

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 8 K na leto.

XXVIII. letnik.

V Ljubljani, december 1911.

XII. zvezek.

Prva adventna nedelja.

1. O pripravi na poslednjo sodbo.

In bodo znamenja na solncu in luni
in zvezdah. Luk. 21, 25.

Strašen bo sodnji dan, kakor nam ga popisuje današnji sveti evangelij. Majala se bo zemlja; solnce, luna in zvezde bodo otemnele, velika lakota in tevsčina bo zavladovala po svetu. Vse, kar živi na svetu, bo trepetalo od strahu. Zemlja bo začela goreti in vse ljudi in vse, kar je na zemlji, bo ogenj vpepelil. Bog bo namreč ta svet končal in napravil nov svet. Zdajci bo trobenta zapela, in vsi mrtvi bodo vstali in šli pred sodnji stol. Ko se bo prikazal sodnik Jezus Kristus, bodo začeli glasno jokati vsi rodovi sveta. Jokali bodo zlasti grešniki, ki so umrli brez poboljšanja in pokore. Pa tudi pravični bodo trepetali, ker sodba bo pravična in ostra. Sodnik Jezus Kristus bo razdelil vse ljudi na desno in na levo. Potem poreče grešnikom na levici: „Poberite se izpred mene, vi prokleti, v večni ogenj, ki je pripravljen hudobnemu duhu od začetka.“ In grešniki bodo šli z velikim jokom v večno trpljenje.

Premišljuječ poslednjo sodbo nam kliče sv. papež Gregorij: „Pripravimo se na poslednjo sodbo 1. z novim življenjem, 2. s premagovanjem izkušnjav in 3. s pokoro za grehe prejšnjega življenja.

Ker začenja z današnjim dnem sveti adventni čas, ki je čas pokore, hočemo danes nakratko premišljevat, kako se je treba

po besedah sv. Gregorja pripravljati na strašni dan poslednje sodbe, kaj nam je storiti, da ne bomo tisti dan trepetali in da ne bomo obsojeni v večno pogubljenje.

Sv. Gregorij pravi predvsem, da je dolžnost pripravljati se na poslednjo sodbo, ker bo sodba strašna. Malo kristjanom pride na misel pripravljati se na poslednjo sodbo. Navadno se ljudje tolažijo, da poslednja sodba je še daleč.

Ta tolažba pa je prazna. Recimo tudi, da bi bila poslednja sodba res daleč, da bi bil sodnji dan šele za več tisoč let, vendar se moramo zdaj na oni dan pripravljati, ker za nas je čas pripravljati se samo do smrti. Po smrti ne bo več časa.

Kaj bi rekli n. pr. kmetovalcu, ki bi se ob času oranja in kopanja izgovarjal: „Kaj bi se zdaj trudil in delal, saj je žetev še daleč. Kdo bo že zdaj mislil na to? Kdaj bo še kaj!“

Takemu bi rekli: „Neumni človek, kaj praviš, da je žetev še daleč, zdaj je čas oranja in kopanja, potem ga ne bo več. Ako ta čas zamudiš, tedaj je vse izgubljeno, naj bo pa žetev še tako daleč. Zdaj je čas, da pripraviš svoje njive, ako hočeš kdaj žeti!“

Prav tako so nespametni ti, ki se izgovarjajo, da je poslednja sodba še daleč. Naj bo daleč, kakorkoli. Zdaj imamo čas, da se pripravimo, potem ga ne bomo imeli več.

Kako pa naj se pripravimo na strašni dan poslednje sodbe?

a) Sv. Gregorij pravi, da se moramo pripraviti z novim življenjem. Zapustiti moramo staro življenje in začeti novo, sveto življenje. Če smo dosedaj hodili po slabi poti, moramo se sedaj obrniti na dobro pot, če smo dosedaj hodili po levi cesti, moramo sedaj hoditi po desni cesti.

Desna cesta je težavna, strma in ozka in le malo jih po nji hodi, leva cesta pa je široka, gladka, prijetna in velika množica teka po nji. In vendar, ako se hočemo zveličati, ako se hočemo pripraviti na sodnji dan, moramo na vsak način to pot zapustiti in hoditi po ozki strmi poti, ki pelje v nebesa. Premeniti moramo svoje življenje, svoje navade in razvade, zapustiti greh ter ljubiti svete čednosti.

V tem naj vas pouči naslednja mična povest: Mladenič se je odpravil v daljno mesto, zapustivši očetovo hišo. Kmalu pride na razpotje, ne vedoč ali bi krenil na levo ali na desno. Ko tako

stoji, prismehlja se mu z leve strani lepa moška podoba, ki mu reče: „Mladič, kaj premišljuješ? Hodi za menoj! Ne vidiš, kako gladka, kako lepa in prijetna je leva cesta? Poglej, koliko ljudi hodi po nji!“ — Mladič reče: „Res, lepa cesta, pa povej mi ti, kako se kličeš.“ — „Jaz sem,“ reče smehljaje moška podoba — „greh.“ — V tem hipu pride z desne strani ponižna deklica, ki reče mladiču: „Mladič, varuj se tistega zapeljivca. Pogubljen boš, ako ga boš ubogal. Pojdi rajši za menoj po desni cesti. Ta je sicer strma in ozka ali na njenem koncu je nebeški Jeruzalem.“ — Mladič reče: „Kdo pa si ti?“ — Deklica odgovori: „Jaz sem sveta čednost in moja pot je pot do zveličanja.“ — Moška podoba pa se zasmee: „Lepa taka pot, vsa strma, vsa grda in ozka!“ — Ponižna deklica odgovori: „Ne bom ti zakrivala, predragi mladič! Moja pot je zares strma, grda in ozka — pa na koncu veselje.“ Mladič reče: „Rad bi prišel v večno veselje, pa tvoja pot je grda. Ali ni nobene druge poti do nebeškega Jeruzalema?“ — Deklica odgovori ponižno: „Nobene druge poti ni! Pa ne boj se hoditi po tej poti. V začetku se zdi sicer človeku težko, ali ko se nekoliko privadi, mu je prav prijetno hoditi po tej poti. Kar pa je največ, po tej poti prideš gotovo v večno veselje.“ — Moška podoba reče: „Mladič, bodi vendar moder. Poglej kamenje na tej poti in trnje! Nikar se ne daj zapeljati!“ — Deklica reče: „Nič se ne boj, o mladič, ker čaka te večno veselje!“ — Mladič reče moški podobi: „Povej, kam pa pelje tvoja pot? Tvoja pot se mi zdi sicer lepa in prijetna pa pelje v pogubljenje, v večni ogenj. Velik bedak bi bil, ako bi tebe ubogal!“ — Moška podoba odgovori: „Kaj je treba zdaj na konec misliti! Poglej samo, kako veliko število ljudi hodi po moji poti! Ali se ne boš rad tudi ti pridružil?“ — Mladič odgovori: „O ne, — ne! Rajši hodim zdaj v življenju, v tem kratkem času, po strmi in grdi poti, samo, da pridem v nebeški Jeruzalem. Ti, o deklica, ki se imenuješ sveta čednost, me pelji po potu pravičnosti. Za teboj hočem hoditi.“ — In šel je po desni, ozki cesti proti nebeškemu Jeruzalemu.

Predragi kristjani! Dajmo tudi mi slovo levi, široki cesti! Stopimo na ozko, strmo cesto sveti čednosti! Premenimo svoje življenje in pripravljajmo se na smrt in na sodnji dan, ko bomo dobili večno plačilo.

b) Sv. Gregorij pravi dalje, da moramo, ako se hočemo dobro pripraviti na poslednjo sodbo, hrabro premagovati vse izkušnje.

Ko že hodimo po poti pravičnosti, nas hudobni duh in zapeljivi svet ne neha mamiti in klicati, naj bi zapustili pot pravičnosti, desno strmo cesto in prestopili na levo gladko in prijetno cesto.

Vojska je naše življenje, pravi sveto pismo. Ako hočemo srečno priti v nebeški Jeruzalem, moramo se vojskovati proti satanu, proti zapeljivemu svetu in proti zapeljivosti mesa. Naši sovražniki, ki nas neprenehoma oblegajo, so satan, svet in pa naše meso. Ti bi nam radi oropali dušo.

Kako se je treba vojskovati zoper izkušnjave, nam je sam Jezus dal prelep zgled. Ko se je namreč Jezus postil štirideset dni in štirideset noči, je bil lačen. Satan, ki je to videl, je brž pristopil k njemu in ga izkušal: „Ako si Sin božji, reci, da naj bodo ti kameni kruh.“ Jezus pa mu je brž odgovoril: „Pisano je: Človek ne živi le ob kruhu, ampak ob vsaki besedi, ki pride iz ust božjih.“ — Satan ni bil še zadovoljen, zato ga je drugič izkušal: Peljal ga je na vrh tempelja in mu je rekel: „Ako si Sin božji, vrzi se dol; zakaj pisano je, da te bodo angeli nosili, da ne zadeneš ob kamen.“ Jezus ga je zopet ostro zavrnil: „Zopet je zapisano: Ne izkušaj Gospoda, svojega Boga.“ — Satan ni imel še zadosti: Zato vzame Jezusa in ga pelje na visoko goro in mu pokaže vsa kraljestva sveta in njih veličastvo in mu reče: „Vse to bom tebi dal, ako pred me padeš in me moliš.“ Tedaj mu Jezus ostro reče: „Poberi se, satan; zakaj pisano je: Gospoda svojega Bogu moli in njemu samemu služi.“

Tako, predragi, se moramo tudi mi vojskovati, ker opraviti imamo z močnimi sovražniki. Primimo tedaj, kakor vojaki za orožje, da zadobimo zveličanje, da se ne bomo jokali na sodnji dan, ko bo prišel sodnik Jezus Kristus. Zdaj je čas vojske, takrat bo čas plačila.

c) Sv. Gregorij zahteva tretjič, da se moramo pripravljati na sodnji dan s pokoro za grehe prejšnjega življenja. Ni zadosti, da začnemo novo sveto življenje, treba je tudi stare grehe s solzami spirati.

Ako se kdo umaže, ni drugega pomočka, ko da se z vodo spere. S krstno vodo se nam je spral madež izvirnega greha, s solzno vodo, t. j. se solzami pa se spirajo madeži grehov, katere smo storili po svetem krstu.

Res je sicer, da se grehi odpuščajo pri zakramentu svete pokore, toda če ni pravega kesanja, če ni žalovanja za grehe — tudi izpoved nič ne velja.

Kralj David je naredil dva prav velika greha. Ko je pa spoznal, kaj je storil, tedaj je noč in dan s solzami objokaval svoje pregrehe, kakor nam sam pripoveduje v svojih prelepah pesmih, v katerih pravi: „Vse noči s svojimi solzami močim svoje ležišče. Od žalosti so moje oči otemnele. Moje solze so

moj kruh noč in dan. Moj greh je vedno pred menoj.“ — Kako se je sv. Marija Magdalena vedno jokala, vam ni treba praviti, ker vam je iz svetega evangelija dobro znano. — Kako je tudi sv. Peter celo svoje življenje obžaloval greh, ker je bil Jezusa Kristusa zatajil, vam je tudi znano; ustno izročilo pravi, da se je Peter celo življenje vsakikrat, ko je zaslišal zjutraj petelinovo petje, bridko razjokal nad svojim grehom. — Sv. Bernard je živel kakor angel, pa je vendar vsak dan bridko objokaval svoje majhne pregreške, v katere je padel iz človeške slabosti. Ves poln spokornega duha je večkrat klical proti nebu: „Kako bi se predrznil svoje oči povzdigniti k svojemu dobremu očetu v nebesih — jaz, ki sem mu tako hudoben sin! Vtrinjajte se solze iz mojih oči! Sramota naj zardeči obličje! Življenje naj se mi razpusti v žalosti in bridkosti in moji dnevi naj odmevajo v vzdihovanju in žalovanju nad menoj samim.“ — Pragtako je jokal vsak dan tudi nedolžni mladenci sv. Alojzij, in tako so spirali s solzami svoje grehe tudi vsi drugi svetniki, ki so se zveličali.

Kaj pa delamo mi? Ali smo mi tako nedolžni, kakor je bil sv. Bernard in sv. Alojzij? Čeprav nedolžna, sta vendarle jokala in žalovala. Mi pa, ki smo polni grehov, ali ne bomo žalovali in jokali? Če celo življenje neprenehoma žalujemo in jočemo, ne bomo mogli popolnoma zadostiti Bogu. Podvizajmo se torej! Pripravljajmo se na poslednjo sodbo. Zdaj je čas, da speremo vse grešne madeže.

Ako se torej hočemo dobro pripraviti na poslednjo sodbo, moramo tri reči storiti: 1. moramo izpremeniti svoje življenje in začeti novo, sveto življenje, 2. moramo se hrabro vojskovati zoper vse izkušnje in 3. moramo s solzami spirati stare pregrehe. Tako se nam ne bo treba bati in trepetati strašni in groze polni dan poslednje sodbe. Jezus Kristus nas bo postavil na desno stran in z velikim nepopisljivim veseljem bomo zaslišali besede: „Pridite, izvoljeni mojega očeta in posedite kraljestvo, katero vam je pripravil Oče nebeški od vekomaj.“ Amen. *Dr. Egidij.*

2. Sv. Frančišek Ksaver.

Znamenja bodo na solncu, luni in zvezdah. Luk. 21, 25.

Danes, prvo adventno nedeljo in prvo nedeljo cerkvenega leta, nam božji Sodnik napoveduje prihod sodnjega dne, rekoč: „Znamenja bodo na solncu in luni in zvezdah, in na zemlji bo stiska med narodi zavoljo strašnega šumenja morja in valov.“ Tako se bo razodevala na koncu sveta božja vsemogočnost na nebu in na zemlji. Pa razodeva se že, odkar svet stoji, razodevala se je v stari in novi zavezi, očitvidna je bila zlasti v Jezusovem času. Zato so se ljudje čudili, rekoč: „Velik prerok je vstal med nami, in Bog je obiskal svoje ljudstvo.“ (Luk. 7, 16.) In spet so rekli: „Kdo je ta, da so mu pokorni vetrovi in morje?“ (Mat. 8, 27.) Sloves o njegovih čudežih je šel po vsej deželi. (Mat. 9, 26.)

Pred svojim vnebohodom pa je Jezus rekel svojim apostolom in učencem: „Kateri pa verujejo, pojdejo ta znamenja za njimi: v mojem imenu bodo hudiče izganjali, nove jezike govorili, kače prijemali; in ako kaj strupenega pijejo, jim ne bo škodovalo; in na bolnike bodo roke pokladali, in bodo zdravi.“ (Mark. 16, 17.)

Glejte, predragi, današnji dan slavi sveta Cerkev moža, nad katerim se je vse to izpolnilo. Poln žive vere, poln milosti in moči, je delal čudeže in velika znamenja med ljudmi.“ (Dej. ap. 6, 8.) Kdo je ta mož? To je apostol Indijanov in Japoncev sveti Frančišek Ksaver, čegar ime vam je bolj znano, kakor njegova velika dela. Zato vam hočem sedaj nekoliko povedati o življenju, čudežih, smrti in poveličanju svetega Frančiška Ksaverja.

Ti pa, sv. Frančišek, prosi za nas!

1. Da se sv. Frančišek, današnji godovnjak, razločuje od drugih svetnikov enakega imena, pridevlje se mu ime Ksaver, od gradu, na katerem je bil rojen iz visokega rodu dne 7. aprila 1506, v pokrajini Novara na Španskem. Bogaboječe vzgojen po svojih starših je nadaljeval visoke šole v Parizu, kjer se je odlikoval v modroslovju in lepih umetnostih. Že je zaslovelo njegovo ime med svetom in kmalu bi ga bila prevzela posvetna ničemurnost, ko bi mu božja previdnost ne bila poslala dveh svetih mož kakor za variha, namreč sv. Ignacija Lojolanskega in Petra Fabra.

Pod vodstvom sv. Ignacija napravi Frančišek duhovne vaje ter sklene, popolnoma se Bogu posvetiti za rešitev duš. L. 1534.

stori z nekaterimi tovariši obljubo, da se po dovršenih bogoslovnih naukah odpovedo vsemu posvetnemu imetju ter gredo v sveto deželo, če pa ne bi bilo mogoče, pa se rimskemu papežu izroče v službe, da jim odkaže delokrog kjerkoli potreba. To je cerkven red, imenovan tovarištva Jezusovega ali jezuitov.

Prišedši v Benetke, dobi Frančišek bolnico neozdravljivih v oskrb, kar ga neizrečeno razveseli, zato streže bolnikom z največjo ljubeznijo in požrtvovalnostjo. Ondi ga posvete v mašnika 24. junija 1537. Na svojo prvo daritev na oltarju Gospodovem se pripravlja pobožno in spokorno 4—5 mesecev. Kakor angel je videti pri najsvetejši daritvi. Kmalu potem zboli, da mora v bolnico. A Bog ga ne zapusti. Prikaže se mu sv. Hieronim, ga potolaži ter mu obljubi, da kmalu ozdravi. Potem gre po ukazu sv. Ignacija v Bolonjo, odtod v Rim, kjer pomaga revežem v silni lakoti.

2. Iz središča krščanstva ga sv. oče pošlje l. 1540. še z enim tovarišem v Indijo, v južno Azijo, kot naslednika svetega apostola Tomaža. Na potu tja pride v Lizabono, glavno mesto Portugalske, kjer ga že čaka njegov tovariš, bolan za mrzlico. Frančišek ga objame in mrzlica ga zapusti za vselej. Kralj jima odkaže lepo stanovanje in dobro hrano, pa vse to hvaležno odklonita ter gresta rajše stanovat v bolnico, hrano pa prosit. Čez 13 mesecev po odhodu iz Lizabone dospejo po mnogih nevarnih vožnjah v glavno mesto Indije — Goa l. 1542.

V novi misijonski deželi začne sv. Frančišek častiti zlasti sv. angela variha ondotne pokrajine in sv. Tomaža apostola, čegar eno koščico je nosil pozneje do svoje smrti na prsih. Ondotnemu škofu se predstavi v vsej ponižnosti kot papeževega poslanca ter se nastani v bolnici, odkoder razvije potem svoje apostolsko in misijonsko delo pri otrocih in odraslih, pri zdravih in bolnih. Uspeh je bil velikansk. Versko življenje se je po vsem mestu poživilo in ostudnim pregreham dalo slovo. Jeseni se poda dalje med nevernike na ribiško nabrežje. Po božji previdnosti je bilo ondi toliko bolnikov, kakor še nikoli. Ti se vsi obrnejo na Frančiška in vsi ozdravijo po svetem krstu in s klicem presvetega imena Jezusovega. Tako so mogli neverniki spoznati vsemogočnost Jezusa Kristusa in ničevost malikov.

V tej pokrajini je sv. Frančišek storil še jako mnogo za razširjanje svete vere. Krstil jih je na tisoče, ozdravil hipoma veliko bolnikov in k življenju obudil štiri mrtve, kakor se bere v razpravi, ko se je imel proglasiti svetnikom. Pa vkljub temu so zlasti malikovalski duhovni — bramini — ostali trdovratni nasproti krščanski resnici, ker bi jim bilo sicer treba opustiti nekaj najbolj priljubljenih navad.

Pri tolikih naporih, ko se je za grešnike večkrat tudi krvavo bičal, bil bi sveti mož omagal, ako bi ga Bog ne bil podpiral z notranjimi tolažbami, da je večkrat celo vzkliknil: „O Gospod,

ne toliko tolažbe, sicer ne morem več živeti na tem svetu. Prehudo je, tvojo nebeško sladkost poznati, pa tebe ne gledati in uživati. In ko mu Bog pošlje več križev in trpljenja, prosi nekoč: „Gospod, še več!“

Odtod se poda apostolski misijonar nazaj v Goo in potem se vrne na ribiško nabrežje ter gre dalje v Travankor, kjer prvič prejme od Boga milost, govoriti ondotni jezik, akoravno se ga ni učil. Obudi tudi dva mrliča, katerih eden je bil že en dan zakopan. Vsa dežela je kmalu pridobljena za sveto vero, samo kralj in nekaj dvornikov ostane zakrknjenih, ker so bili vdani nesramnosti. V tej deželi postavi 45 cerkvá in razdere več malikovalskih temeljnov. Nad 10.000 ljudi krsti v enem mesecu. In ko ga vsled tega smrtno sovražijo malikovalski duhovni, ga varuje božja roka.

Na sosednjem otoku je mnogo kristjanov doletelo mučeništvo, a bili so vsi stanovitni do smrti, celo več častnikov iz kraljeve palače in tudi prestolonaslednik. Veliko so pa ovirali njegovo apostolsko delovanje evropejski kristjani s Portugalskega, ki so bili tam naseljeni.

Na svojem daljnem potovanju dospe svetnik na kraj, kamor ga je posebno vleklo, namreč na grob svetega apostola Tomaža v Meliaporu. Tu je živel apostol Gospodov, tu je bil za Jezusa s sulico zaboden, tu počivajo njegove koščice. Portugalci so mu tu postavili kapelo z oltarno mizo iz bele marmorne skale, na kateri je po starem izročilu sv. Tomaž prelil svojo mučeniško kri. Sv. Frančišek je prenočeval večjidel v tej kapeli, pa hudobni duhovi so ga hodili strašiti, a on se ni zmenil zanje, prepričan, da je Bog z njim.

V tem kraju poprosi neki trgovec, hoteč odpotovati, svetnika za kakšen spominek. Ker svetnik nima drugega, mu poda svoj rožni venec, rekoč: „Ta Vam bo dobro služil.“ In res! Ladja se jim razbije, a trgovec se reši na brodu, sestavljenim iz razbitih koscev, ki ga zanese na neko obrežje. Ves čas drži v rokah rožni venec. O drugih ponesrečencih se ni nikoli nič izvedelo.

Jeseni l. 1545. pride sv. Frančišek v Malako, ki je rajskolep kraj, a žalibog življenje je bilo tisti čas vse grešno, pomehkuženo. Tam gre sv. Frančišek zvečer z zvončkom po mestnih cestah ter kliče: „Molite za uboge grešnike!“ Loti se pouka malih in odraslih in Bog mu pomaga, da tukaj stori največ čudežev.

Tako je deček, ki je bil brez zavesti in čisto na koncu ter tudi obseden od hudobnega duha, ozdravel med sveto mašo, ki jo je daroval zanj svetnik v cerkvi Matere božje. Poklical je v življenje tudi hčer novoizpreobrnjenca, katera je bila že tri dni v grobu. Res se jih vsled tega veliko izpreobrne, toda največji bogatini in nečisti nasladneži še ne, ker po besedah sv. Pavla je „modrost mesa sovražna Bogu.“ (Rim. 8, 7.)

Ko se poda na ladji še dalje, zbere okrog sebe samo malikovalsko moštvo iz različnih deželâ in jezikov. Tedaj mu Sveti Duh podeli dar jezikov, kakor apostolom binkoštni praznik; njegovo pridigo razumejo vsi, vsak v svojem jeziku. Čudeč se temu poprosijo milosti svetega krsta. Pozneje streže na drugi ladji kužnim bolnikom z vso požrtvovalnostjo. In ko pride na daljnem potovanju spet druga ladja v veliko nevarnost, da je moč viharja na razbije, spusti sv. Frančišek krmarjevo svinčeno merilo v morje ter zakliče: „Veliki Bog! Oče, Sin in Sv. Duh, usmili se nas!“ Hipoma nastane „velika tihota“ (Mat. 8, 27.), rešeni so ter pridejo srečno v Kohin pozimi l. 1548.

3. Kakor doslej v Evropi in Indiji, tako dela sv. Frančišek Ksaver tudi na Japonskem, kamor se poda v poletju 1549.; noč in dan se trudi za božjo čast in rešitev duš.

Dospevši na Japonsko z nekaterimi tovariši na Veliki Šmaren ob nevarni vožnji, pri kateri jim je nagajal sam satan, nauči se po posebni milosti božji v šestih tednih japonskega jezika tako, da more popolnoma razumljivo govoriti in krščanski nauk preložiti na japonščino. Kmalu nato pridiguje kitajskim trgovcem v kineškem jeziku, ne da bi se bil kdaj učil kineščine. Izmed šestdeset kraljev, ki so tedaj kraljevali na japonskih otokih, je kralj iz Saksuma najprej želel spoznati krščanske misijonarje. Zato izda potem odlok, ki dovoljuje vsakemu sprejeti krščansko vero.

Sv. Frančišek začne s svojimi tovariši tudi drugim pridigovati. Bistri um Japoncev kmalu spozna, da govore resnico, ne pa njihovi bonci, kakor se imenujejo tam malikovalski duhovniki. Vendar se dasta dva bonca krstiti poleg mnogo drugih. Še bolj pospeše izpreobrnitve čudeži sv. Frančiška. Le nekaj vam jih naštejem.

Ubogim ribičem blagoslovi ribji lov tako, da skoraj ne morejo mreže izvleči in je odslej tam vedno obilno rib pa dotlej nepoznane vrste. Po nekem kristjanu ozdravi gobovca in obudi k življenju plemenitaševo hčer.

Ker se vsled teh dogodkov ljudstvo čedalje bolj oklepa njegovih nauk ter zapušča malike, nadražijo bonci nekega hudobneža, ki strašansko grdo ozmerja sv. moža. Mirnodušno prenese sv. Frančišek vse to ter mu samo pomilovaje reče: „Naj bi ti Bog ohranil jezik!“ Pri tej priči začne jezik zaničevalčev ostudno gnjiti, črvi se prikažejo in napne se mu ter obesi čez ustnice razširjaje neznosen smrad. Po tako očitni božji kazni se jih spet veliko izpreobrne. Malikovalski duhovniki pa podšuntajo kralja, naj izda nov odlok zoper krščansko vero. In res ga omahljivi in lakomnosti vdani kralj izda, pa čez nekaj let spet sam pokliče misijonarje v svojo deželo. Sv. Frančišek zapusti njegovo kraljestvo in gre v drugo in tretje in četrto. Ko nekemu kralju vpriču svojega tovariša naravnost v obraz očita grdo in pohujšljivo življenje, opozori ga potem tovariš, v kaki smrtni nevarnosti sta

bila. Tedaj reče sv. Frančišek: „Kaj bi se bilo moglo nama pač boljšega zgoditi, kot zaradi sv. evangelija umorjena biti. To življenje je le neprestana smrt, drugo pa je večno življenje!“

4. Ko oznanjuje dve leti in štiri mesece Japoncem sveto vero, odrine v novembru l. 1551. nazaj proti Malaki, katero mesto je bilo vsled strašnih grehov med tem pokončano po vojski, kakor mu je Bog razodel. Na potu pomiri z zaupljivo molitvijo grozen vihar, ki je divjal pet dni in pet noči ter pretil v morju vse potopiti. In tedaj se zgodi, da mu da Bog izredno milost, da so ga videli hkrati na ladji in v čolnu, na katerem se je petnajst mornarjev skušalo rešiti. Bog mu je podelil tudi dar prerokovanja.

Približalo se je zadnje leto njegovega življenja. Za to leto mu Bog prihrani najgrenkejši kelih trpljenja na njegovem zemeljskem potovanju. Tako naj bi čedalje bolj postal podoben božjemu Zveličarju, ki je na Golgoti trpel najhujše bolečine. Bog je hotel to nekako v podobi naznaniti s tem, da je začetkom leta 1552. v gradu Ksaver Kristus na križu začel kri potiti, in sicer vsak petek. In kolikor več je delal in trpel sv. Frančišek, toliko bolj je tekla kri zlasti iz peterih ran. Pred tem sv. razpelom naravne velikosti v grajski kapeli je sv. Frančišek kot otrok molil s svojo pobožno materjo, pred tem razpelom je tudi njegova mati veliko zanj premolila, ko je misijonaril na daljnem vzhodu.

V mestu Goa, kamor se poda še enkrat, najde vse v redu, trgovci in vojaki dajejo ljudstvu izpodbuden zgled. V Malaki pa naleti na črno smrt, na kugo. Zato on in njegovi tovariši neustrašeno pomagajo bolnikom noč in dan dušno in telesno. Svetnik obudi ondi spet mrliča k življenju in ta stopi potem v tovarištvo Jezusovo. Med drugimi pomaga k zdravju tudi portugalskega kralja namestniku Alvarezu d' Ataida. Pa ravno ta je mnogo kriv zgodnje smrti sv. Frančiška hoteč se zmaščevati, ker mu je ušel časen dobiček.

Sv. Frančišek hrepeni po Kitajskem. Kralj mu zabrani in tja namenjeno poslanstvo oropa mnogo dragocenih daril. Svetnika peče grda nehvaležnost in izguba mnogo neumrjochih duš, ki bi se sicer mogle tamkaj rešiti. Poda se na stari ladji proti otoku Sancian, misleč, da bo mogoče pozneje odtod med bližnje Kitajce. Na potu jim poide pitna voda. Sv. Frančišek naredi čez posodo z morsko vodo križ in voda postane pitna. Zahvalo zato ponižno zavrne rekoč: „Boga zahvalite, pa ne ubogega grešnika, kakor sem jaz!“ Ta voda je imela tudi zdravilno moč. Potem obudi mohamedancu od mrtvih sina čez šest dni, odkar mu je padel v vodo. Vsled tega se da krstiti vsa njegova družina, sinček na ime Frančišek. Zgodi se tudi, da ostane nekemu trgovcu vseh 45.000 tolarjev v skrinji, ko dovoli svetniku, da odvzame miloščine 300 tolarjev od te vsote.

5. Na otočič Sancian prišedši, sklene zopet, podati se še šest ur dalje v Kino ter doseči tam venec mučeništva, če le mogoče. Toda Bog se je hotel zadovoljiti z dosedanjim delom sv. Frančiška Ksaverja in svojega zvestega služabnika obilno poplačati za vse veke. Sicer proti koncu njegovega življenja Bog še pripusti, da svetnik s svojimi trpi pomanjkanje telesne hrane, potem mu v njegovi hudi mrzlični bolezni, ki se ga loti dne 22. novembra 1552, razodene, da ga pokliče k sebi že 2. dan naslednjega meseca. Ker vsled silnih bolečin v glavi ne more prestati na ladji, preneso ga na suho v neko vsem vetrovom odprto kočo. Dne 28. novembra pride ob zavest, začne blesti in ne izpregovori nič tri dni. Vžiti ne more ničesar že od začetka svoje bolezni razen nekaj mandeljnov. Zato silno oslabi. Njegova duša pa vedno z Bogom občuje ter željno hrepeni po njem. Sveti mož zdihuje in pošilja proti nebesom pobožne zdihljaje: „Jezus, Sin Davidov, usmili se me! — O presveta Trojica! — Marija, skaži se mi mater!“

Poleg njega sta le kitajec Antonio in indijanec Krištof. Indijanca gleda umirajoči nekaj trenutkov, potem mu reče: „Oj ti nesrečnež!“ Kaj je to pomenilo? Ta človek, vrnivši se v Malako, zabrede v grde pregrehe, v katerih tudi umrje. To je razodel Bog svetniku ob poslednji uri. Kmalu po teh besedah poljubi sv. Frančišek solzeč se križanega Jezusa in reče: „V tebe, Gospod, sem zaupal, vekomaj ne bom osramočen!“ — Ko se Antonio nagne čez njegovo obličje, bil je sv. Frančišek Ksaver — mrtev. Njegova duša je splavala v nebesa. Bilo je petek okrog dveh. Tako je bil podoben božjemu Odrešeniku ne le v življenju, ampak tudi v smrti. Isti petek je nehalo kri potiti sv. razpelo v gradu Ksaver.

6. Sv. Frančišek je umrl star 46 let; deset od teh je preživel v Indiji in na Japonskem ter prehodil v tej dobi 35.000 ur. Božja vsemogočnost je hotela poveljati tudi mrtvo truplo sv. moža, ker je z dušo sodelovalo za božjo čast ter bilo takorekoč vedno križano. Ostalo je sveže.

Ko se spomladi l. 1553. vrnejo z njim proti Malaki, sprejmo ondotni prebivalci truplo svojega svetega dobrotnika z največjo slovesnostjo. Kuga, ki tedaj razsaja v mestu, mine. Polože ga v grob, pa še istega leta v avgustu spet odkopljejo. Bilo je popolnoma nedotaknjeno od trohnote in lepo dišeče. Denejo ga v dragoceno rakev. Sveča, prižgana ob rakvi, gori 17 dni neprestano. Kraljevi namestnik, ki je zakrivil njegovo smrt, je bil odstavljen in v ječo vržen. Lotila se ga je gnjiloba pri živem telesu, pa poročilo pravi, da je na pripročnjo svetnikovo umrl spokorjen. Sv. truplo slednjič prepeljejo v mesto Goa, kjer ga naj-slovesniše sprejmejo ter izpostavijo vsem v vpogled. Zgodi se mnogo čudežev.

Ko zvedo v Evropi o njegovi smrti, začno brž iskati dokazov in prič, da bi se mogel apostolski misijonar po cerkveni oblasti proglasiti blaženim. In res je bil javno in slovesno prištet blaženim 25. oktobra 1619, svetnikom pa 12. marca 1622. Cerkevna sodnija je dognala 88 največjih čudežev, razen teh še 24 obujenj od mrtvih. Pozneje je bilo na njegovo priprošnje čudežno k življenju obujenih še 27. Največji vedni čudež pa je v tem, da je njegovo truplo ostalo nestrohnjeno in kakor živo. Ko so pritisnili nanj s prsti, je tekla ven kri in voda. Leta 1612 je ukazal general jezuitov Klavdij Akvaviva odvzeti desnico ter jo poslati v Rim; tedaj je kri zelo tekla iz rane. Od tedaj se je meso prisušilo na kosti. Večkrat so sv. truplo izpostavili, zadnjič meseca decembra l. 1859. ob velikih slovesnostih. Ostalo je nestrohnjeno in čudodelno. Na otoku Sancian je od l. 1869. pozidana prostorna kapela v čast sv. Frančišku Ksaverju.

Predragi v Gospodu! Življenje sv. Frančiška Ksaverja in njegovo delovanje je pač prejasna priča o resničnosti onih nauk, katere je oznanoval ta slavni mašnik katoliške Cerkve, ki ga neki protestantovski pisatelj imenuje drugega Pavla. Takega moža premore samo sv. katoliška Cerkev. Z največjo vnemo in samozatajevanjem je oznanoval nauke tistega, ki je rekel po besedah današnjega evangelija: „Nebo in zemlja bosta prešla, moje besede pa ne bodo prešle.“

Kakor v gorečnosti za sv. vero, tako se je odlikoval sveti Frančišek v vseh čednostih, zlasti v pokorščini, sv. čistosti in ljubezni do Jezusa in Marije. Rekel je: „Za Jezusa trpeti je — veselje, brez trpljenja biti — grenka smrt.“ Pred svojim misijonskim delom se je šel priporočiti Materi božji v Lovreto, sveti rožni venec je nosil vedno okoli vrata ter delal ž njim čudeže.

Kristjani! Če sv. Frančiška ne moremo v vsem posnemati ter iti misijonarit po daljnem svetu, pa delujmo apostolsko doma vsak po svojem stanu in poklicu vse za božjo čast in zveličanje lastne in bližnjega duše! Amen. V. Bernik.

Praznik Marijinega brezmadežnega spočetja.

Marijina čast tirja, da je bila ona brez madeža izvirnega greha spočeta.

Češčena, milosti si polna; Gospod je
s teboj. Luk. 1, 28.

Živahno gibanje je bilo v poglavitnem mestu krščanstva, v večnem Rimu, 8. decembra 1854. Sijajno je bila ozaljšana sv. Petra cerkev, in že od ranega jutra se je zbirala neštevilna množica Rimljanov in romarjev iz vseh delov sveta v njene obširne prostore. Ob 9. uri se odpro znotranja vrata vatikanskega poslopja in v veliki, častiljivi procesiji se pomika skoro 200 škofov katoliškega sveta s svojim poglavarjem, papežem, v cerkev.

Pij IX. opravi sam presveto daritev. Ko se odpoje evangelij, gre sveti oče na svoj prestol. Zdaj stopi pred papeža dekan svetega kardinalskega zbora ter v imenu vsega krščanstva slovesno poprosi namestnika Kristusovega, da naj razglasi za versko resnico, da je mati našega Gospoda Jezusa Kristusa izvzeta od splošnega madeža izvirnega greha, torej brezmadežno spočeta. — Pij IX. zapoje nato „Veni Creator“, da bi si izprosil razsvetljenje Svetega Duha. Škofje, mašniki in ljudstvo nadaljujejo sveto pesem, da se mogočno razlega po širnem svetišču.

Komaj molitev poneha, se polasti globoka tihota zbranih vernikov, in zdaj izpregovori Pij IX. žarnega obličja z milim, razločnim glasom počasno, slovesno, od velikega ginjenja semtertja prenehaje, odločivne besede: „Vsled oblasti našega Gospoda Jezusa Kristusa, svetih apostolov Petra in Pavla in Svoje lastne okličemo in določimo: Nauk, ki trdi, da je bila preblažena Devica v prvem trenutku svojega spočetja poleg posebne milosti in prednosti, od Boga vsemogočnega, glede na zasluženje Jezusa, Odrešenika človeškega rodu, od slehernega madeža izvirnega greha prosta ohranjena, je od Boga razodet nauk, in ga morajo vsi verniki trdno in stanovitno verovati.“

Tisočerni „amen“ je bil radosten odgovor pričujočih, in koj zapoje zvonovi in zagrome topovi z angelskega gradu ter oznanijo večnemu mestu in po njem vesoljnemu svetu veseli dogodek.

Danes je torej preteklo 57 let, odkar se je tu na zemlji vpletel zadnji biser v svetlo krono okrog glave Marijine. In po

vsej pravici se je nauk vseh krščanskih stoletij slovesno določil, da noben kristjan več nad tem ne dvomi in da se soglasno, kolikor je le človeku mogoče, v polni meri razlega čast in slava tiste Device, katero je sam božji poslanec „kakor milostipolno“ pozdravil. Že v tem angelovem pozdravu je zapopadena visoka skrivnost današnjega praznika. Za kaj je Marija dobila — se vprašamo danes po pravici — tako srečno prednost, da ni bila podvržena splošnemu prokletstvu, in je že v prvem trenutku svojega početka z milostjo Najvišjega bogato obdarovana? Vzrok — pravijo sveti učeniki — je velika čast, h kateri je bila Marija od vekomaj izvoljena. Sicer bi mi ne poznali velikosti te časti, ali pa ne imeli pravega zapopadka o grehu, ako bi trdili, da je bila z izvirnim grehom spočeta. Zato hočemo danes ostati pri skrivnosti tega praznika ter razložiti, da je ravno velika čast Marijina tirjala njeno brezmadežno spočetje.

Če ne bi imel človeškega jezika, ampak izgovorni angelski jezik, bi vendar nikdar ne mogel dostojno popisati visoke časti, h kateri je bila Marija od vekomaj izvoljena. Nezapopadljivo velike so prednosti, s katerimi je sv. Trojica to preblaženo Devico ozaljšala: kajti *a)* nebeški Oče jo je odmenil za svojo izvoljeno hčer, *b)* Sin božji za svojo sveto mater, *c)* Sveti Duh pa za svojo ljubljeno nevesto. Tako stoji Marija v najbližji dotiki, v sorodstvu s troedinim Bogom, in ali ni to največja čast, ki se pri ustvarjenem bitju le misliti more? In ravno zavoljo te trojne časti je Marija brez madeža spočeta. Kajti nebeški Oče jo je

1. izbral za svojo izvoljeno hčer. Kaj se to pravi? Ker je bilo s prestopkom Adamovim vse človeštvo z grehom omadeževano, prišlo v sovraštvo božje in s peklenškimi verigami vklenjeno, zato je Bog Marijo kot edino med Adamovimi hčerami izvolil, da ne bi nikdar zašla v to nesrečo, nikdar njegove milosti ne izgubila, ampak ostala vedno otrok božji. Bog je Marijo izvolil kakor tisto, ki ne bo nikdar nosila peklenških verig, in je že tisti dan, ko se je kraljestvo satanovo na zemlji zavoljo izvirnega greha začelo, napovedal čudežno izjemo, rekoč: „Sovraštvo bom naredil med teboj (kačo) in med ženo, med tvojim in njenim zarodom; ona ti bo glavo strla in ti boš nje peto zalezovala.“ (1. Moz. 3, 15.) Bog jo je izvolil kakor prvo, najlepše bitje izmed vseh stvari, kakor najiminitnejši predmet svoje posebne ljubezni,

kakor najbogatejšo posodo svojih nebeških darov, kakor največje mojstersko delo svojih vsemogočnih rok.

Zato sme Marija nase obrniti besede, ki so zapisane pri modrem Sirahu (24. 5.): „Jaz sem prišla iz ust Najvišjega, prvo-rojena med vsemi stvarmi.“ Preslavljati se sme z besedami, ki stoje v bukvah pregovorov (8. 22.): „Gospod me je imel v začetku svojih potov, preden je kaj storil od začetka,“ kajti vsemogočni Oče jo je res ljubil že v prvem trenutku njenega postanka, in jo je poveličal z vsemi blagri, katerih je kaka stvar le zmožna.

Ali bi pa smeli to veliko prednost Mariji odreči? Kdo bi se drznil reči, da je Marija enako drugim ljudem v izvirnem grehu spočeta? Kdor bi kaj takega trdil, bi nasprotoval svetemu prepričanju krščanskih stoletij. Saj je splošen glas svetih učenikov, da je vsemogočni Stvarnik Marijo kot svojo izvoljeno hčer ozaljšal z vsemi mogočimi prednostmi; Cerkev jo za to imenuje kraljico angelov, kraljico nebes. — Toda, če bi bila Marija z izvirnim grehom spočeta, ali bi potem angeli ne imeli pred svojo tako visoko povzdignjeno kraljico to imenitno prednost, da so bili vsi ustvarjeni v milosti božji, njih kraljica pa je bila enkrat otrok jeze božje? — Celo satan bi moral sicer obledeti zavoljo poveličanja blažene Device — pa bi jo lahko zaničeval, kazaje na njen žalosten začetek, rekoč: „Res si zdaj kraljica nebeška, a poprej si bila moja sužnja, res si zdaj pribežališče grešnikov, nekdanj si bila sama grešnica.“ Tako bi lahko satan govoril, če bi bila Marija v izvirnem grehu spočeta.

Toda vsemogočni Oče ni dopustil, da bi bila tista le en trenotek zaznamovana z madežem, katero je hotel nad vse stvari povzdigniti in izvoliti v svojo hčer. Da, Marija je morala čista in brez madeža na svet priti, ker je bila tudi od vekomaj odločena, da bo

2. Mati Sinu božjega. In večje časti, kot je ta, zemeljska stvar ne more doseči. Bog — pravi sv. Bonaventura — more večji svet ustvariti, more veličastnejša nebesa napraviti, a večje časti, kakor je čast Matere božje, ustvarjenemu bitju ne more podeliti. Kdo pa bi mogel verjeti, da je bila tista, ki se je imela ponašati s to častjo, tudi le en trenotek obdana z grešnimi verigami? Ali naj bo tisto telo, ki je imelo Sinu božjemu dati meso in kri, tisto telo, v katerem je hotel Najsvetejši sam bistveno prebivati, s prekletstvom greha obdana? — Spoznati moramo, da se naša pamet in srce taki misli vstavlja.

Če je bil kdaj kak sin, ki je srčno ljubil svojo mater, je bil to gotovo Jezus, sin Marije Device; on ni le postavodajalec, temveč tudi popolni zgled otroške ljubezni. Kako pa se obnašajo sinovi do svojih mater, če jih ljubijo in časte? — Njih srčna želja je, svojim materam skazovati prijaznosti in od njih vse odstranjevati, kar bi jim moglo biti v sramoto in žalost; kakor si jih tudi prizadevajo pred svetom povzdigovati in poveličevati. — Ali ni bil Zveličar sveta, najboljši izmed vseh sinov, takih občutkov do svoje matere navdan? — ali ni on sramote od nje odvezal, da ni bila pri svojem početku grešnica in torej v peklenški sužnosti? Izvirni greh je pa smrt človeške duše. Ali bi bil tisti pravi, dobri sin, ki bi ne otel svoje matere smrti, če premore? Iz nepopisljive ljubezni, s katero je Sin božji od vekomaj ljubil svojo mater, je moral Marijino dušo obvarovati te smrti, saj ona — druga Eva — ni smela zaostati za prvo Evo, „materjo vseh živih“, ki je prišla vsa čista iz rok Stvarnikovih. — Če bi bila Marija v izvirnem grehu spočeta, bi bil moral Sin božji, ker je Najsvetejši in greh sovraži, lastno Mater v prvem trenutku njenega početka sovražiti, tista bi bila otrok njegove jeze, ki ga je imela kmalu potem v svojem telesu nositi, mu dati kri in meso, ga objeti z gorečo ljubeznijo v svojem materinem naročju ter ga vse življenje tako pristrčno ljubiti, kakor ga nobena stvar ni ljubila. Kdo pa bi mogel tako misel gojiti v svojem srcu? — Ne, ne, nam kličejo sveti učeniki, kličejo krščanska stoletja, nobenega trenutka si ne moremo misliti, v katerem bi bila Marija z izvirnim grehom omadeževana, ona je morala biti brez madeža, ker je bila izvoljena za Mater božjo.

3. Po kom pa je Marija postala blažena Mati Sinu božjega? Po nikomur drugem, kakor po Sv. Duhu, ki si jo je od vekomaj izvolil za svojo nevesto.

Sv. pismo (Luk. 1. 26. sq.) pripoveduje: „Tisti čas je bil angel Gabriel od Boga poslan v mesto Galileje, ki mu je ime Nazaret, k devici, zaročeni možu, kateremu je bilo ime Jožef, iz hiše Davidove, in devici je bilo ime Marija. In angel je prišel k nji ter ji je rekel: ‚Češčena, milosti polna, Gospod je s teboj, blažena si med ženami . . .‘ Ko se je pa Devica prestrašila tega pozdravljenja, ji reče angel: ‚Ne boj se Marija, ker milost si našla pri Bogu. Glej, spočela boš v svojem telesu in rodila Sinu in imenuj njegovo ime Jezus . . .‘ Zavoljo nezaslišanega dogodka in, ker je bila Bogu čistost obljubila, vpraša: ‚Kako se bo to zgo-

dilo, ker moža ne spoznam?" In angel ji reče: „Sv. Duh bo prišel v te, in moč Najvišjega te bo obsenčila, in za tega voljo bo Sveto, ki bo rojeno iz tebe, imenovano Sin božji.“

V tistem trenutku torej, ko je poslanec nebeški naznanil včlovečenje Sinu božjega in je ponižna Devica odgovorila: „Glej, dekla sem Gospodova, zgodi se mi po tvoji besedi“ (v. 38.), je Sveti Duh obsenčil Marijo s svojo vsemogočno močjo — Sin božji se je včlovečil. Kdo ne strmi nad neizrekljivo častjo Marije Device, ker je v resnici postala nevesta Svetega Duha?

Umolkniti mora svet z vsemi svojimi častmi in naslovi, ker izginejo kakor senca pri blišču časti Marijine. In če srečne štejemo tiste žene, ki se s knezi, kralji in cesarji zaročujejo, kako neskončno srečno in blaženo moramo šele šteti tisto devico, ki se more v resnici imenovati nevesto kralja vseh kraljev, Gospoda vojskinih trum, Boga vse svetosti? Kakor nebo daleč presega zemljo, tako presega čast neveste Svetega Duha vse časti in krone in žezla pozemeljskih otrok. Predragi, ali nam ne bo zopet ta čast božje Matere nov povod in vzrok za trdno našo vero, da je bila Marija brez madeža spočeta?

Celo Abraham je pred svojo smrtjo (Gen. 24.) skrbel, da bi njegov ljubljeni sin Izak ne dobil take neveste, ki bi bila iz grešnega in prekletega rodu Kanaanskega. Kdo bi trdil, da je Duh svetosti si izvolil tako nevesto, ki je bila kdaj podvržena grehu, torej iz dežele prekletstva? Naša pamet se ustavlja kaj takega verovati. Le čujmo, kaj Sveti Duh govori v visoki pesmi (4. 1. 7.), po razlagi sv. Tomaža Akvinskega, k Mariji, svoji izvoljeni nevesti: „Kako si lepa prijateljica moja, kako si lepa! . . . vsa si lepa, moja prijateljica, in madeža ni na tebi!“ Sveti Duh tedaj imenuje Marijo trikrat lepo, ker je bila brez madeža smrtnega greha, brez madeža odpustljivega greha vse svoje življenje in brez madeža izvirnega greha. Bila je torej popolna in vsa lepa in neomadeževana.

Taka pa je Marija tudi morala biti zavoljo tistih visokih prednosti, v katerih se nam kaže. Sicer ne bi bila vredna hči Očeta nebeškega, ne vredna Mati Sinu božjega, ne vredna nevesta Svetega Duha, če bi ne bila brez madeža spočeta. Ta trojna čast res tirja njeno brezmadežno spočetje.

Ta nauk, dragi kristjani, je gotovo pameten, svet in spodbudljiv, ki služi v čast Bogu in Mariji, ta nauk nam mora biti v tolažbo, ker vidimo svojo naravo vsaj v Mariji nepokvarjeno, zdravo in čisto in ravno v Mariji najdemo splošno mater, ki je v slavo in zveličanje svojih otrok odšla splošnemu pogubljenju. — Hvalimo torej danes Boga, da je na Mariji skazal svojo vse-mogočnost, modrost in dobroto in jo postavil kakor krono vsega stvarstva. — Danes pa tudi Mariji voščimo srečo, da je bila izvzeta splošne reve ter se prikazala lepa in brez madeža na svetu. Pa zaupajmo tudi v Marijo, ker njena prošnja pred Bogom toliko več premore, ker se mu nikdar ni zamerila s kakim grehom. Posnemajmo Marijo ter se skažimo, kakor ona, vredne svoje časti. Kajti tudi mi kristjani smo po božji nezasluzeni milosti že pri svetem krstu postali otroci Očeta nebeškega, bratje in udje Kristusovi in tempeljni Svetega Duha. O blagor nam, ako smo to svojo čast dozdej neoskrunjeno ohranili!

Ako je bil pa kdo tako nesrečen, da jo je izgubil, naj se nikari ne obotavlja si jo zopet pridobiti v milostipolnem času, v adventu. Prosimo prisrčno za milost, da bi se vse svoje življenje zanaprej mogli svoji časti primerno obnašati kakor otroci Očeta nebeškega, bratje Kristusovi in tempeljni Svetega Duha. Amen.

Anton Žlogar.

Druga adventna nedelja.

Naše življenje naj bo uravnano po naukih svete vere.

Pojdita in povejta Janezu, kar sta slišala in videla. Mat. 11, 4.

Učencema, katera pošlje jetnik sv. Janez Krstnik vprašat Jezusa: „Al isi ti tisti, ki ima priti, ali naj drugega čakamo?“ — dokáže Gospod, sklicujoč se na svoje čudeže in druga svoja dela, da je pravi Mesija. Kakor je pa to Zveličar dokazal Janezovima učencema, tako mora tudi vsak kristjan pokazati otrokom tega sveta s svojimi deli, s svojim življenjem, da je pravi učenec Jezusov. „Kajti pravi kristjani smo le tedaj, piše sv. Gregor, če tistemu, kar pričamo z besedami, ne ugovarjamo z deli.“ Žalibog uči pa vsakdanja izkušnja, da je med kristjani mnogo sprijenosti, veliko popačenosti, da namreč drugače delamo in živimo kot

verujemo. Da se o tem prepričamo, preišljujmo le dve božji lastnosti, kateri sicer verujemo, a ju s svojim življenjem tajimo! In ti dve božji lastnosti sta: božja vsemogočnost in božja previdnost.

Blagoslovi nas Jezus pri tem preišljevanju!

I. Sveto pismo nam, predragi v Kristusu, zatrjuje opetovano, da je Bog vsemogočen. To verujemo. Ali pa po tej veri tudi živimo?

Judovski kralj Asa je bil močno zbolel. Namesto da bi se bil pa v svoji nevarni bolezni zatekel k Bogu, je zaupal mnogoveč umetnosti zdravnikov. Zato je moral umreti. — Koliko jih je, dragi kristjani, med nami, ki ravnajo prav tako. Ko zbole, bi se morali kot verni kristjani najprej zateči k Bogu vsemogočnemu, brez čegar blagoslova ne more pomagati nobeno zdravilo. To vedo. A vkljub temu je Bog večkrat zadnji, katerega iščejo. Bolezni so kazen za greh, in grehi so vzrok bolezni. Ako se torej hočemo znebiti bolezni, moramo odstraniti naprej greh. Zavoljotega se moramo pa najprej s pravo pokoro spraviti z Bogom in ga iskati. Nadalje lahko s potrpežljivostjo v bolezni mnogo zadostimo božji pravičnosti za grehe zdravih dni in si celo zasluženj naberemo. Toda, o neizmerne izgube! Če brez sprave z Bogom živimo v grehah in vsled bolezni še toliko trpimo, je naše trpljenje zastonj, brez zaslug. Iščimo torej v boleznih s pravo pokoro predvsem Boga in podelil bo tudi zdravilom svoj blagoslov, da bomo z njihovo uporabo telesno okrevali, če bo duši v prid!

Kako je o drugih priložnostih z nami? Kaj se zgodi pri tatvinah, nesrečah in v podobnih slučajih? Čestokrat se marsikdo zateče k vražam, namesto k Bogu. Stvarem pripisuje kako skrivno moč, katere jim Bog ni podelil. Tako razžali Boga in greši zoper prvo božjo zapoved. Zato pa tudi ne more upati nobene pomoči. Kdo naj pa pomaga pri takem grešnem počenjanju? Bog? Ne, vsaj njega ne išče, ampak ga celo žali. Hudobni duh? Kako? On ne more pomagati, razen če bi mu Bog to pripustil za našo kazen. Toda, o grešna sramota! Kristjan naj bi iskal pomoči pri smrtnem sovražniku svoje duše, pri satanu? — Kako se je razsrdil Bog, ko je bolni izraelski kralj Ohozija poslal k maliku Balu vprašat, če bo še ozdravel. Po preroku Eliju mu je ukazal napovedati, da, ker je to storil, bo za kazen umrl. Tako se razsrdi

Bog tudi nad nami, če si izkušamo z vražami pomagati, ki so od hudobnega duha, mesto da bi pri njem vsemogočnem iskali pomoči.

II. Preidimo sedaj, predragi v Kristusu, k božji previdnosti! Sveto pismo jo mnogokrat izpričuje. Salomon, Zveličar sam, sv. Pavel govore o njej. S svojo vsemogočno voljo je Bog ustvaril svet, s svojo vsemogočnostjo, modrostjo in ljubeznijo ga po ustvarjenju neprenehoma ohranjuje in vlada. Nič na celem svetu se ne zgodi brez božje vednosti in volje ali vsaj brez božjega pripuščenja, t. j. brez božje previdnosti.

To verujemo. In kaj sledi iz tega? Brezdvomno to, da moramo v vseh razmerah življenja moliti božjo previdnost ter potrpežljivo in vdano v božjo voljo prenašati vse, kar se nam pripeti. Tako je ravnal Job, ko so ga Sabejci in Kaldejci oropali čred in premoženja; tako je ravnal David, ko ga je hudobni Semej grdo zasramoval. — Kako ravnamo pa mi v takih okolnostih? Zadene te, kristjan, n. pr. kaka nesreča: morda ti požar upepeli poslopja; povodenj, toča, suša ali črv ti uniči žetev; morda te huda bolezen položi in priklepa na bolniško posteljo. Ali hočeš godrnjati ter postati nepotrpežljiv in malosrčen? Ne; vedi, da vse to prihaja po božji previdnosti. Zato si misli vernega srca: Trpim sicer nesrečo, preganjanje, bolezen, a to trpljenje mi je odločila božja previdnost. O, kolikokrat sem grešil in razžalil Boga! Naj bo to trpljenje kot časna kazen za moje grehe! O Bog, kako rad se pokorim tu, da se mi ne bo treba v večnosti!

Tako so si mislili tudi Jakobovi sinovi, ki so bili svojega brata Jožefa vkljub njegovim iskrenim prošnjam in grenkim solzam prodali v Egipt in se je bila ta hudobija potem nad njimi maščevala. Po božji previdnosti je postal Jožef podkralj egiptovski, po božji previdnosti so vsled lakote morali priti bratje pred njega, po božji previdnosti so bili v Egiptu hudo skušani. Pa kaj so si mislili v tej stiski? Rekli so: „Zaslužili smo, kar trpimo. Zakaj pregrešili smo se nad svojim bratom . . . zato je prišla nad nas ta nadloga.“ Predragi, ali naj mi kot kristjani manj verno mislimo v stiskah, kot so mislili Jožefovi bratje? — Kralj David se je pregrešil s prešestvom in umorom. S tem dvojnimi grehom si je nakopal veliko krivdo, za katero je zaslužil časno in večno kazen. Vsled svaritve preroka Natana je pa srčno obžaloval svoji pregrehi in se spokoril. Zato mu je Bog odpustil krivdo in večno kazen, a časno kazen je pa moral prestati. Umrl mu je ljubljeni

sinček in trpel je preganjanje. — Tako ravna Bog tudi z nami kristjani dandanes. V zakramentu sv. pokore nam odpusti krivdo in večno kazen greha, a časne kazne nam ostanejo, ki jih moramo pretrpeti ali tukaj v življenju ali tamkaj na onem svetu v vicah. Da pa tukaj že zadostimo božji pravičnosti, nam Bog pošilja razne stiske in nadloge.

Ker so vsi zvesti služabniki božji to vedeli, se pa stisk in nadlog niso bali in branili, ampak so si jih celo želeli. Sv. Avguštín je vedel, da je za svoje grehe v mladosti zaslužil mnogo kazni. Zato je klical: „Tu, o moj Bog, reži, tu žgi, samo v večnosti mi prizanesi.“ — Burgundski kralj Sigismund je vsled neopravičenega suma postal morilec svojega lastnega sina. Bridko je obžaloval potem svoje krvavo dejanje in Boga prosil, naj ga raje kaznuje v tem, nego v onem življenju. In res je Bog poslal nadenj frankovskega kralja, ki ga je v vojski premagal, vjel in dal obglaviti.

Kakor sv. Avguštín in Sigismund, tako so pravi kristjani vedno mislili in verovali! Žalibog, da mi teh spokornih zgledov le slabo ali celo nič ne posnemamo, ker božjo previdnost tajimo z nepotrpežljivostjo, nevoljo in godrnjanjem v stiskah in nadlogah. in ravno tako, kot ozir božje vsemogočnosti in previdnosti, delamo ozir božje vsepričujočnosti in vsevednosti, ko sicer verujemo, da Bog vse vidi in ve, pa vendar predrzno grešimo; prav tako ravnamo ozir božje dobrotljivosti, ko vkljub njej vedno žalimo Boga. Verujemo tudi, da smo tu na zemlji le popotniki, pa vendar skrbimo s tako vnemo za časno, kakor bi mogli kaj takega s seboj vzeti v večnost. Toda kdaj bi končal, predragi v Gospodu, če bi se hotel spomniti vseh priložnosti, ko sicer prav verujemo, delamo pa krivično, napačno, pregrešno!

Velika je torej popačenost in sprijenost med nami kristjani, da drugače živimo, nego verujemo. Priznati moramo, da smo trst, ki ga veter maje. Tako ne sme ostati. Živimo tudi, dragi verniki, kakor nas vera uči! Vsakdo kliči z možem v evangeliju: „Verujem, Gospod, pomagaj moji neveri.“ (Mark. 9. 23.) „O Bog, poživi našo vero.“ (Luk. 17. 5.) Amen.

Po P. R. Graserju O. S. B.: K. Čik.

Tretja adventna nedelja.

Sv. Janeza Krstnika trojni zgled.

Jaz sem glas vpijočega v puščavi:
Pripravite pot Gospodu.

Jan. 1, 23.

Že dolgo pred rojstvom Jezusovim je Bog oznanil njegov prihod Judom; po prerokih in po pobožnih možeh je na ta prihod vedno opominjal; še več — da bi vendar trdovratno judovsko ljudstvo verovalo, je poslal Bog nazadnje sv. Janeza, ki naj bi Jezusa izbranemu ljudstvu s prstom pokazal rekoč: „Glejte, Jagnje božje, ki odjemlje grehe sveta!“ Toda kako zaslepljeno je bilo to ljudstvo. Tega po prerokih naznanjenega, po sv. Janezu s prstom pokazanega Jezusa, Judje niso hoteli spoznati. To je sv. Janeza bolelo. Evangelij, ki smo ga slišali danes teden, in današnji sv. evangelij, nam pripovedujeta o tem velikem predhodniku Jezusom. Zato tudi mi danes nekoliko prevdarimo življenje sv. Janeza Krstnika, kar nas bo izpodbujalo k vstrajnejši pripravi na božične praznike. Pokazal vam bom sv. Janeza 1. kot nedolžnega mladeniča in obenem velikega spokornika, 2. kot zgled ponižnosti in 3. kot moža, ki je tudi na kraljevem dvoru ostal zvest svojemu prepričanju.

1. „Moj Bog,“ je zaklical sv. Tomaž iz Vilanove, „kakšni čudeži so se že pri spočetju sv. Janeza v telesu sv. Elizabete izvršili. Angel naznani spočetje staremu Cahariji, ta postane mutast za kazen, ker ni verjel, da bo njegova žena sinu rodila. Marija, mati Jezusova, obišče Elizabeto. Ime sv. Janezu določi nebo: Janez naj se imenuje. Caharija začne govoriti ter vesel proslavlja Boga; vsi sosedi, vsa okolica, da, vse judovsko gorovje se pa povprašuje: „Kaj bo iz tega otroka?“ — Kakor rojstvo, tako je bilo tudi čudovito vse njegovo življenje. Še kot deček zapusti očetovsko hišo in gre v puščavo, da bi Bogu služil, da bi se pripravil za svoj poklic kot predhodnik našega Zveličarja. Da je to storil kot deček, zato je bilo seveda potreba posebne milosti božje, toda da je še tako majhen že bežal iz svetnega hrupa in samo za Boga živel in njega iskal, to nas mora z začudenjem navdati! Ve matere in očetje, pojdite z menoj gledat v puščavo eden najlepših prizorov, nad katerim se angeli z nebes vesele. Pogledajte dečka, ki živi med skalovjem, ki sklepa svoje

majhne ročice k molitvi; sedaj ga pretresa mraz, sedaj topi vročina, sadaj ga zbada trdo kamenje, sedaj ostro trnje; njegovo telo pokriva obleka iz kamelinih dlak, njegova jed je divji med in pijača iz Jordana, njegova postelja trda zemlja in vzglavje — kamen, njegove igrače divje živali! Vprašajmo sv. Janeza: „Ljubi deček, kak greh si pa storil, da se tako pokoriš, da se tako postiš?“ O niti enega majhnega greha nisi storil, samo oznanjevati hočeš Jezusa kot Odrešenika, da služiš nam kot zgled za pokoro, katere vsi tako potrebujemo. Tako je torej preživel sv. Janez v puščavi svoja otroška leta v največji spokornosti. O kako osramoti njegovo življenje nas, dragi kristjani. Mi vzrastemo v grehih, mi se staramo v grehih, da, mi bomo morda celo osiveli v njih, toda da bi se spokorili, zato nam ni mar. Njegov post, kako osramoti našo požrešnost, njegovo ostro življenje, kako osramoti našo mehkužnost in poželjivost, njegova čistost in nedolžnost, kako osramoti našo nečistost! O, če ga nismo posnemali dosedaj v njegovih zlatih čednostih, tedaj ga posnemajmo v pokori. V samoto je treba večkrat iti, tam človek sam sebe najbolje spozna.

II. Sv. Janez je doživel svoje 30. leto kot zgled za pokoro vsem ljudem. Tedaj mu je pa Bog zapovedal, da naj zapusti puščavo, gre med ljudstvo ter oznanjuje prihod Gospodov, z eno besedo, Jude iz grešne poti pripelje na pravo pot ter pripravi na prihod Odrešenikov. Sv. Janez je to storil in kakor blisk iz jasnega neba, tako je iznenadil judovsko ljudstvo nastop sv. Janeza, in kakor gre blisk z ene strani na drugo stran neba, tako je šel hitro tudi glas o sv. Janezu po deželi Judejski. Tako strogo in samotno še ni živel noben prerok, tako spokorno in do srca segajoče še ni govoril noben pridigar, to je mož, kakor ga Judeja še ni videla! In glejte, vse je hitelo k sv. Janezu v puščavo. Polno je popotnikov, bogatih in revnih, mladeničev in starčkov, mož in žena, vseh je polno, vsi hočejo slišati predhodnika Gospodovega, vsi hočejo od njega krščeni biti ter izvedeti, kaj morajo zanaprej storiti. In samo pogled njegov je uničil vsako ošabnost in vsak ponos, in osupnila je vsaka njegova beseda grešnika, tako da so še ošabni farizeji, ki so se imeli za svetnike, potrtega srca morali pred njim poklekniti. In sveti Janez pove vsem brez razlike vsakemu, kar mu gre. Da, celo grozoviti Herod, ki je v svoji nesramnosti vse prekosil, ga je skrit med ljudstvom poslušal in celo on je ginjen vsled besed

sv. Janeza. Vedno bolj se širi vest, če ni morda sv. Janez sam Mesija, obljubljeni Odrešenik. Toda on odgovori vsem odkrito: „Jaz sem samo predhodnik njegov, ki nisem vreden, da bi odvezal jermena od njegovih čevljev.“ Da, niti prerok ni hotel biti, čeravno mu je Kristus sam rekel, da je več kakor prerok. O kakšna modrost, kakšno zatajevanje, kakšen zgled ponižnosti! Mogočen knez bi bil lahko postal, če bi bil hotel izkoristiti ljubezen in naklonjenost ljudstva, toda on je bil rajše hlapec, ki se ni štel vrednega, da bi odvezal jermena pri čevljih Gospoda! Kot Mesija bi se bil lahko izdal — a vedno je zatrjeval, da je samo predhodnik njegov. Kot največji in najsvetejši mož je veljal pri vsem narodu, kot najmanjši pa v svojih lastnih očeh! Še enkrat rečem: Čudovita ponižnost! Dragi poslušalci, te velike čednosti mi vsi zelo, zelo potrebujemo. Duh sedanjega časa je izrul iz src ljudi prvo in poglavitno čednost, namreč *ponižnost*, ki je temelj vseh drugih čednosti. Zato pravi neki učenjak: „Najboljši, najučenejši in najmodrejši možje so rekli, če jih je kdo vprašal, kaj je prvo v šoli modrosti, s sv. Avguštinom: „Prvo je ponižnost, drugo je ponižnost, tretje je ponižnost.“ Če je pa tako, pravijo najsvetejši možje, potem dragi kristjani, nam ne preostane nič drugega, kakor hoditi po potih sv. Janeza ter klicati h Gospodu: „O Gospod, izpreobrni naša srca k pravi ponižnosti!“

III. Sv. Janez je pa ostal značajan mož tudi na kraljevem dvoru. Med tem ko se je širila slava sv. Janeza po vsej Judovski deželi, med tem ko je vse o njem govorilo po kmetih in v mestih, v koči berača in v palači bogataša, glejte takrat je pa storil Herod grozovito dejanje, on je ugrabil ženo svojega brata. To je izvedel takoj sv. Janez in v sveti jezi se je zgrozil nad takim grehom in hitel na kraljev dvor ter kralju v obraz povedal: „Ni ti dovoljeno imeti žene svojega brata!“ — O sv. Janez, kaj delaš? Ti dražiš leva, ki te zna končati! Boj se grozovitega mogočnega, boj se hudobne žene Herodijade, oba se bosta zoper tebe zarotila, oba te hotela uničiti! Toda on ostane trd in stanoviten kakor demant in kot tak zatrjuje kralju: „Ni ti dovoljeno pretrgati sv. vezi zakona!“ In glej, te besede razjeze Heroda; žena njegova divja in nahujska ves dvor zoper sv. Janeza. Pridejo krvniki, zvežejo sv. Janeza in ga peljejo v ječo. In sv. Janez v ječi kot prost mož še vedno dviga svojo žugajočo roko proti Herodu ter kliče: „Ni ti dovoljeno!“ Zavežejo mu oči, on pa kliče slo-

vesno „Ni ti dovoljeno!“ Ukažejo mu, da naj poklekne, on pa kliče: „Ni ti dovoljeno!“ Odsekajo mu glavo in njegove oči se mu blišče, kot da bi hotel zadnjikrat zaklicati: „Ni ti dovoljeno!“ O grozoviti Herod, o krvoločna Herodijada, umorila sta tistega, ki vama je očital vajin greh, toda besede njegove: „Ni ti dovoljeno!“ nista mogla niti zamoriti niti izbrisati! In če bi tudi ta beseda umolknila, svet jo je slišal, greh vajin bo šel od ust do stoletja in stoletja v večno vajino sramoto! Mi pa, dragi poslušalci, stojimo žalostni ob mrtvem truplu sv. Janeza, mi se oziramo tja gori v nebo, kjer je prejel sv. Janez plačilo. Pojdimo zopet na svoje vsakdanje delo, a beseda njegova: „Ni ti dovoljeno!“ naj nas vedno spremlja! Ta beseda naj nas opominja, ta beseda naj nam žuga, kedar trka na naše srce kaka poželjivost. Amen.

Iv. Baloh.

Četrta adventna nedelja.

Pripravimo pot Zveličarju v svoja srca s pravim izpreobrnjenjem.

Glas vpijočega v puščavi: Pripravite pot Gospodovo, ravne storite njegove steze. Luk. 3, 4.

V današnjem evangeliju nas zopet pelje sv. Cerkev k svetemu Janezu Krstniku v puščavo k reki Jordan in nam ga kaže, kako pripravlja ljudstvo na prihod Mesije, kako obuja v srcu svojih poslušalcev vero vanj, kako jih potrjuje v upanju, da bo Zveličar kmalu javno nastopil, kako jim vžiga hrepenenje po Odrešeniku. — Moč njegove vnanjosti in moč njegove besede je tolika, da ga ima ljudstvo za Mesijo samega, dokler se sv. Janez sam slovesno ne izjavi poslancem velikega zbora: „Jaz nisem Kristus; jaz sem glas vpijočega v puščavi: pripravite pot Gospodovo!“

Predragi v Gospodu! S sv. Cerkvijo pričakujemo tudi mi ta čas skrivnostni prihod svojega Zveličarja. Tudi k nam hoče Gospod na skrivnostni način priti, celo v naše srce v najsvetejšem zakramentu. Po pravici nam tedaj kliče sv. Cerkev besede sv. Janeza v spomin: Pripravite pot Gospodovo! Kaj hoče s temi besedami sv. Cerkev? Kaka bodi naša priprava? Kako sprejmimo prihajajočega Jezusa v sv. hostiji v svoje srce? Od odgovora na to vprašanje in od ravnanja po tem odgovoru zavisi namreč

pravo božično veselje, pa tudi zveličanje. Zato se hočemo danes pomeniti o tem vprašanju in odgovor nanje se glasi: Pot v svoja srca moremo božjemu Zveličarju pripraviti le s pravim izpreobrnjenjem!

Potem ko se je Izraelsko ljudstvo v babilonski sužnosti zopet naučilo ubogati in služiti Jehovi, svojemu Bogu, se ga je Gospod usmilil in nagnil srce kralja Cira, da je spustil Izrael iz sužnosti. Še prej pa je Bog obudil preroka Izaijo, ki je ljudstvu napovedal veselo novico, ter ga pri tem opominjal, kako naj se pripravi, da se vredno skaže tolike božje milosti. Klical mu je: „Glas vpijočega v puščavi: Pripravite pot Gospodu, ravne storite njegove steze. Vsaka dolina naj se napolni, in vsak hrib in grič poniža in kar je krivega, bodi ravno, in kar je ostrega gladka pota.“ (Luk. 3, 5.) Te besede je sv. Janez Krstnik obrnil nase, ker je bil, kakor Izaija v svojem času poslan, da pripravi ljudstvo za sprejem Mesije in njegovih milosti. Te besede pa kliče sveta Cerkev tudi vsakemu kristjanu v adventnem času, ko mu naroča, naj prejme sv. zakramente. Kliče mu, naj pripravi pot Gospodu po načinu, ki sta ga prerok Izaija in prerok Janez Krstnik priporočala ljudstvu svojega časa.

Svoje izvoljeno ljudstvo je Bog dal sovražnikom v oblast in je pregnal v sužnost zato, ker je pozabilo nanj, ga žalilo z grehi in služilo rajši hudiču, kakor njemu.

Ni li ta nezvestoba Izraelskega ljudstva podoba grešnika, ki se z grehom vpre božji postavi, odpade od Boga in rajši služi hudiču? Pa še prav natančna podoba je. Nabuhodonozor je odpeljal Izraelce v sužnost; hudič zavleče grešnika v sužnost greha, babilonski kralj je razdjal mesto Jeruzalem, oropal in požgal tempelj; peklenski kralj razdene tempelj božji, dušo človekovo, s tem, da ji vzame z grehom posvečujočo božjo milost, požge z ognjem strasti vse zaklade zasluženja in jo oropa dragocenosti sv. čednosti. Nabuhodonozor je k pojedini dal prinesti zlate in srebrne posode, ki jih je oropal v tempeljnu, je iz njih pil ter s tem sv. posode onečastil —, hudič omadežuje grešniku duhovno posodo, s katero si je pred grehom nabiral zasluženje; omadežuje mu razum s pregrešnimi mislimi, voljo s pregrešnimi željami, spomin, s pregrešnimi spomini, srce s pregrešnimi občutki, jezik in uho s pregrešnim govorjenjem, dušo in telo z zlorabo njihovih moči in lastnosti. Nabuhodonozor je Izraelu nataknil ve-

rige sužnosti, in mu zaprl vsak izhod iz nje — hudič okuje grešnika v svoje okove: razum z zaslepnostjo, voljo s trdovratnostjo, srce z zakrknjenostjo. Nabuhodonor je Izraelsko deželo izpremenil v puščavo, hudič spremeni dušo v puščavo, ko zatre v njej vse življenje in gibanje božje milosti. Glejte natančno podobo kristjana-grešnika v zgodovini Izraelske sužnosti.

Zakaj je Bog kaznoval tako hudo svoje ljudstvo? Zato, ker je videl v njem doline, brezdna nevere, zmote in spridenosti; ker je videl, kako kopiči izraelsko ljudstvo cele hribe prevzetnosti. Zato je pozabil nanj, ker je videl, kako hodi Izrael po krivih in grdih potih krivičnosti, lažnivosti, pohujšljivosti, po puščavi nespokornosti.

Kristjani, ali pa ni to sprijeno judovsko ljudstvo tudi v hudobiji podoba grešnika? Hribi in doline, kriva in grda pota so njegovi grehi. Kako prav ima torej sveta Cerkev, ko kliče grešniku, ki hoče sprejeti Jezusa v svoje srce, v spomin besede preroka Izaije: „Pripravi poprej pot Gospodu“. (40, 3.) To se pravi: Stori najprej svojo dušo prejemljivo za božjo milost: daj si razsvetliti razum in omečiti voljo od Svetega Duha, ne ustavljaj se mu, ko te drami iz grešnega spanja z lepim zgledom, ki ga vidiš na bližnjem, z nesrečo, tvojo, ali tujo, z opominjevanjem in svarjenjem po tvojem očetu, s solzami in prošnjami tvoje matere, žene, ko te budi z božjo besedo, s klici nemirne vesti. To so namreč sredstva, ki jih uporablja Sveti Duh, da grešnika pripravi do spoznanja grešnega stanu, da vidi grešnik gnjusobo razdejanju v božjem tempelju, da ima greh za greh, da se prestraši pri spominu na pogubljenje, da tako prestrašen in omehčan pride do volje, do sklepa ta žalostni stan zapustiti. — In ko pride do takega sklepa, je pripravil pot Gospodu.

Sveti Duh sedaj sveti v njegovi duši in mu v z lučjo prve, za izpreobrnjenje potrebne milosti kaže na tej poti gnjusobo razdejanja, trnje grešnih navad, osat obilnih strasti, plevelj raznovrstnih grehov. Sveti Duh mu daje, takorekoč, lopato, motiko, rovnico v roke, da z njimi izruje, kar je dosedaj bujno rastlo v človeškem srcu slabega. Grešniku se je sedaj treba poprijeti dela za zveličanje; pot je sicer pripravil Gospodu, to se pravi, dal se je zdramiti iz grešnega spanja, spoznal je svojo dušno revščino: sedaj ga šele čaka glavno delo: pot je razkopana od hudournikov strasti, na poti so celi kupi, celi griči grešnih navad, grešnih priložnosti, ki jih bo treba odstraniti; pot je še vsa kriva in robata od same dušne zanikarnosti. O koliko je še dela!

Zasuti mu je treba razkopine, jame, doline nevere ali le napol vere, mlačne vere; zasuti mora doline verskih zmot, zagrebsti jame strasti in sprijenosti; nasuti pa na pot peska žive vere, trdnega prepričanja v verskih rečeh, neustrašenega pričevanja v besedi in dejanju vsega, kar ga uči sveta Cerkev.

Če izkoplješ jamo, se napravi iz izkopanega kup; doline si ne moremo misliti brez hriba ali griča. Glej kristjan, ako so v tvoji duši jame, doline nevere, ali le mlačne vere, jame sprijenosti, jame strasti, ozri se, tik jame boš zapazil kup, grič ali celo hrib; kakšen hrib ali grič? Hrib grešnih navad, grešnih priložnosti. Za resnično izpreobrnjenje ti je treba te hribe in griče znižati; to se pravi: grešnih navad se je treba odvaditi, grešnih priložnosti se je treba ogibati, škodo, ki je kakor kup dolžnih pisem, škodo, ki si jo bližnjemu storil na duši, s pohujšanjem, na dobrem imenu, z obrekovanjem in opravljanjem, na posvetnem blagu s krivičnostjo ali tatvino, je treba poravnati. Glej to so hribi in griči, o katerih govori prerok Izaija, ki pa se nespokornemu grešniku zde nepremagljivi in zato si jih ne upa poravnati, ali z drugimi besedami: grešne navade, priložnosti, kraji, osebe, razveseljevanja, opravila, družbe, knjige, ki so mu bile dosedaj vzrok in povod za greh delati, vsega tega nespokorjen grešnik ne mara opustiti in rajši še nadalje služi grehu, čeprav morda na videz v adventnem času gre k sveti izpovedi, a prejme svete zakramente nevredno, božjeropno, ker brez kesanja in volje poboljšanja.

Pri grešniku iz navade, ki se ne posluži pripomočkov, ki mu jih izpovednik priporoča, ki pri prvi izkušnji zopet pade, ki se nič ne prizadeva grešno navado opustiti, pri takem grešniku, pravim, je to znamenje, da je pri zadnji priliki prejel svete zakramente brez kesanja in trdnega sklepa; pri takem grešniku, ki si ne prizadeva škodo po moči popraviti, ki noče sovražnikom in razžaljivcem odpustiti, ki nič ne stori, da bi pohujšanje popravil z lepim, čednostnim življenjem, je to znamenje, da je zadnjič prejel svete zakramente brez kesanja in trdne volje poboljšanja.

To so griči in hribi, ki jih je treba prej poravnati, ako hočemo, da bo Gospod z veseljem prišel v naše srce prebivat.

Prerok Izaija pravi nadalje: „Kar je krivega, bodi ravno!“ Novega nam sicer prerok s tem ne pove, zakaj pot, ki je vsa raztrgana, s kupi in grobljo zastavljena, gotovo ni ravna, ni gladka, ampak kriva in ostra. Vendar izvajamo iz teh besedi lepa, spod-

budna opominjevanja. Glej kristjan, ki si vdan grdi sebičnosti: tvoja pot je kriva: saj sam ne veš, ali bi se držal revnega Jezusa ali krivičnega mamona: enkrat te zanaša na to, drugikrat na drugo stran: če hočeš vredno sprejeti Jezusa v svetem zakramentu, zravnaj pot tako, da bo vodila le k Bogu in ne tudi k hudiču, zakaj dvema gospodoma ne moreš služiti. Tvoja pot je kriva, ako si v cerkvi pobožen, zunaj cerkve pa hudoben, to se pravi, ako veliko moliš, se postiš, ljubezni in usmiljenja pa ne poznaš! Znana ti je dogodba iz svetega pisma, ko je bil Jezus z učenci pri cestninarju Matevžu na kosilu. In kaj je rekel farizejem, ki so se spodtikali, da občuje z grešniki? „Usmiljenje hočem, ne pa daritev!“ kakor pravi prerok Ozeja. Ne veljajo li tudi tebi te besede, ako se delaš pobožnega, ljubezni do bližnjega pa ne poznaš, živiš v prepiru, slabo sodiš življenje bližnjega, nisi prost grehov opravljanja in obrekovanja? Glej to dela tvojo pot krivo, ostro, s trnjem poraslo, po taki poti ne bo hotel Jezus priti v tvoje srce, tebi v zveličanje.

Pijanec, nečistnik, preklinjevalec tudi tebi ni treba rok križem držati, tudi tvoja pot je kriva, ostra in ostane taka, dokler boš samo obetal jo zravnati, ne pa tudi poprijel se dela ter pot izpeljal daleč proč od krčme, daleč proč od hiše, kraja nečistih grehov, daleč proč od pekla in hudobnega duha ter blizu nebes in Boga.

Pripravite pot Gospodu: vsaka dolina naj se napolni, in vsak hrib in grič poniža in kar je krivega, bodi ravno, in, kar je ostrega gladka pota! — Le nekaj ur, nekaj trenutkov še, in vsak pošten kristjan se bo veselil prihoda Zveličarja, seveda prav se bo veselil le res pošten kristjan, tisti namreč, ki se po besedah sv. Pavla prizadeva odpovedati se grehu in pravično ter pobožno živeti. Marsikdo je gotovo že začel v letošnjem adventnem času, upajmo, da ga bodo posnemali še drugi ter bodo pridno zasipavali doline verske mlačnosti, razkopavali hribe grešnih navad, ravnali, kar je v življenju krivega, pogladili, kar je ostrega, in s tem pripravili dostojno pot Gospodu v svoje srce ter s pravičnimi vseh časov videli zveličanje božje. Amen.

P. Jeronim K noblehar.

Praznik rojstva Jezusa Kristusa.

Kaj je Bog nam dal — kaj mu mi dajmo.

Pojdimo do Betlehema in pogledjmo to reč, ki se je zgodila.

Luk. 2, 15.

Bila je tiha noč meseca decembra, ko so na planjavah betlehemskih preprosti pastirji stražili svoje črede. Kar jih obsveti čudežna svetloba, in angel Gospodov jim reče: „Ne bojte se! zakaj glejte, oznanim vam veliko veselje, ki bo vsemu ljudstvu; ker danes vam je rojen Zveličar, ki je Kristus Gospod, v mestu Davidovem. In to vam bodi znamenje: Našli boste dete v plenice povito in v jasli položeno. In zdajci je bila pri angelu množica nebeške vojske, ki je Boga hvalila, rekoč: „Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji dobre volje!“ Ko angeli izginejo, reko med seboj pastirji: „Pojdimo . . . (supra) . . . In so hitro šli tja in našli Marijo in Jožefa in Dete v jasli položeno.“ (Luk. 1. 10—16.)

Te jaslice z Marijo, Jožefom in Detetom, ki so jih takrat videli pastirji, nam sveta Cerkev danes duhovno postavlja pred oči, da bi jih resnobno pogledali in premišljevali. Zatorej pojdimo danes tudi mi v duhu do Betlehema in pogledjmo to reč, ki se je zgodila! In kaj vidimo tamkaj? O velike, imenitne reči lahko tam pri jaslicah vidimo, veliko koristnega in zveličavnega se lahko tam učimo! Sv. Jeronim je več let preživel pri jaslicah v Betlehemu, tam preiskoval in premišljeval, pa se še ni, kakor sam zagotavlja, dovelj izučil. Tako bi tudi nam tedni in meseci ne zadostovali, ako bi hoteli vse opazovati, kar se moremo tam učiti. Kajti kraj, čas, osebe, vse okoliščine so za nas poučne in izpodbudljive. Pa vse to opustim ter pokažem le najvišje in največje, kar nas uče jaslice. Jaslice v Betlehemu namreč kažejo: 1. kaj je Bog nam dal; 2. kaj moramo mi Bogu dati.

I. Ako se vstopimo pred jaslice ter jih opazujemo, se nam predvsem vsiljuje vprašanje: Kdo je tisti, ki leži v jaslicah?

a) Tam zagledamo ubogo dete. Akoravno je pozimi, ni to dete v gorki sobi, ampak v mrzlem hlevu; ne leži v mehki postelji, ampak v trdih jaslicah; ni pokrito z dragocenimi oblačilci, ampak z revnimi pleniciami. Družbo mu delajo preprost

mož in ravnotako na videz preprosta žena, in pastirci, ki so ravno vstopili. To je, kar zagledamo pri jaslicah, na videz le malo in brez posebnega pomena.

Ako preiskujemo nadaljno življenje tega otroka, najdemo pri njem vse bolj navadno, nizko in ubožno. Ljudje ga imajo za sinu tesarja Jožefa iz Nazareta, in akoravno je že 30 let star, vendar si še ni nič pridobil, temveč sam o sebi pravi: „Lesice imajo svoje jame, ptiči svoja gnjezda, sin človekov (kakor se sam imenuje) pa nima, kamor bi glavo položil.“ (Mat. 8, 20.) Ne najdemo ga v visoki časti pri ljudeh, ampak povsod ga vidimo preganjanega in zaničevanega. V najlepših letih ga slednjič vidimo na križu umirati, kar je bila pri Judih in poganih največja sramota. Vse to izvemo od ene strani o tem otroku.

b) Če pa vprašamo tiste, ki so bili v njegovi družbi in so ga поблиže poznali, izvemo pač vse kaj drugega.

Pastirji nam pripovedujejo o prikazni angelov pri njegovem rojstvu; trije mogočni kralji z Jutrovega o čudezni zvezdi, ki se jim je prikazala, ko je bilo dete rojeno. — Simeon že to dete imenuje luč v razsvetljenje narodom, ki je postavljeno v vstajenje in padec mnogoterih v Izraelu. Množica ponižnega ljudstva ga imenuje velikega čudodelnika in težko pričakovanega Mesija. Saj je dal slepim, da so videli, gluhim, da so slišali, mutastim, da so govorili in različne bolnike je ozdravljaj. — Nikodem, eden izmed višjih Judov, mu reče: „Mojster, vemo, da si učenik od Boga prišel; zakaj nihče ne more teh čudežev delati, katere ti delaš, če Bog ni z njim.“ (Jan. 3, 2.) — Stotnik pod križem zakliče pri njegovi smrti: „Resnično, ta je bil Sin božji!“ (Mat. 27, 54.) — Apostoli, njegovi spremljevalci, nam pripovedujejo, da je sicer umrl, a tretji dan veličastno iz groba vstal. Sami so ga potem še videli, in so za to resnico umrli mučeniške smrti. Če vprašamo sveto pismo, izvemo, da je Sin živega Boga, kajti nebeški Oče sam je nad njim izrekel besede: „Ta je moj ljubi Sin, nad katerim imam dopadenje.“ (Mat. 3, 17.) In ravno o tem priča sv. Janez (3, 16.): „Bog je svet tako ljubil, da je dal svojega edinorojenega Sina, da kdorkoli vanj veruje, se ne pogubi, ampak ima večno življenje.“ On je po zatrdilu svetega pisma Stvarnik nebes in zemlje, „vse je po njem storjeno, in brez njega ni nič storjenega, kar je storjenega“ (Jan. 1, 3.), ima vso oblast v nebesih in na zemlji (Mat. 28, 18.), v njegovem imenu se priklanjajo kolena vseh, ki so v nebesih, na zemlji in

pod zemljo (Fil. 2. 4.), ki sedi na desnici božji (Mark. 16. 19.) in bo zopet prišel sodit žive in mrtve.

c) Kdo je torej tisti, katerega danes vidimo kakor revno dete v jaslicah ležati? To je edinorojeni Sin božji, od vekomaj kakor Oče, tiste moči in oblasti kakor Oče, da, eno z Očetom, kajti sam pravi o sebi: „Jaz in Oče sva eno.“ (Jan. 10. 30)

Kaj nam je torej Bog današnji dan daroval? Najvišje, kar nam je mogel dati — svojega edinega Sinu nam je dal; daroval nam je takorekoč samega sebe, saj On in Sin sta eno. Več nam ni mogel dati, kajti s svojim Sinom nam je vse podelil, pravi apostol. (Rimlj. 8, 32.)

Zatorej nam bodi počeščena sveta noč, ki si nam prinesla tak dar; počeščena srečna ura, v kateri nam je bil tak Odrešenik rojen; počeščen blaženi trenotek, ki nam je dal takega Zveličarja.

č) Pa Bog nam tega svojega Sinu ni samo za enkrat dal, temveč za vselej, za večne čase. On nam ni tega najvišjega daru samo pokazal, pa potem zopet vzel, ampak za zmiraj ga nam je pustil. Saj je ravno ta Sin božji sam rekel: „Glejte, jaz sem z vami vse dni do konca sveta.“ (Mat. 28, 20.) In kako je pri nas vse dni? Kje ga še lahko vidimo, molimo, kje lahko z njim govorimo? Vsi to vemo. V zakramentu presvetega Rešnjega Telesa. Tam je ravno tisti, ki je kot otrok v jaslicah ležal, resnično in bistveno pričujoč kakor Bog in človek. Cerkev je zdaj, kakor nekdanj hlev betlehemski, njegovo stanovanje; tabernakelj so zdaj njegove jaslice; angeli so zdaj, kakor nekdanj, njegovi družabniki; in vsi bogoljubni kristjani so pastirji, ki radi hitijo v ta Betlehem, da bi videli in premišljevali, kaj se tukaj godi, kak čudež ljubezni se nam tukaj vedno kaže. Mi torej nismo nič na slabšem kakor betlehemski pastirji, kakor modri iz Jutrove dežele, kakor Simeon in Ana. Oni so videli njegovo božanstvo pod obleko človečnosti, mi vidimo njegovo božanstvo in človečanstvo skrito pod podobo kruha. Oni so ga videli, Simeon ga je vzel v naročje; mi ga ne gledamo samo, mi ga ne nosimo samo v naročju, ampak ga celo uživamo in se tesno z njim sklenemo, kakor onim ni bilo mogoče. In kakor so nekdanj angeli vabili pastirje in zvezda modre, tako nas kliče on sam z milimi besedami: „Pridite k meni vsi, ki ste trudni in obteženi, in jaz vas bom poživil . . . in našli boste pokoj svojim dušam.“ (Mat. 11. 29.)

d) S tem pa še radodarna ljubezen našega Boga ni končana. Kakor se nam je nekdanj daroval v podobi človečnosti, kakor se nam zdaj ljubeznivo daruje v podobi kruha, tako se nam hoče v popolni meri darovati v nebesih. Tam ga bomo gledali po besedah sv. Janeza (l. 3, 2.) „kakršen je“. Naše največje veselje, naša največja sreča in blaženost bo razen angelov in svetnikov gledati, uživati in ljubiti njega samega, neskončno lepega Boga na vekomaj.

Kakor vidite, se nam je danes Bog sam podelil v dar; to nam kaže pogled na jaslice, to nas uči današnji visoki praznik, to je njegov globoki pomen, kar je že davno prerok Izaija napovedal, rekoč: „Dete nam je rojeno, Sin nam je dan, na čegar ramah sloni vladarstvo, čegar ime je Bog in oče prihodnjih časov.“ (Iz. 9. 5.) Večjega nam torej ni mogel dati, kajti najboljše je Bog sam; v primeri z njim je vse drugo majhno, in toliko kakor nič.

Ker smo zdaj slišali, kaj nam je Bog podelil, se nam pač vsiljuje vprašanje psalmistovo (115. 3.): „Kaj bom Gospodu povrnil za vse, kar mi je podelil?“ S čim naj poplačam ljubezen, radodarnost in toliko poniževanje svojega Boga? Kaj bi mu dal, kar bi se le nekoliko primerjalo velikosti njegovega daru?

II. a) Ako nam podeli kdo dragoceno darilo, se spodobi, da se mu z nasprotnim darom skazemo hvaležne. Kolikor večje je prejeto darilo, toliko večji naj bo tudi naš dar, vsaj v nekaki primeri naj bo, kar mu nasproti poklonimo. — Bog nam izkazuje mnoge časne dobrine, nam daje hrano, pijačo, obleko, stanovanje. Za to mu bodimo hvaležni s tem, da tudi mi podarimo njemu časnih reči. To se zgodi z miloščino, katero dajemo ubogim, namesto Kristusu. Če bi nam bil Bog izkazal samo časne reči, bi od nas tudi drugega ne zahteval.

Ali danes nam je najvišje podelil, svojega edinorojenega Sinu, sebe samega. In po tem se mora ravnati tudi naš nasprotni dar. Tudi mi mu moramo najvišje dati, kar premoremo, same sebe moramo darovati, ker večjega in boljšega nimamo.

b) Pa bi marsikdo vprašal, kako se moremo same sebe Bogu darovati? To nič drugega ne pomeni, dragi kristjani, kakor, da mu darujemo svoje srce, kakor nas sam opominja, rekoč: „Sin moj, daj mi svoje srce!“ (Preg. 23. 25.) S tem se nič drugega ne reče, kakor, da mu posvetimo svojo dušo in telo, vse moči duše in telesa ter jih le po njegovi sveti volji rabimo. Vse moči svoje duše mu moramo posvetiti, predvsem

torej p a m e t. Bogu daj svojo pamet, t. j. misli rad nanj, ne samo v cerkvi, ampak tudi zjutraj in zvečer, med jedjo in delom; Bogu daj svojo pamet, rad premišljuj besedo božjo, ki jo slišiš ali bereš, premišljuj svoj dušni stan, kako bi ga poboljšal, premišljuj izpodbudno življenje svetnikov, ki so pred teboj šli po poti zveličanja.

Daruj Bogu svojo voljo; rabi jo tako, kakor Bog hoče; dobro moraš hoteti, kakor Bog, hudega ne želeti; uravnaj svojo voljo po božjih zapovedih. Ako Bog reče: Stori to, reci: Da, o Gospod, tvoj služabnik sliši, hočem storiti!

Ako ti govori: Tega ne stori, reči mu tudi ti: Ne, o Gospod, ne bom storil. Tako si svojo voljo Bogu dal.

Darovati mu moraš tudi svoje telo, t. j.: vse ude in čute moraš rabiti le po njegovi volji. Nikar ne delaj nečasti svojemu telesu z grehi, ampak ga posveti v prebivališče božje. Oko svoje rabi, da občuduješ božja dela, u h o, da poslušаш njegova povelja, jezik, da oznanjuješ njegovo slavo, r o k e, da delaš dobro, n o g e, da se ne utruđiš na potu zveličanja.

Glejte, to se pravi dušo in telo, vsega človeka, samega sebe Bogu darovati in posvetiti.

c) Pa daruj se Bogu ne samo za danes ali jutri, ampak za z m e r a j. Današnji dan je Kristus na svet prišel, danes se nam je daroval, in sicer za zmeraj, ker se nam neprenehoma daje v hrano večnega življenja. Tako se moraš tudi ti Bogu darovati za vse č a s e. Ako to storimo, potem prinesemo Bogu za njegovo dobrotljivost in ljubezen primeren in dopadljiv dar, ki ga celo terja, ko pravi: „Ljubi Gospoda svojega Boga iz vsega svojega srca, in iz vse svoje moči, iz vse svoje duše, in iz vse svoje misli.“ (Luk. 10, 26.)

Ali smo pa dosedaj to izpolnjevali? Ali smo dozdam dušo in telo z vsemi močmi Bogu darovali? Kako površno se je to godilo! — Ti misliš le na posvetno premoženje in veselje, mesto da bi pogosto na Boga mislil; mesto da bi hotel, kar Bog hoče, hočeš ti ravno nasprotno in tudi storiš. Tvoja duša se torej ne oklene Boga, ampak le prerada denarja in blaga, časti in pregrešnih reči. Svoje oči rabiš, da gledajo okoli ter neté pregrešen ogenj, svoja ušesa, namesto, da bi poslušala božje nauke, nastavljaš le novostim in obrekljivim, nesramnim pogovorom. Tvoj jezik, mesto da bi hvalo božjo prepeval, le drugim čast jemlje in zapeljuje nedolžnost. Tvoja roka, mesto, da bi delila dobrote, se steza po krivičnem blagu; in tvoje noge so za zveličanje tako

počasne. Vse telo je, namesto, da bi bilo orodje k dobremu, le pomoček, s katerim žališ Boga.

c) Ali pa daruješ morebiti le en del samega sebe Bogu, ne pa popolnoma vsega? Morda mu daruješ pamet ter mnogokrat nanj misliš, a ne jezika, ki rad žali bližnjega; daruješ mu roko, ker rad deliš ubogajme, a ne daruješ mu drugega telesa, temveč ga rabiš v greh. — Zopet drugi se hočejo Bogu popolnoma darovati, pa le za nekaj časa, ne za zmeraj. Nekaj dni, tednov, mesecev žive za Boga, potem se zopet od njega ločijo ter mu to vzamejo, kar so mu bili darovali.

In uprav takega popolnega darovanja Bog pri nas pogreša! Vse moči svoje duše in telesa moramo Bogu posvetiti, in sicer za zmerom, le potem smo storili svojo dolžnost. Ker ravno v popolnem darovanju samega sebe obstoji bistvo pravega kristjana. Kajti krščanstvo terja žrtve od nas; Kristus se je za nas vsega žrtvoval. Zato se mora vsak kristjan za Kristusa žrtvovati, kakor se je on zanj žrtvoval.

Začnimo se torej danes za Zveličarja žrtvovati, kakor se je on že pri rojstvu zavoljo nas podvrgel žrtvam. Ali nam ne bo srce ganilo ter nas nagnilo popolnoma, se Bogu darovati, ko vidimo, kako se je iz ljubezni do nas Sin božji včlovečil in se nam daroval? Ali bi mogli božje dete v jaslicah opazovati, da bi se ne vneli ljubezni do njega? Ali bi mogli gledati, kako je zapustil sijajna nebesa ter postal ubog otrok, pa bi mu odrekli svoje srce? Gotovo ne; zato recimo danes in vselej: Jezus, tebi živim, tebi umrjem, Jezus tvoj sem živ in mrtev. Amen.

Anton Žlogar.

Praznik sv. Štefana.

O poslušanju božje besede.

Glejte, vaša hiša vam bo pusta,
zapuščena! Mat. 23, 38.

Danes praznujemo praznik sv. Štefana, ki je prvi prelil svojo kri za Kristusovo vero. V minulem adventu nam je donel na ušesa glas sv. Janeza Krstnika, ki je opominjal k pokori in boljšanju. On sam je rekel o sebi: „Jaz sem glas vpijočega v puščavi!“ Le malo ljudi ga je poslušalo in verovalo njegovim besedam; njegov glas se je izgubil, kakor se izgubi glas v pu-

ščavi. — Nekak drug sv. Janez Krstnik je sv. Štefan, o katerem pravi sveto pismo, da je „poln milosti in moči delal velike čudeže in znamenja med ljudmi“. Tudi on uči in oznanjuje vero v Kristusa, a tudi njegov glas je glas vpijočega v puščavi. Kakor je prišel sv. Janez Krstnik v ječo in bil obglavljen zato, ker je govoril resnico, tako je prelil sv. Štefan kri, ker je očitno spoznaval resnico, očitno pričeval sveto vero.

Kar se je godilo s sv. Janezom in sv. Štefanom, to se godi tudi sedaj z marsikakim oznanjevalcem božje besede. Kakor je poslal Bog sv. Janeza in sv. Štefana, tako pošilja še dandanes duhovnike na vse strani, da oznanjujejo krščansko vero in opominjajo k pokori. Sv. Janez je odgovoril na vprašanje: „Kdo si ti?“ z besedami: „Jaz sem glas vpijočega v puščavi!“ in tako mora — Bogu bodi potoženo — govoriti še sedaj marsikak pridigar, ker 1. glas krščanskega pridigarja mora biti glas kličočega, pa je, žalibog, 2. največkrat glas kličočega v puščavi.

Daj, ljubi Bog, da vsaj danes ne bom klical v puščavo!

1. Glas krščanskega pridigarja naj bo glas kličočega. Klicati se pravi glasno, razumljivo govoriti. Kdaj pa kličemo? Prvič kličemo tedaj, ako hočemo komu kaj povedati, ki je od nas oddaljen. Pridigar naj kliče grešnike, ki so se od Boga oddaljili, da jih prikliče nazaj na pravo pot. Kako daleč pa je grešnik od Boga, najsvetejšega? Zvezdogledi uče, da je luna 50.000, mnogo zvezd pa na 100.000 milj oddaljenih od zemlje. Preračunili so, da je solnce tako daleč od zemlje, da, ako bi kdo vrgel s solnca kamen na zemljo, bi padel šele čez 25 let na našo zemljo. Dalje pravijo, da rimska cesta, ki se vidi ponoči na jasnem nebu, ni nič drugega, kakor brez števila zvezd, ki so skoro vse večje kakor naša zemlja, da se pa le radi tega vidijo tako majhne, ker so tako neizmerno daleč od nas. Lahko si torej mislite, kako daleč je to, in kako velik je Bog, ki je vse to vstvaril! Toda, čujte, mnogo, mnogo delj kakor so solnce, luna ali zvezde in celo zvezde rimske ceste od naše zemlje, mnogo delj je grešnik od Boga! Kajti prepada med njim in grešnikom je neskončen. Glejte, in glas pridigarjev naj doni na ušesa temu tako oddaljenemu grešniku in naj ga potegne iz tega nezmerne prepada strasti in pripelje k Bogu nazaj. Da to doseže, mora biti njegov glas res glas vpijočega, sicer ne doseže ničesar.

Drugič kličemo tedaj in povzdignemo svoj glas, ako hočemo govoriti s kakim gluhih človekom. Takemu je časih treba precej močno v ušesa zaklicati, da nas ume. Pridigar ima pa navadno veliko, veliko gluhih med svojimi poslušalci, ne mislim telesno gluhih, temveč dušno gluhih. Tem dušnim gluščem moram prištevati vse trdovratne in zakrknjene grešnike, ki že leta in leta žive v kaki grešni navadi, ki vkljub vsem opominom staršev, spovednika, pridigarjev nočejo opustiti grešnega znanja, slabe tovarišije, zapeljivega kraja, sploh, ki nočejo zapustiti bližnje priložnosti v greh. Vsi ti siloma maše ušesa svojega srca in nočejo umeti pridigarja, ako jih opomni na njih grehe in strasti, na njih slabe navade in grešne priložnosti. Zato mora pridigar res glasno klicati, ako želi, da ga umejo taki dušni glušci.

Tretjič kličemo tedaj, ako hočemo koga vzbuditi iz trdnega spanja. Tudi pridigar mora s svojimi pridigami spečega vzbuditi. Toda — opomniti moram: jaz ne mislim s tem tistih, ki res spe s telesnimi očmi, (čeprav dobro vem, da so tudi taki, ki čas pridige prespé), temveč jaz mislim tiste, katerih duše spé. Tisti, ki trdno spi, je miren in brez skrbi; nič ne opazi, čeprav mu žuga največja nevarnost pred tatovi, roparji, požarom in drugimi nesrečami. Takih kristjanov je veliko, ki duševno spe, ki so se zazibali v nevaren mir glede svojega zveličanja. Sem moramo prištevati mlačne in površne kristjane, katerih je pač velika vrsta. Njim moramo prištevati one farizejske duše, ki mislijo, da imajo nebesa že zagotovljena, ker morda ne store nobenega posebno hudega greha, ki radi sami sebe hvalijo, češ, da še niso nikogar ubili, nobenega okradli, nikoli krivo prisegli, nikoli prešestovali, nobene hiše zažgali itd. Da pa svoje molitve površno in mlačno molijo, da božje ime po nemarnem izrekujejo, da ob nedeljah in praznikih sv. mašo zamujajo, da za vsako reč precej v jezi vzkipe, da nosijo sovraštvo v svojem srcu, da se pasejo v nečistih mislih in željah, da radi nesramno govore in take besede poslušajo, da svojega bližnjega, kjerkoli le morejo, goljufajo, nalažejo, obrekujejo, da se ne postijo itd., — za vse to se niti ne zmenijo, to se jim morda še grešno ne zdi. — V to vrsto dušno spečih prištevamo tudi tiste, ki svoje grehe in strasti prikrivajo celo s plaščem čednosti, n. pr. lakomnik pravi, da je le varčen, ošabnež pravi, da mora skrbeti za dobro ime, kak nečimern človek se izgovarja, da mora skrbeti za snažnost itd. Sem moramo slednjič tiste prištevati, ki se radi tolažijo z božjim neskončnim

usmiljenjem; na to pa popolno pozabijo, da je Bog tudi ne-
skončno pravičen. Položaj vseh teh dušno spečih je toliko bolj
nevaren, ker ti navadno ne spoznajo, v kaki nevarnosti so, da
jih mora pridigar torej predramiti iz tega nevarnega spanja;
a, da jih zbudi, treba je včasih precej močno zavpiti, sicer se
niti ne ganejo.

Četrtrič kličemo tedaj, ako hočemo kaj odločno in z
opravičeno jezo povedati. V takem položaju je večkrat
oznanovalec božje besede. Glasno mora povzdigniti svoj glas
zoper greh in strast, hudovati se mora nad skritimi in očit-
nimi pregrehami svojih poslušalcev. In ako ga tedaj pograbi jeza,
je ta jeza sveta, pravična jeza. V taki sveti jezi so govorili pre-
roki starega zakona, s takim opravičenim srdom je govoril sveti
Janez Krstnik in sv. Štefan pred velikim zborom, taka sveta ne-
volja se je polastila časih celo Zveličarja samega, ko je gledal
pred seboj hudobijo. V takem svetem strahu se sme in se mora
vneti časih pridigar božje besede in brez strahu in srčno po-
vzdigniti svoj glas zoper grešne navade. „Kliči in se nehaj klicati;
povzdigni svoj glas kakor trobenta in oznanuj svojemu ljudstvu
njegovo hudobijo“ (Iz. 58, 1.); to povelje, katero je dal Bog
preroku Izaiju, velja vsakemu krščanskemu pridigarju, tudi on
mora neprestano klicati. — Toda, žalibog, ta glas je največkrat
glas vpijočega v puščavi! In to bom dokazal v drugem delu.

II. Ako kdo v kaki oddaljeni puščavi, kjer ni ljudi, še tako
močno kliče, njegovega glasu ne sliši nikdo in glas se izgubi
brez uspeha. Tako usodo ima večkrat oznanovalec božje besede.
Čeprav govori v gosto natlačeni cerkvi, kjer je glava pri glavi,
vendar včasih nič ni boljši, kakor če bi v puščavi pridigal kam-
nom in skalam; njegove besede se zgube brez učinka. Kakor
je Kristus povedal v priliki o sejalcu, pade en del zrna na
pot, katerega ljudje pohodijo, drugi del na peščeno zemljo, ka-
ter se posuši, tretji del med trnje, katero ga zaduši, in četrti
del na dobro zemljo, kateri obrodi sad. Marsikdo je pri pridigi
le s telesom, njegov duh pa leta po svetu okoli. Drugi poslu-
šalci poslušajo sicer pridigo s telesnimi ušesi, a ušes svoje duše
nočejo odpreti, t. j. ti poslušajo pridigo, toda da bi po naukih,
katere slišijo, živeli, do tega se ne povzdignejo. — Pridigar
ima namen, da grešnike, ki so se od Boga oddaljili, pokliče
nazaj od njih grešnega življenja, toda oni ga ne poslušajo;
navlašč si zakrknejo svoja srca vsem naukom, prošnjam in opo-

minom in hodijo mirno svojo pot dalje ter se vedno bolj oddaljujejo od Boga. Pridigar hoče dušno gluhim kristjanom glasno povedati, tako da ga vsakdo lahko ume, naj puste grešne razvade, toda navadno ostane njegov glas brez uspeha, naj jim še tako trobi v ušesa. On hoče nadalje dušne zaspance zbuditi iz grešnega spanja in jih prestrašiti, da jih vsaj strah premakne, toda v svoji nesrečni zaslepljenosti in hinavski ošabnosti niti ne spoznajo, da te besede na nje lete, in jih obračajo namesto nase, pa na druge ljudi. In ako slednjič pridigar goreče in odločno povzdigne svoj svarilen glas in se z opravičeno sveto jezo huduje nad pregrehami in brez strahu kaže soseski, kamor ga je Bog poslal pastirovat, nevarne dušne bolezni, potem žanje v zahvalo zato mnogokrat le zaničevanje in posmehovanje ali pa celo sovraštvo, bodisi skrito ali očitno. — Ali se je Janezu Krstniku kaj drugače zgodilo? Ko je stopil pred brezbožnega kralja Heroda in mu v obraz povedal: „Ni ti dovoljeno imeti žene svojega brata!“ (Mark. 6, 18.), je moral zaradi tega v ječo in svojo glavo dati pod sekiro. Ko je sveti Štefan stal pred velikim zborom, je zaklical neustrašeno: „Vi trdovratni in neobrezani na srcu in na ušesih, vi se vedno ustavljate Sv. Duhu, kakor vaši očetje tako tudi vi! Katerega izmed prerokov niso preganjali vaši očetje? In morili so tiste, ki so oznanovali prihod Pravičnega, čegar izdajalci in ubijalci ste vi postali!“ In zato, ker jim je Štefan resnico povedal, zaradi tega so škripali z zobmi in so ga kamnjali.

Oznanovalec božje besede ne sme postati malosrčen; čeprav vidi, da njegovi opomini in svarila nič ne izdajo, on ne sme opešati, on mora dalje opravljati svojo sveto službo. Posluhuje se vseh sredstev: dobrote in ostrosti, ljubezni in resnobe, da bi kaj dosegel. Opomin, katerega je dal sv. Pavel svojemu učencu Timoteju: „Oznanuj besedo, vstrajaj ž njo, bodisi priložno ali nepriložno, prepričaj, prosi, kaznuj“ (2. Tim. 4, 2.), velja vsakemu pridigarju. In ako mu njegova odkritosrčnost in odločnost napravi marsikakega skritega ali očitnega sovražnika, njega to ne sme zbegati v njegovi sveti službi. On ne sme iskati človeške hvale, pa se tudi ne bati človeške graje, temveč on se mora držati besed apostola narodov sv. Pavla, ki pravi: „Ko bi jaz hotel ljudem dopasti, bi ne bil služabnik Kristusov.“ (Gal. 1. 10.)

Torej glas krščanskega pridigarja mora biti glas vpijočega, pa je največkrat glas vpijočega v puščavi. Predragi v Kristusu! Ako vam je bila v adventu pridiga sv. Janeza Krstnika glas vpijočega v puščavi, ko je klical: „Pripravite pot Gospodovo; ravne storite njegove steze . . .“, gane in predrami naj vas vsaj ostrejši glas sv. Štefana, ko vam kliče: „Vi trdovratni in neobrezani na srcu in na ušesih, vi se vedno ustavljate Sv. Duhu, kakor vaši očetje, tako tudi vi!“

Ne zapirajte več dalje svojih src in odprite jih že vendar enkrat na stežaj božji resnici. Zapustite pot pregrehe, ki zapepljuje v pekel, in nastopite pot pokore, ki pelje v sveta nebesa. Amen.

J. T.

Nedelja po božiču.

Zadnji dan leta dobrim dan veselja, hudobnim dan žalosti.

Glejte, ta je postavljen v padec in v vstajenje mnogih v Izraelu.

Luk. 2, 34.

Še malo ur in zopet zatone eno leto v morje večnosti, da se več ne vrne. Ozrimo se nazaj in pomislimo malo, ali smo to leto res prav porabili: v zveličanje svoje in Bogu v čast? Kako prijetno je dobremu, poštenemu srcu, ako se ozre nazaj v to leto, ker povsod vidi le dobra dejanja, vidi svoje zasluženje; čeprav je bilo treba marsikaj pretrpeti, vendar vse to se mu sedaj zdi prijetno, ako je prav obračal. A vse drugače je v srcu lenega, hudobnega kristjana; njemu vest marsikaj očita, češ, koliko bi lahko dobrega storil, pa nisi, pa si obtežil z marsičem svojo vest. Spomnite se na priliko o pridnem in lenem hlapcu, ki sta dobila talente od Gospoda. Oh, kako marsikateremu je dal Bog to leto pet talentov, naj jih pridno rabi, naj izkuša kaj dušnega bogastva z njimi pridobiti, pa morda je te lepe talente rabil v svojo škodo, namesto v dobiček, morda jih je zakopal, ker je bil prelen, da bi se trudil za večno plačilo; morda jih je celo zapravljjal, kakor jih je zapravljjal izgubljeni sin. Poglejmo sedaj koncem leta nazaj, da iz dosedanjih izkušenj povzamemo nauk, kako nam je v prihodnje treba živeti. Predvsem pa poslušajmo klic svetega Pavla (Gal. 6. 7. 8.): „Nikar se ne motite; z Bogom se ne norčuje. Kar človek seje, to bo tudi žel. Kdor seje v svojem mesu, žel

bo pogubljenje od mesa. Kdor pa v duhu seje, žel bo večno življenje od duha.“

Po tem navodilu premišljujmo, kako je zadnji dan leta 1. dobrim kristjanom dan veselja, 2. hudobnim pa dan žalosti.

1. Dan veselja in tolažbe je zadnji dan leta dobrim kristjanom, ker so v duhu sejali in bodo zato tudi od duha želi večno življenje. Naj se ozro v preteklost ali v prihodnost, navdaja jih upanje. Podobni so popotniku, ki je prehodil veliko goro, strmi klanec, in sedaj ves potan in utrujen stoji na planoti, po kateri dalje pojde, ali pa mu bo treba spet lesti čez strmo goro. A naj ga po utrudljivem potu čaka karkoli hoče, on se ne ustraši ničesar; zanj je tolažbe polna preteklost, prihodnost pa polna upanja.

1. Zakaj pa je preteklost dobremu v tolažbo? Zato, ker mu tri stvari srce napolnujejo z veseljem, ako se ozre v preteklo leto. On vidi namreč 1. srečno prestane boje, 2. potrpežljivo prenešene bridkosti in bolečine in 3. nebesom posvečene dni.

Torej srečno premagane boje in vojske vidi dobri kristjan za seboj? Že pobožni Job je rekel: „Vojska je življenje človekovo na tem svetu.“ Ljubi kristjani, kdo pa nima bojev? Kdo je brez njih? Hudobni kristjani, ti imajo najmanj bojev. Zakaj? Zato ker se jim ne izljubi, da bi se vojskovali, dajo se precej premagati, svoje duhovno orožje takoj vržejo od sebe. Toda dobri kristjan se vojskuje za zveličanje svoje duše zoper zapeljivi svet, zoper meso in hudobnega duha, ker ve, da brez boja ni zmage, brez zmage ne venca. Marsikateri mož ima večkrat priložnost, da bi koga goljufal. Pa misli si, kaj pomaga ves svetni dobiček, ako dušo s tem napravim, in premaga goljufijo. Marsikateri mladenič ali dekle vidi toliko slabih zgledov, vidi, kako pohujšljivo drugi žive, ki so z njim ene starosti. Izkušnjava vleče tudi njega v greh, češ, če drugi tako žive, zakaj pa bi jaz drugače. In vendar se premaga, vendar se ohrani dobrega. Oh, blagor mu! On sme reči z veseljem: „Dobro vojsko sem vojskoval, svojo vero in svojo nedolžnost sem ohranil.“ Marsikaka žena je nagnjena k hudi, hitri jezi. Vsaka reč jo razdraži. A premagovala se je, brzdala svojo togoto, odvadila se je svoje strasti. Miren in pokojen je njen duh, ker se je hude nadloge rešila.

Dober kristjan vidi koncem leta tudi mnogo bridkosti, katere je voljno in potrpežljivo pretrpel. Vsak dan prinese novo žalost, novo trpljenje, nove skrbi. Trnje in osat nam je povsod nastlan na pot. Križev in križcev se ne znebimo nikoli s svojih ram: Trdo delo v potu obraza, skrbi podnevu, skrbi ponoči; mnogo truda, malo počitka; bolezen telesna, bolezen dušna; bridko razžaljenje, preganjanje, zaničevanje, uboštvo, pomanjkanje: vse to so nadloge, ki obiskujejo ljudi dan na dan. A dober kristjan se jih ne boji, voljno, srčno in stanovitno jih prenaša. „Tvoja volja naj se zgodi kakor v nebesih tako na zemlji,“ tako govori in moli z Zveličarjem samim. Oh, kako lepo, kako bogato žetev ima potrpežljivost! Kristjan, ki hodiš zvesto za Jezusom, ki voljno prenašaš križ, katerega ti ji naložil, le ozri se nazaj v to leto in videl boš z veseljem, koliko zasluženja si pri Bogu zadobil.

Dober kristjan vidi tudi vse dneve tega leta, katere je posvetil Bogu. Kdor Bogu služi, ve, zakaj je na svetu: ne za ta svet, ne za kratek čas, ne za minljivost, temveč za to, kar ostane: za Boga in za večnost. Vsak dan je posvetil Bogu. Zjutraj se njemu priporočil v molitvi, zopet večkrat med dnevom in slednjič zvečer mu je daroval vsa dela in opravila celega dne. Rad je zahajal v cerkev, rad bil pri sveti maši, poslušal besedo božjo. Dal je Bogu, kar je božjega, in Bog je njemu dal in mu bo še dajal, kar je njegovega. Gospodu je bil posvečen vsak dan, nobeden ni bil izgubljen!

2. Toda tudi pogled v prihodnost razveseljuje dušo pravičnega kristjana koncem leta. Dve resnici ga tolažita: da je blizu konec njegovega namena in da mu bo Bog vse poplačal.

Predragi v Kristusu! Eno leto ni malenkost, eno leto je velik odlomek v človeškem življenju. Kaj vse je prineslo to leto vsakemu izmed nas, le pomislimo! Za marsikoga bo pač prihodnje leto zadnje! Vsi pa se bomo s prihodnjim letom pomaknili za eno leto bliže svojemu koncu. Temu ali onemu bo v tem letu zaklenkal mrtvaški zvonček. Toda kristjan, ki živiš dobro in pošteno, ki živiš krščansko, nikar se ne boj, ako se ti bliža konec. Veseli se, kakor se veseli mornar, ako se mu po hudem viharju na morju prikaže v bližini zaželjeno obrežje, kamor se je namenil.

V daljavi, morda celo v bližini se že kaže plačilo ljubega nebeškega Očeta. „Kdor v duhu seje, ta bo tudi v duhu žel

večno življenje.“ Bog je zvest in plačuje vsakemu po njegovih delih. Kristjani, nobena misel v čast božjo, nobena beseda v njegovo povelžanje, nobeno delo v njegovi milosti, tudi najmanjše delo ne bo ostalo brez plačila. Marsikdo se bo čudil, ko bo za nezatno delo prejel veliko plačilo, dočim se bo marsikdo prestrašil, ko bo za veliko delo prejel le kazen, ker je vse delal le za to, da bi ga svet hvalil.

Zato, vi zvesti kristjani, bodite veseli koncem leta, ker lahko rečete, da ste obilo želi za nebesa to leto. Kamorkoli se ozrete, vidite le vesele stvari: v preteklosti vidite srečno premagane boje, potrpežljivo prestane bridkosti in Bogu posvečene dneve; v prihodnosti pa vidite, kako blizu ste svojega nebeškega namena, kako lepo plačilo vas čaka. Oh, ko bi pač vsi kristjani bili tako srečni, da bi želi, kar so v duhu sejali!

II. Toda kristjani, nikar se ne motite; z Bogom se ne norčuje! pravi sv. Pavel. Kar človek seje, to bo tudi žel. Kdor pa v mesu seje, ta bo tudi od mesa žel pogubljenje. Zato zadnji dan leta za grešnika ni tolažbe, temveč žalosti in grenkobe poln. Zakaj neki? Naj se ozre človek, ki ni skrbel za dušo, mlačni, leni, strastni, brezskrbni grešnik, kamorkoli hoče, povsod vidi zase le žalost, vidi, kako malo je užil veselja, in vidi kako huda, bridka prihodnjost ga čaka. Odkod to, da je le žalostna preteklost grešnikova, ko je vendar on sam mislil vedno, da se tako dobro počuti? To prihaja odtod, ker je vse njegovo grešno veselje 1. bilo kratko, 2. bila mu je primešana grenkoba.

Da, res kratko, silno kratko je grešno veselje. Kdor je kradel, morda je že davno zapravlil, morda so ga zasačili. Kaj mu je ostalo, razen pekoča vest! Kdor je živel nečisto, kaj ima? Žalost, bolezen in druge hude nasledke, predvsem pa težko vest, ki mu ne da pokoja. Salomon je užival vse prijetnosti, pa je le zaklical: „Nečimurnost čez nečimurnost!“

Toda to grešno veselje in uživanje ni bilo le kratko, temveč tudi združeno z marsikako grenkobo. To je ravno zapeljevanje hudobnega duha, to so zanjke njegove, da človeku ponuja čašo strupa, naj jo izpije, a ta strup zavija v med in slaščice, da ljudje ne vedo, kaj pravzaprav uživajo. O bridka prevara! Povej mi, grešnik, prav odkritosrčno, kdaj pa si bil prav srečen, ko si posedal in popival, ko si hodil v slabih tovarišijah, ko si pre-

stopal božje in cerkvene zapovedi, kdaj si bil srečen? Ko si se najbolj veselega kazal, priznati bi moral, da si bil vse prej, nego srečen!

Nisi dobil rož, trnje greha te je zbodlo, to trnje ti je v duši ostalo in te peklo, koprive strasti so opekle tvoje srce. Da je to resnica, kaže tvoja vest, tvoj nemir, tvoja razburjenost. Nolite errare! Z Bogom se ne norčuje. Kar ste sejali, to boste tudi želi. Zato vedite, da niste le malo užili, temveč vas čaka še kaj hujšega, bridkega; ostra sodba, pogubljenje! Sicer se nekateri sklicujejo na pokoro, češ, „kdor srečno umrje, čeprav grešno živi, ta samemu vragu račune skazi!“ Tako se izgovarjajo le lahkomišelniki kristjani. Kristjan, ne bodi tudi ti tak, ker povem ti, da ne boš imel nobenega dobička od takega izgovora. Ne ti vragu, ampak vrag bo tebi račune skazil, ker on dobro ve: „Kakršno življenje, taka smrt.“ Zato nikar se ne motite: „kdor v mesu seje, žel bo od mesa.“

A ne le, da na tem svetu grešnik mnogo trpi, on se mora bati vedno večne kazni, pogubljenja. Kako bridka resnica je to, kako nevarna je; a vendar tisoči in tisoči kristjanov slepo in svojeglavno drve v to nesrečo. Ni jim moč dopovedati. Oh, koliko jih je dobilo to leto tako plačilo; koliko jih bo tako nesrečnih v prihodnjem letu; Bog daj, da bi nikdo izmed nas ne bil med njimi!

Koncem leta delajo gospodarji račune o svojih dohodkih in stroških. Odprimo tudi mi knjigo svojega življenja v preteklem letu in pomislimo, koliko dolgov smo naredili pred Bogom, koliko pa smo si za nebesa prislužili. Morda smo greh na greh nakladali, Bogu leno služili? Potem zaprite knjigo in zapišite na prvo stran z debelimi črkami: izgubljeno leto, nakopičen greh, večna kazen!

A vsi zahvalimo Boga, da nam je dal doživeti zopet eno leto; obrnimo in porabimo ga prav! Dobri naj se ohranijo dobre, hudobni pa naj se poboljšajo! Svetlo solnce, poglej našo zahvalo, poglej naša skesana srca, naše dobre sklepe! Jezus v presvetem Rešnjem Telesu poglej jih, blagoslovi jih, sprejmi jih, da se vsi snidemo pri tebi. Amen.

J. B.

Katehetične pridige.

XXXIX. Sedma božja zapoved.

Ne kradi.

2. Moz. 20, 15.

Ko je Bog ustvaril zemljo in vse kar je na nji, tedaj je rekel prvim staršem: „Naraščajta in množita se in polnita zemljo in podvrzita si jo in gospodujta čez ribe v morju in ptice pod nebom in čez vse živali, ki se gibljejo po zemlji.“ (1. Moz. 1. 28.) S tem je postavil človeka za gospodarja vsemu, kar je na zemlji. Seveda se je to gospodarstvo po izvirnem grehu mnogo izpremenilo. „Ker si poslušal glas svoje žene,“ govoril je Gospod Bog Adamu, „in si jedel od drevesa, od katerega sem ti prepo-vedal jesti, bodi prekleta zemlja v tvojem delu, v trudu se boš od nje živel vse dni svojega življenja.“ (1. Moz. 3, 17.) Naravno je, da je to, kar si kdo pridobi s trudom in trpljenjem, njegova lastnina, do katere nima nihče drug pravice, in zmotna je misel onih ljudi, ki govore, da imajo do vsega, kar je na zemlji, vsi ljudje enako pravico. Po tem nauku bi bila enaka priden in ne-utrudljiv delavec in len in brezskrben postopač, kar po naši pameti vendar ne more biti. In če bi tudi danes razdelili vse premoženje na svetu enako med vse ljudi, menite li, da bi ga jutri še enako imeli. Kaj ne, zapravljivec in dobroživec bi že čez noč pognala, kar bi se jima prisodilo, in varčni ali celo lakomni bi si že čez noč pomnožili svoje imetje. Enakost imetja na zemlji pač ni mogoča pri sprijenosti naše volje, če bi se tudi vsako uro delilo. V tem vidimo, da je božja volja, da ima vsak svojo lastnino, do katere drug nima pravice, in to lastnino je Bog človeku zavaroval s svojo sedmo zapovedjo: Ne kradi!

Ker se pa ne godi krivica človeški lastnini samo s krajo, temveč na mnoge druge načine, zato je treba o ti zapovedi kaj več izpregovoriti.

Zoper sedmo božjo zapoved se pregreši, kdor svojega bližnjega po krivici oškoduje na njegovi lastnini. Po krivici pravimo, ker bi se pač ne pregrešil, kdor bi obešencu prerezal vrv, da bi ga rešil, ali v vseh drugih slučajih, kjer se s tem, da se hoče bližnjemu pomagati, obenem poškoduje njegovo imetje. — Bližnjemu se na njegovi lastnini po krivici škoduje s tatvino. — S tatvino se pregreši, ako kdo komu skrivaj vzame kako njegovo reč. Tatvine ne more opravičiti noben izgovor, češ

bližnji je dovolj bogat in sam tega ne potrebuje, ker Gospod v sedmi zapovedi ne dela nikakega razločka ter govori samo: Ne kradi! Tudi otroci niso opravičeni jemati svojim staršem kake stvari; sveto pismo namreč govori: „Kdor svojemu očetu ali materi kaj izmakne in pravi, da to ni greh, je tovariš ubijavec.“ (Preg. 28, 24.) Tatvine ne izgovarja tudi potreba in revščina, saj nam Bog ni dal samo rok, da vzamemo, temveč tudi jezik, da lahko prosimo, pa je žal mnogo ljudi, ki se prositi sramujejo, krasti pa, kar je v resnici grdo, jih pa ni sram. Bližnjemu kaj vzeti bi bilo brez greha, ako sicer ni na nikak način mogoče dobiti dotične reči in jo kdo neobhodno potrebuje za življenje. — Greha tatvine se udeleže tudi vsi oni, ki k tatvini poma gajo, namreč oni, ki k tatvini nagovarjajo, krasti svetujejo, ukradeno blago skrivajo ali kupujejo ali še kako drugače gredo tatovom na roko.

Najstrašnejši pregrešek zoper sedmo božjo zapoved je rop. Ropar ne vzame tuje lastnine skrivaj, temveč kar očitno in s silo lastniku iz rok, kar se navadno godi s poškodovanjem lastnika ali celo s prelivanjem krvi in z njegovo smrtjo. Le z grozo si moremo misliti, kako more postati človek, pa še krščanski človek, taka krvoločna zverina, da se za malo časnega imetja ne straši najhujšega grozodejstva.

O mladem roparju se je bralo, da je umoril človeka, pri katerem je dobil le nekoliko drobiža. Pri obravnavi ga vpraša sodnik, ako bi bil on umoril dotičnega, ako bi bil vedel, da ima samo tako malo denarja pri sebi. In glejte, odgovoril je, da bi ga bil vseeno, češ toliko je že bilo, da se je izplačalo njegovo delo.

Glejte, kakih zločinov je zmožen človek, ako se takoj od zgodnje mladosti ne navaja na poštenje. Zato bodite svojim otrokom vestni učitelji in zgled natančne poštenosti, ker najmanjša popustljivost v tem oziru privede lahko vaše otroke do velikih hudobij. — Je pa tudi že smrtni greh, ako kdo z malimi tatvinami nabere veliko imetja, in če je imel že od začetka namen s takimi nepoštenostmi si opomoči ali obogateti.

Tatje in roparji nimajo nikake veljave in so nekako izmeček človeštva, toda povsod pa se dobé tudi še drugi, ki uživajo vse spoštovanje in imajo veliko veljavo in vso oblast, pa niso za las boljši kot tatje in roparji, ker so krvosesi ubogega ljudstva, akoravno se jim ne pozna na prvi pogled, ker svoj pregrešni posel opravljajo skrivno in neopaženi. — K tem spadaja o d e r u h i in

goljufi. Oderuhi posojajo revežem denar in zahtevajo od njih visoke obresti že v denarju, še večje pa v drugih stvareh. Takemu brezsrčnemu upniku mora biti revež vedno za vsako delo na razpolago, njemu mora vsako stvar prodati, seveda za slepo ceno, pri njem vse drago kupovati, naposled zahteva kot obresti še dolžnikovo vest: njemu v korist mora voliti ob raznih volitvah, njemu v korist pričati, četudi po krivem, pri sodnijah. Oderuhi ob času pomanjkanja pokupijo pod ceno razne pridelke, katere pozneje za drag denar prodajajo, morda samim prodajalcem nazaj. Izrabljajo zadrego in stisko svojega bližnjega sebi v velik dobiček. Gospodarju se poškoduje žival, za rabo ni več, za mesarja dobra, toda ta si misli, saj jo mora oddati, in ne da za njo niti polovične vrednosti. Drug zopet potrebuje neobhodno kako stvar, ki je ni dobiti drugje kot pri oderuhu, in ta mu jo zaračuni še enkrat dražje kot se sicer dobi. Tak oderuh pač nima srca, sicer bi ga morala revščina in potreba bližnjega ganiti, ne pa šele nagibati k še večjim oderuštvom.

Sv. Antona Padovanskega so nekoč naprosili, da bi bogatemu oderuhu govoril pogrebni govor. Seveda so mislili sorodniki, da bo umrlega hvalil in povzdigoval, toda sv. Anton je porabil to priliko in grozno gromel zoper oderuštvo in navdihnjen od Boga izrekel, da je umrli bogatin pogubljen. Da se poslušalci o tem prepričajo, jim reče, naj gredo gledat v rajnikovo skrinjo, kjer bodo našli oderuhovo srce pri njegovem denarju. Vse je drlo v hišo in ko odpro skrinjo, najdejo v nji krvaveče srce. Zdaj odprejo še prsi mrličeve, in glejte, srca ni bilo v telesu.

Zoper sedmo božjo zapoved se pregreše raznovrstni goljufi. — Goljufi se poslužujejo ponarejenega denarja, s katerim plačujejo pri svojih kupčijah, navadno v daljnih in neznanih krajih, in še tam s pomočjo drugih neznanih ljudi, ki se že zdavnaj izgube, ko pride sleparija na dan, in tako je revež ob vse svoje blago, katero je dal brezsrčnežu za nekaj nič vrednih papirjev. — Med goljufe se štejejo tudi oni, ki skrivaj predstavljajo mejnike, prioravajo sosedovo zemljo in potiskajo svojo mejo v tujo last. Ako zemljemerci čez več let preiskujejo meje sosednjih posestev, le redkokrat dobe meje tam, kjer so bile odmerjene v začetku. Težko, da bi se vse to brez greha tako prenaredilo. Kako mora krivična zemlja na onem svetu tiščati na dušah brezvestnih gospodarjev! — Goljufija je tudi ponarejati živila in jih prodajati kot naravna. Dandanašnji se vse ponareja, seособno težko je pa dobiti naravno pijačo. Večina vina ni videla vinske trte.

V večjem mestu so opazovali nekega vinotržca, kako je izvažal iz svoje kleti prav mnogo vina, noter voziti pa ga niso nikdar videli. Ker se jim je zdela stvar sumljiva, je oblast pregledala njegovo klet in našla, da je imel kar vodovod napeljan v klet in je vse vino narejal iz vode s pomočjo vinskih tekočin. Seveda so ga za to sleparijo občutno kaznovali. Najboljša kazen za take goljufe in največja korist za občinstvo bi bila, ako bi se ljudje popolno zdržali takih pijáč.

Med goljufe moramo šteti tudi slabe rokodelce, ki za pošteno plačo slabo delajo, posle, ki svoje delo površno opravljajo, mazače, ki za svojo ničvredno zdravljenje jemljejo denar. Goljufi so oni, ki sami zažigajo svoja stara in malovredna poslopja, da dobe zavarovalnino, oni, ki ponarejajo pisma, pogodbe in oporoke, da si tako krivično prilaste tuje premoženje. Med goljufe se štejejo nepošteni igralci, dalje oni, ki pri kupčijah zamolče ali še celo utaje napake in hibe v prodaj postavljenega blaga. Goljuf je tudi, kdor dela dolgove, o katerih ve, da jih ne bo mogel nikdar plačati, naroča stvari in opravila, ki jih ne misli ali ne more plačati.

Sedma zapoved nam ne prepoveduje samo prisvajati na ta ali oni način tuje lastnine, temveč vелеva tudi vrniti vsako tuje blago. Tako smo dolžni lastniku vrniti, ako kaj najdemo. Kar najdemo, nikakor ni naše, temveč smo vedno dolžni povrniti in naj bo stvar še tako neznatna, kadar vemo, čegava je. Kadar pa ne vemo, čegava je, si pa neznatne stvari ali prav male zneske lahko brez greha pridržimo. Ako je pa stvar večje vrednosti, moramo pa izpraševati po lastniku in mu vrniti. Navadno se taka najdba oznani ali razglasi; ako se v enem letu nihče ne oglasi, ostane stvar najditelju, tudi ima najditelj pravico zahtevati gotov odstotek najdnine od lastnika. — Dalje je tudi greh si pridržati kako stvar, recimo denarje, ki nam jih kdo da po pomoti, kar se mnogokrat zgodi po prodajalnicah in izplačilnicah. — Dolžni smo pa tudi povrniti krivično blago, naj že pride kakorkoli v naše roke, četudi smo ga morda kupili. Mi ga moramo izročiti lastniku, kupnino pa terjati od prodajalca nazaj. — Tudi slabega denarja ne smemo dajati naprej, ako nam pride v roke; kajti pred Bogom ne velja izgovor: Kakor sem dobil, tako bom dal naprej, temveč, ako je kdo ogoljufal tebe, s tem še ne dobiš pravice, da ti drugega goljufaš. — Najbolj je pa seveda dolžan povrniti krivično blago, kdor si ga je krivično prilastil. „Resnično ti povem, ne pojdeš venkaj odtod, dokler ne plačaš zadnjega vinarja,“

Mat. 5, 26.) govori Gospod; zato je brez vsakega ozira poravnati vse krivice, ako hočemo priti v nebesa.

Duhovnik je pripravljaj na smrt moža, ki si je svoje premoženje pridobil z goljufijo in sleparijo. Ko mu duhovnik prigovarja, naj vse povrne, kar je prigoljufal, mu ta odvrne: „Kaj bodo pa moji sinovi imeli, ako jaz vse povrnem.“ Duhovnik pa pokliče njegove sinove v sobo in jim pravi: „Vaš oče še lahko ozdravi, ako namaže bolno mesto s človeško maščobo. Kdo izmed vas je pripravljen držati toliko časa roko nad ognjem, da kane njegova maščoba na očetovo bolečino?“ Polagoma so se izgubili vsi iz sobe, duhovnik pa reče bolniku: „Vidite nobeden vaših sinov neče par minut trpeti za vas, vi pa hočete zanje trpeti v peklenškem ognju celo večnost.“ — To je pomagalo, mož je poravnal vse svoje krivice in mirno umrl.

Kako prijazno bi bilo na svetu, ako bi vsi ljudje izpolnjevali sedmo božjo zapoved. Ne bilo bi treba toliko shramb in zapahov, toliko paznikov in orožnikov, toliko strahu in skrbi, toliko ubošstva in revščine, ker ljubi Oče nebeški nam daje že vsega zadosti, da bi si le prav razdelili in drug drugemu v miru pustili. Naj končam s prelepo dogodbo, ki priča o takem poštenem življenju.

Popotnik je bil v gostilni na Tirolskem. Kar pride v hišo neka trgovka in da gostilničarki vsotico denarja, češ to je denar, ki ga je dolžan mož, ki je bil pred nekaj urami pri vas. Gostilničarka vzame denar in ženska odide. Popotnik vpraša natančneje o stvari in izve od gostilničarke, da je bil zjutraj v gostilni neznan Tirolec. „Ker ni imel drobiža, je hotel plačati z debelim denarjem, pa mu nisem mogla zmenjati. Nato pa pravi: „Le počakajte, čez par ur bom prišel v večji kraj, bom pa tam zmenjal in vam pošljem vsoto po prvem človeku, ki ga dobim, da gre tod mimo.“ Dobil je to ženo in ji je dal, ta je pa prinesla mimogrede meni.“ In vsi ti trije drug drugega niso prav nič poznali. Lep zgled poštenosti!

K temu nimam pristaviti drugega kot besede Gospodove: „Pojdi in tudi ti tako stori!“ (Luk. 10, 37.) Amen.

Ferdinand Gregorec.

XL. Osmo božja zapoved. (I.)

Dobro ime je boljše kot obilno bogastvo. Preg. 22, 1.

S peto zapovedjo je zavaroval Bog naše življenje, s šesto čistost našega telesa, s sedmo naše imetje, z osmo pa hoče obvarovati naše dobro ime. Dobro ime je neizmerno velikega

pomena za srečno in zadovoljno življenje in naše uspešno delovanje. Kaj pomaga človeku vse njegovo premoženje, kaj njegovo zdravje, kaj vsakovrstno uživanje zemeljskih dobrot, ako ni na dobrem glasu, ako se mu vse nezaupno umika, ako nima niti enega dobrega prijatelja, ne enega zvestega in vdanega služabnika, ne enega človeka, ki bi mu skazoval ljubezen, spoštovanje in zaupanje. Pač žalostno tako življenje! Ali kako naj živi in deluje obrtnik, uradnik, zdravnik, duhovnik, predstojnik, ako nima dobrega imena, ako nima zaupanja in spoštovanja med ljudmi. Vsa sreča, vse veselje, vsako uspešno in blagodejno delovanje je odvisno od dobrega imena. Ker je dobro ime tako važno za srečno življenje, zato je Bog v posebni zapovedi prepovedal jemati svojemu bližnjemu dobro ime, rekoč: „Ne govori krivega pričevanja zoper svojega bližnjega“. (II. Moz. 20, 16.)

Preglejmo danes grehe zoper to prepoved in sklenimo obenem skrbno se jih varovati in ogibati.

V osmi božji zapovedi je predvsem prepovedano krivo pričati zoper svojega bližnjega, sosebno pred sodnijo. S tem se namreč bližnjemu godi velika škoda in krivica na dobrem imenu in tudi na imetju zaradi povračila in stroškov, zaradi kazni, morda celo smrtne kazni. — Ker se mora pri sodnji pričevanje navadno potrditi tudi s prisego, se pregreši krivična priča tudi s krivo prisego. On je kriv tudi škode, ki se godi nedolžnemu obtožencu in jo je dolžan povrniti.

Osma zapoved pa ne obsega samo prepovedi krivo pričevati o svojem bližnjem, temveč prepoveduje vsako govorjenje, ki jemlje bližnjemu čast in dobro ime. — Tako prepovedano govorjenje je laž, s katero se pregreši, kdor vedoma in namenoma govori neresnico. Laž je grd greh, že po svojem začetniku, hudobnem duhu, ki je z lažjo zapeljal naše prve starše. Grda je pa tudi po svoji naravi, ker kaže človeka drugačnega nazunaj, kot je znotraj v resnici. Ker Bog ne gleda le naše zunanjosti, temveč gleda tudi v naše srce, zato so „lažnjive ustnice gnjusoba Gospodu“ (Preg. 12, 12.). Vsake laži so se skrbno ogibali svetniki in bogaboječi ljudje.

Sv. Andrej Avelinski je bil zagovornik. Nekoč mu pri zagovoru neke pravdne zadeve uide mala laž. Ko vzame kmalu na to v roko sv. pismo, naleti na besede: „Usta, ki lažejo, umore

dušo" (Modr. 1, 11.); zato se je tega pogreška silno kesal in takoj zapustil nemarno zagovorniško opravilo in se popolno posvetil službi Gospodovi.

Tirolski junak Peter Mayr se je boril l. 1809. z Andrejem Hoferjem za prostost svoje domovine tudi še potem, ko je bila dežela že premagana in je bilo pod smrtno kaznijo prepovedano jemati še orožje v roko. Vjamejo ga in obsodijo v smrt. Francoski poveljnik pa je hotel pomagati Petru, zato zavrže prvo obsodbo in uvede novo preiskavo. Tedaj so silili v Petra, naj samo reče, da ni vedel, da se ne sme več bojevati, pa bo oproščen. Toda vse prigovarjanje ni nič izdalo, Peter pravi: „Bral sem tisti papir, pa se nisem menil zanj in sem se vojskoval dalje. To je resnica in pri tem ostanem“. Zato ga obsodijo in ustrelje dne 1. marca 1810. Kot katoliški kristjan in poštenjak se ni hotel zlagati celo tedaj, ko mu je šlo za življenje in smrt.

Laž ni nikdar dovoljena, tudi če bi se z njo odvrnil večji greh, pač pa je dovoljeno — če se s tem nikomur ne škoduje — popolno resnico previdno zamolčati in zakriti.

Na tak način se je izvil iz rok svojih smrtnih sovražnikov sv. Atanazij. Ob preganjanju je bežal v čolnu po reki Nilu, kar zapazi za seboj preganjalce. Tedaj obrne svoj čoln in vesla njim naproti. Ko se srečajo, ga vprašajo, ako je morda videl Atanazija. On jim odgovori: „Ni daleč proč; ako se dobro potrudite, ga imate lahko kmalu v rokah“. Na te resnične besede poprimejo sovražniki krepko za vesla in se odpeljejo urno naprej in sveti Atanazij je bil rešen.

„Grd madež je laž na človeku, pa je vendar vedno v ustih razuzdanih“, (Sir. 20, 26.) pravi sv. pismo in žalostno je, da se dobe celo taki možje, znani lažnivci, katerim ljudje ne verjamejo, ako tudi katero resnično povedo. — To so ljudje, ki se lažejo z jezikom, drugi pa se lažejo s svojim vedenjem, namreč se delajo dobre, dočim so malovredni. Takim ljudem pravimo hinavci. — V to vrsto spadaja tudi priliznjenci, ki človeka, seveda iz sebičnega namena, v obraz brez mere hvalijo, ako se jim pa namera ne posreči, pri drugih ljudeh udrihajo neusmiljeno po njem.

Zoper dobro ime bližnjega se pregreši tudi, kdor o njem brez zadostnega vzroka kaj hudega sumi. Taka neopravičena sumnja se imenuje krivo natolcevanje.

V življenjepisu sv. Ide se bere, da ji je Henrik grof Togenburški, ko se je poročil z njo, kupil dragocen zlat prstan. Ko grofica položi nekega dne svoje dragocenosti na okno, prileti krokar in odnese zlat prstan. Grofovski lovec začuje silno kro-

kanje, se ozre in zapazi krokarjevo gnjezdo, spleza do njega in najde v njem zlat prstan, o katerem pa ni vedel, čegav je; natakne si ga na prst in ga nosi. Ko grofovsko družino to zapazi, jame lovca in grofico natolcevat in jima jemati dobro ime, češ, da je grofica dala lovcu poročni prstan. O tem izve tudi grof in ukaže lovcu priti k sebi in pokazati prstan. Ko ugleda grof prstan, ga spozna, govoriči verjame in ukaže ubogega lovca privezati konju za rep, konja pa pognati po hribu navzdol, pri čemer se je pobil lovec do smrti. Zdaj gre grof na svojo ženo in jo vrže skozi okno iz grada po strmih skalah globoko v dolino. Bila je čudežno rešena in je živela ondi kot puščavnica mnogo let, dokler je niso našli lovci. Izkazala se je njena nedolžnost in grof se je sprijaznil z njo, toda prosila ga je, da sme še nadalje ostati v puščavi do svoje smrti.

Še hujše kot krivo natolcevanje pa je predrzna sodba, s katero se bližnjemu brez zadostnega vzroka prisoja kaka hudobija. Navadno se s tako predrzno sodbo jemlje nedolžnim dobro ime in se dela pravičnim krivica.

Graščak iz Saksonskega je bil v gostilni v Berolinu. Tam pogreši svojo listnico, v kateri je bilo 2400 mark. To naznani gostilničarju s pripombo, da mora imeti ta denar gotovo kak hišni uslužbenec. Nič niso mogli dognati, zato je gostilničar odpustil vse svoje posle. Čez kake dve leti pa je dal neki zdravnik, pri katerem je graščak oni dan bil, svoje pohištvo popraviti in tedaj se najde med sedežem in naslonilom divana listnica z 2400 markami. Zdravnik spozna listnico; bila je graščakova. Pošlje mu jo, in graščak je obžaloval svojo predrzno sodbo, in poslal takoj 1200 mark gostilničarju za odpuščene posle, 100 pa rokodelcu, ki je našel in pošteno oddal najden denar.

Zoper osmo božjo zapoved je tudi podpihovanje. Podpihovalec raznaša, kar se je v ti ali oni družbi govorilo, kaj je ta ali oni zoper koga rekel, in napravlja s tem nevoljo med prijatelji, jezo med sosedi, sovraštvo in celo poboje med nasprotniki. Kolikokrat se dobe peklenski jeziki, ki s podpihovanjem razdero najnežnejše vezi med ženo in možem, sosebno, ako je mož v tujini. Če kdo ogrdi s pismom ženo možu na tujem, je mož sprva potr, naposled si pa misli, ako ona tako ravna, pa tudi jaz ne bom drugačen. Nasprotno pride na ženo pismo iz tujine. V njem se z obžalovanjem namigava na neredno življenje moževo. Mož morda res že ni pisal dalj časa; zato se vzbudi ženi sum in jeza in posledica takega pisma je navadno nesrečno, če ne tudi pohujšljivo življenje doma in na tujem. Navadno se taki ljudje ne podpisujejo na svoja pisma; zato nepodpisanih pisem

nikdar ne berite, ako hočete ohraniti mirno in zadovoljno srce. — Najbolj občutljivo se pa jemlje dobro ime z zasramovanjem. Zasramuje pa kdo svojega bližnjega, ako vpričo njega govori kaj čez njegovo čast in mu jemlje spoštovanje: Ako se mu očita skrivna pregreha, se zaničuje njegova revščina, zasmehuje njegova naravna hiba ali oponaša kaka druga sramotilna pomanjkljivost. Zasramovanje je velika nečast, storjena svojemu bližnjemu, in le najbolj surovo srce je zmožno spraviiti koga v tako zadrego in sramoto. Tudi Zveličar hudo obsoja zasramovanje z besedami: „Kdor pa reče svojemu bratu raka, (t. j. ti malovrednež), bo kriv zbora, kdor pa reče norec, bo kriv peklenškega ognja“. (Mat. 5, 22.)

Najbolj vsakdanji greh zoper osmo zapoved božjo je opravljanje in obrekovanje, zato je treba o njeni natančneje obravnavati, kar hočemo storiti v prihodnjem govoru. — Za danes si pa k sklepu živo predstavimo žalost nedolžnega osumljenca, bridkost in potrto predrzo obsojenega, sramotno ponižanje zasramovanca, postavimo se mi sami v tak nepopisno mučen položaj, tedaj nam ne bo težko storiti neomajnega sklepa s takimi grehi ne žaliti svojega bližnjega, pomneč posebno besede svetega pisma: „Kar nečeš, da bi kdo drugi tebi storil, glej, da tudi ti drugemu ne storiš.“ (Tob. 4, 16.) Amen.

Ferdinand Gregorec.

XLI. Osma božja zapoved. (II.)

Ako se kdo v besedah ne pregreši,
on je popoln mož.   Jak. 3, 2.

Sv. apostol Jakob imenuje človeški jezik nepokojno hudobo, polno smrtnega strupa. „Z njim,“ pravi „hvalimo Boga in Očeta in z njim kolnemo ljudi, ki so po božji podobi ustvarjeni. Iz enih ust pride hvala in kletev. Ni prav, bratje moji, da se to tako godi.“ (Jak. 3, 9. 10.) Sv. apostol imenuje popolnega moža, kdor se ne pregreši v besedah, in pravi dalje: „Ako pa kdo meni, da je pobožen, pa ne brzda svojega jezika, temveč zapeljuje svoje srce, je prazna njegova pobožnost.“ (Jak. 1, 26.) Po pravici obsoja sv. Jakob naš jezik, ker se res težko dobi človek, da bi se prav nič ne pregrešil z njim. Sosebno pa se pogosto ljudje pregreše z opravljanjem in obrekovanjem. Danes si hočemo ta dva greha natančneje ogledati, da se bomo vedeli

jih bolj varovati, ker Zveličar sam opominja, da bo treba od vsake neprotrebne, kaj šele od vsake pregrešne besede, odgovor dajati.

Z opravljanjem se pregreši, kdor brez zadostnega vzroka razodeva napake svojega bližnjega in mu s tem jemlje dobro ime, veljavo in zaupanje pri ljudeh. Velikost grešnosti opravljanja se ravna po velikosti škode, ki se komu povzroči z opravljanjem, zato ni greh, ako se govore o kom slabe reči, ki so že splošno znane, ker se s tem bližnjemu ne more več vzeti dobro ime. Nasprotno je pa velik razloček, o kom se kaka stvar pripoveduje, in kdo jo pripoveduje. Ako se ista reč pripoveduje o vplivnem predstojniku ali pa o človeku, ki je radi takega pregreška že izgubil dobro ime, je to lahko v prvem slučaju smrtni greh, v drugem brez vsega greha. Tudi je večji greh, ako isto stvar pripoveduje resen in verodostojen mož ali pa človek, ki se mu ne verjame vsako govorjenje.

Včasih pa odkritje napak svojega bližnjega ni greh, temveč naravnost koristno in potrebno. Tako je potrebno, da se razdenejo skrivne hudobije otrok njihovim staršem, da jih odpravijo, pregrešnosti poslov njihovim gospodarjem, da vedo čuvati sebe in svoje otroke pred njimi in da morejo skrbeti za njihovo časno in večno srečo. Seveda morajo starši in gospodarji biti pri tem modri in se ne jeziti na tiste, ki povedo, kaj se o njih otrocih in poslih govori, temveč naj se previdno prepričajo, ako so govorice resnične in, ako zapazijo hudobijo, naj jo po svoji moči zatro. Tako so celo dolžni verniki naznaniti svojemu dušnemu pastirju, ako se v župniji godi ta ali druga nerednost, nevarna nedolžnosti mladine ali sploh duhovnemu napredku. Seveda se mora vse to odkritje goditi le iz najboljšega namena, ne pa morda iz sovraštva ali nevoščljivosti; tudi ni treba sporočati vsake malenkosti, pač pa tedaj, kadar je blagor neumrjochih duš v resnični nevarnosti. Žalibog, da se godi navadno ravno narobe; ko govori že pol župnije ali pa vsa o nerodnosti v kaki hiši ali vasi, potem šele izve dušni pastir, ko je vsaka njegova pomoč že zdavnej zamujena in se nesreča ne da več odvrniti. Navadno so tudi starši zadnji, ki izvedo za grešno razvado svojega otroka; drug drugemu križema pripovedujejo, onim pa, ki se jim mora v prvi vrsti povedati, si pa ne upa nihče razodeti. Seveda so krivi tega mnogokrat starši sami, ki se v takih slučajih le preradi

potegnejo za svoje otroke ali domače in njemu, ki jim kaj takega pove, namesto zahvale, izrečejo vse kaj drugega. Brez greha in celo potrebno je, opozoriti gospodarja ali gospodinjo na nevarne lastnosti novega posla, ker se s tem lahko zabrani velika nesreča njegovih hiši in družini. Potrebno je razodeti napake učencev in gojencev njihovim učiteljem in predstojnikom, da se prizadevajo jih poboljšati in druge obvarovati splošnega pohujšanja.

Opravljanja je toliko na svetu, da se mu težko ogne še človek, ki se resno prizadeva za popolnost; zato naj vam izpregovorim, kako ravnajmo nasproti ti grešni navadi. — Mislimo, kako bi bilo nam pri srcu, ako bi drugi govorili o naših slabostih, in spomnimo se, ako bi si upali kaj takega o bližnjem reči, ako bi bil dotičnik pričujoč.

Pri nekem knezu je bila zbrana družba. Eden izmed njih je o nekom, ki ni bil pričujoč, vedel mnogo hudega povedati. Knez pa reče nato: „Že dobro, ga bom pa poklical, da se bo mogel zagovarjati.“ Opravljivec nato takoj obmolkne in se sramuje svojega govorjenja.

Ljudje govore tako radi o slabostih bližnjega, da se s tem sami povzdigujejo, češ, mi pa nismo taki in nimamo teh napak. Zato pa mi, kadar nas napada izkušnjava govoriti o slabostih drugih, mislimo na svoje mnoge slabosti in grehe, ki so morda še večji kot napake našega bližnjega. Mislimo si svojo veliko zadrego, ko bi se o nas vse očitno povedalo, kar smo že hudega storili. Ako pa k svoji veliki sreči nismo nikdar kaj sramotnega naredili, tedaj si pa mislimo, kakšni bi neki bili mi, ako bi živeli v razmerah svojega bližnjega, ako bi imeli mi njegovo spoznanje, njegovo odgojo, njegove starše, njegove priložnosti, njegove tovarišije, njegovo naravo in njegove izkušnje. Ali bi ne bili morda mi še slabši kot je on? — S takimi izgovori za-
branimo tudi lahko vsako opravljanje, ker opravljivec izgubi takoj ves pogum, ako se mu le kdo ustavi in napelje pogovor na lastne slabosti in splošno hudo nagnenje človeškega srca. — Tudi si sami lahko mislimo in v opravljeni družbi omenimo, da nas Bog pri sodbi ne bo vprašal, kakšen je bil tvoj sosed, temveč vprašal te bo, kakšen si bil ti, tvoji otroci, tvoji posli, tvoji podložniki? In ako slišite govoriti o slabostih ljudi, le veseli bodite, da vam ne bo treba o njih dajati kdaj odgovor. Pustite jih v miru; kadar se vam pa silijo misli na njihovo pregrešno življenje, pa molite zanje, da se izpreobrnejo in poboljšajo.

— Ker imajo opravljivci poseben pogum raznašati slabosti bližnjega, kadar imajo poslušalce, ki jim pritrjujejo in pomagajo, zato se mi vselej potegujmo za napadene, saj lahko vsakega zagovarjamo s človeško slabostjo. Naposled pa napeljimo pogovor na druge stvari.

Prav dobro je izplačal nadležno opravljivko redovnik Magnus v Kremsmünstru. Nekega dne gre obiskat bolnega župnika v dve uri oddaljeni trg Kirchdorf. Ko se vrača, se mu pridruži meščanka iz Kremsmünstra in ga vpraša, če sme iti z njim. „O, zakaj pa ne,“ ji dovoli redovnik. Kmalu pa začne meščanka pripovedovati: „Vi ne veste, o. Magnus, kako hudobna ženska je moja sosedka, saj jo poznate.“ Redovnik pa odvrne smehljaje: „No, bova pa zmolila zanjo sveti rožnivenec. V imenu Očeta in Sina in Svetega Duha . . .“ Tri četrt ure je trajalo, da sta izmolila vse tri dele rožnega venca. Tudi žena je dobro odgovarjala. Ko je bila pa molitev končana, začne zopet: „O. Magnus, z mojo sosedo je silno težko izhajati.“ „No, pa dajva izmoliti še en rožni venec, da boste mogli lahko izhajati. V imenu Očeta . . .“ Zopet sta skupno premišljevala vseh petnajst skrivnosti rožnega venca, in ko sta izmolila, si je mislila žena, zdaj bo pa že enkrat dovolj in začne zopet: „Prečastiti gospod, jaz kar ne morem več gledati, koliko mora naš sosed pretrpeti pred svojo hudobno ženo. „Prav,“ odgovori dobrodušno redovnik, „morava pač še za moža en rožni venec izmoliti, da bo mogel prestati. V imenu Očeta . . .“ Zopet sta molila vse tri dele rožnega venca in med tem prišla do doma. O. Magnus se prijazno poslovil in reče: „Gospa, ako boste hoteli še katerikrat iti iz Kirchdorfa z menoj domov, me bo veselilo, danes ste prav pridno molili.“

Še večji greh kot opravljanje je pa obrekovanje. S tem grehom se pregreši, kdor pripoveduje o bližnjem kake izmišljene napake ali povečuje njegove resnične napake. Z obrekovanjem se je pregrešila Putifarjeva žena, ki je zatožila svojemu možu nedolžnega egiptovskega Jožefa, da se je hotel nespodobno pregrešiti z njo, in ga s tem spravila v sramoto in dolgotrajno jetništvo. — Prav satanski greh je obrekovanje in satansk mora biti človek, ki se z njim pregreši. — Opravljivec in obrekovalec je kakor tat, ki krade dobro ime svojemu bližnjemu in ga pripravi s tem ob čast, veljavo in zaupanje. Kakor pa tatu ni zadosti, da se izpove tatvine, temveč mora tudi povrniti ukradeno blago, tako mora tudi opravljivec ali obrekovalec povrniti po svoji moči dobro ime in škodo, ki jo je povzročil svojemu bližnjemu z opravljanjem ali obrekovanjem. — Dasi je obrekovanje večji greh kot opravljanje, ker se z njim

čisto nedolžen človek z lažjo pripravi ob dobro ime ime, vendar se da lažje popraviti kot opravljanje. Obrekovalec mora razglasiti, da ni resnično, kar je raznašal o bližnjem, medtem, ko opravljuje ne more tako storiti, ampak more le razodeto napako bližnjega izgovarjati in poudarjati druge lepe njegove lastnosti. Žalostno je za opravljevca in obrekovalca, ker je opravljanje in obrekovanje skoro nemogoče popolno popraviti, ker se vtis, ki ga napravi opravljanje ali obrekovanje v človeškem srcu, težko popolno izbriše in ostane vedno neko nezaupanje do človeka, o katerem se je govorilo kaj slabega. Tudi se vsako govorjenje o bližnjem zanese navadno dalje kot si moremo misliti, po časopisih pa skoro po celem svetu.

Pred več leti so v neki župniji v Gornji Avstriji ljudje svojega župnika sovražili radi njegove gorečnosti in so ga zato prav ostudno obrekli. Gospodu je šla ta nehvaležnost in hudobnost njegovih ljudi tako k srcu, da je raditega nevarno obolel. To je preplašilo obrekljivce in prišli so prosit gospoda odpuščanja. Ta jim iz srca odpusti, toda pristavi tudi, da mu njegove časti pač ne morejo več povrniti. Ko pa vendar le vedno svojo trdijo, da jim izpod glave blazino in jim veli, naj jo prerežejo vrhu zvonika. Ko to store, se vrnejo k njemu, in tedaj jim reče: „Poberite zopet vse perje in mi je prinesite nazaj!“ „To je pa nemogoče,“ pravijo, „bogvekam je sapa raznesla lahko perjiče.“ Glejte, tako je tudi vaše obrekovanje raznešeno na vse strani in nemogoče vam je dobiti vse ljudi, ki so je slišali, in preklicati pred njimi.

Ker so posledice opravljanja in obrekovanja hude in usodepolne, ker se tako težko ali celo ne morejo popraviti, ker po besedah apostolovih oni, ki delajo krivico, ne bodo posedli nebeskega kraljestva, zato poslušajmo in ubogajmo besede svetega pisma: „Zagradi s trnjem svoja ušesa, hudobnega jezika nikar ne poslušaj, in svojim ustom napravi vrata in ključavnice.“ „Raztopi svoje zlato in svoje srebro in napravi iz njega tehtnico za svoje besede in prave brzde svojim ustom.“ (Sir. 28, 28. 29.) Amen.

Ferdinand Gregorec.

XLII. Cerkevne zapovedi. (I.)

Če pa Cerkve ne posluša, naj ti bo kakor nevernik in očitni grešnik.

Mat. 18, 17.

Preden začnem govoriti o cerkvenih zapovedih, moram še omeniti, da je deveta božja zapoved: „Né želi svojega bližnjega žene“ — dopolnilo šeste zapovedi in deseta: „Ne želi svojega bližnjega blaga“ — dopolnilo sedme zapovedi. Bog torej ne prepoveduje samo nečistih dejanj in samo resničnega poškodovanja imetja bližnjega, temveč tudi želje po nečistovanju in po tujem imetju. Vsevedni Bog gleda v dno našega srca, zato mu ne more dopasti, kdor ima tudi samo poželenje po prepovedanih stvareh v svojem srcu, kakor bi gotovo tudi ne mogli ljubiti človeka, o katerem bi vedeli, da bi storil rad kaj nesposobnega ali rad vzel kaj našega, ako bi le mogel. Bog prepoveduje take želje tudi zato, ker so ravno one začetek in izvir pregrešnih dejanj. Gospod govori: „Iz srca namreč izhajajo hude misli, uboji, prešestva, nečistovanje, tatvine, kriva pričevanja, preklinjevanja“. (Mat. 15, 19.) Modri starši ne bodo otrokom prepovedali ne samo zažgati poslopja, temveč celo dotakniti se vžigalic, tako tudi Bog ne prepoveduje samo nečistih in krivičnih dejanj, temveč vse ono, kar v nje napeljuje. Ker smo pa o nečistosti in krivični poškodbi tujega imetja že govorili, preidemo k cerkvenim zapovedim.

Cerkvene zapovedi je dala sv. katoliška Cerkev, in sicer njeni poglavarji, papež in škofje. Da ima sv. katoliška Cerkev pravico dajati zapovedi, je razvidno iz besed njenega ustanovitelja Jezusa Kristusa. On pravi Petru in drugim apostolom: „Resnično vam povem, karkoli boste zavezali na zemlji, bo zavezano tudi v nebesih, in karkoli boste razvezali, bo razvezano tudi v nebesih.“ (Mat. 18, 18.) Da smo pa mi dolžni Cerkev poslušati in ubogati, je razvidno iz besed Gospodovih, ki jih govori ob isti priliki, namreč: „Če pa Cerkve ne posluša, naj ti bo kakor nevernik in očitni grešnik“. (Mat. 18, 17.) Pri drugi priliki govori zopet apostolom: „Kdor vas posluša, mene posluša, in kdor vas zaničuje, mene zaničuje. Kdor pa mene zaničuje, zaničuje njega, ki me je poslal.“ (Luk. 10, 16.) — Kdor torej ne izpolnjuje cerkvenih zapovedi, se pregreši, kot bi ne izpolnjeval božjih zapovedi, ker so oboje od Boga, božje naravnost od Boga, cerkvene pa tudi od Boga Očeta, izrečene nam

po materi sv. katoliški Cerkvi. Cerkvenih zapovedi je, kakor vam je znano, pet. Danes hočemo govoriti o prvih dveh cerkvenih zapovedih.

„Posvečuj zapovedane praznike“ in „Bodi ob nedeljah in praznikih s spodobno pobožnostjo pri sv. maši“, se glasite prvi dve cerkveni zapovedi.

Gotovo pod vodstvom Sv. Duha je sv. Cerkev modro uredila cerkveno leto. V cerkvenem letu nam sv. Cerkev prelepo predstavlja vse delo našega odrešenja in posvečenja. Kristjan, ki se udeležuje cerkvenega življenja in obiskuje redno službo božjo, ponavlja vedno v svojem duhu in svojem srcu svete zgodbe našega Zveličanja. — Kako primerno nas spominjajo štirje tedni resnega adventnega časa na štiritisoč let pričakovanja Odrešenikovega. Polnočna božična maša nas leto za letom postavi tja na betlehemske livade, da na angelovo oznanilo hitimo s pastirci molit v revni hlevček Zveličarja sveta, kot malo dete rojeno iz Marije Device. Čez osem dni smo v duhu pri obrezovanju nebeškega Deteta in čez šest dni klečimo z Modrimi z jutrove dežele pred božjim Detetom in mu darujemo resnične in duhovne darove zlata, kadila in mire. Čez štirideset dni sprejmemo Marijo, ko nese v tempelj darovat svojega Sina nebeškemu Očetu; z blagoslovljenimi svečami povečujemo njega, ki je „luč v razsvetljenje nevernikom“. (Luk. 2, 31.) Vmes ob nedeljah ga gledamo v evangelijskih odlomkih kot dvanajstletnega mladenčka v templju, kot božjega poslanca v Kani galilejski storiti prvi čudež, in nadalje poslušamo njegove svete nauke, ki jih potrjuje z mnogimi čudeži. Približa se čas trpljenja Gospodovega. Sveta Cerkev nam te žalostipolne dogodke predstavlja v postnem času, posebno veliki teden. Molitve in obredi nas prestavijo v jeruzalemsko mesto in vplivajo tako močno na naše srce, da smo vsi prevzeti svete žalosti nad smrtjo Gospodovo, in se nam odvali kakor kamen od srca, ko zapoje sv. Cerkev veselo in zmagoslavno alelujo. Po veličastnem vstajenju Gospodovem občujemo z njim še štirideset dni, dokler se nam štirideseti dan, na praznik vnebohoda, pred duhovnimi očmi ne dvigne z Oljiske gore na desnico Očetovo. Pred njegovim odhodom mu še tri dni v prošnjih obhodih priporočamo svoje prošnje in potrebe. Po vnebohodu Gospodovem se deset dni z apostoli in Marijo pripravljamo na prihod Svetega Duha, ki je prišel na binkoštno

nedeljo med silnim pišem in šumom. Praznik presv. Trojice in sv. Rešnjega Telesa zaključujeta vrsto ganljivih spominov. Čas od binkošti do adventa nam predočuje čas do konca sveta; zato se poslednjo nedeljo po binkoštih bere evangelij o poslednji sodbi. — Med to vrsto svetih spominov so vpleteni kot svitle zvezde prazniki Marijini in svetnikov, ki nam predočujejo njihove čednosti in nas vsodbujajo k posnemanju po njihovi priprošnji pri Bogu.

Da nas bo pa cerkveno leto res dvigalo nad časno in posvetno in nas družilo z Bogom in njegovimi svetniki, moramo praznike praznovati v duhu sv. Cekrve. To storimo, ako spolujemo zvesto drugo cerkveno zapoved: „Bodi ob nedeljah in zapovedanih praznikih s spodobno pobožnostjo pri sv. maši“.

Sv. maša je ponavljanje Jezusove daritve na križu in nam predstavlja Jezusovo odrešilno delo na gori Kalvariji in nam naklanja milosti in sadove njegove krvave daritve. Teh milosti se zlasti udeležimo, kadar smo pričujoči pri sveti daritvi, posebno še ob nedeljah in zapovedanih praznikih, ko se obhaja daritve sv. maše v vsaki župnijski cerkvi za dotične župljane.

Da bomo pa deležni sadov daritve sv. maše, moramo biti pri sv. maši spodobno in pobožno. Misliti si moramo, kakor, da smo na gori Kalvariji pod križem Kristusovim z Marijo in sv. Janezom. Premišljujemo bridko trpljenje Gospodovo, s sveto Marijo Magdaleno objokujemo in obžalujemo svoje grehe, z desnim razbojnikom prosimo odpuščanja in milosti, s stotnikom trepetamo ob sv. skrivnostih odrešenja. Ali niso oni, ki so nespodobno pri sv. maši, podobni razbojniku na levi strani, podobni pismarjem in farizejem, ki so se norčevali iz Gospoda v njegovem brezmejnem trpljenju. Da res, oni so, katerim veljajo besede Gospodove: „Moja hiša je hiša molitve, vi ste jo pa storili jamo razbojnikov“. (Luk. 19, 46.) — Taki ljudje neizmerno žalijo presv. Srce Jezusovo v sv. zakramentu. Ako pomislimo Jezusovo krotkost in potrpežljivost, s katero je mirno prenašal vse žalitve in vse muke, sramotenje in zapuščenost, moramo pač spoznati, da ga je bolj kot vse to bolela nečast, ki se je delala nebeškemu Očetu v njegovi hiši, v templju jeruzalemskem, ker ga je ondi minula krotkost in nebeška potrpežljivost, da je zagrabil bič in izpodil oskrunjevalce iz hiše božje, ne samo enkrat, temveč celo dvakrat. — Še celo pogani so bili s sveto grozo pričujoči pri daritvah prirejenih malikom v čast.

Sv. Ambrozij pripoveduje o nekem plemenitem poganskem mladeniču, ki je držal gorečo bakljo, ko je poganski kralj Aleksander Veliki dal darovati maliku klavno žival. Med daritvijo prigori mladenču baklja do roke, toda on si baklje iz velikega spoštovanja do daritve ne upa odvreči med darovanjem, in rajši trpi nezno opeklino, kot da bi skrunil sveto dejanje.

Spodobno in pobožno se moramo vesti pri službi božji po želji in zapovedi sv. Cerkve. Spodobno smo v cerkvi, kadar lepo stojimo ali klečimo, se ne naslanjamo na stene, se ne smejamo in pogovarjamo, ne prerivamo in sujemo. Silno žalostno je, ako se posebno mladina potika po kotih, se ozira po drugem spolu, dela pohujšljive opazke, pljuje (ali celo zveči tobak). To res ne spada v hišo božjo, ampak v jamo razbojnikov.

Pobožna je naša pričujočnost pri sv. maši, kadar imamo oči oprte na oltar, misli združene z mašnikovimi mislimi, ako so mašnikove molitve naše molitve. Pobožni smo pri sv. daritvi, ako se pri evangeliju dostojno prekrizamo in vstanemo in smo pripravljeni pričati pred svetom nauke sv. evangelija in po njih živeti, pri darovanju sami sebe Bogu darujemo, pri povzdigovanju molimo Jezusa pod podobama kruha in vina, obudimo vero, upanje in ljubezen in obžalujemo svoje grehe, pri zauživanju prejmemo vsaj duhovno sv. obhajilo s tem, da želimo Jezusa v resnici prejeti v svoje srce.

Balduina, grofa tuluškega, je vjel njegov lastni brat in ga zaprl v ječo, da bi ga ondi z lakoto umoril. Da bi se pripravil jetnik dobro za smrt, zahteva duhovnika, kateremu se izpove in prosi sv. popotnice. Ravno, ko ga hoče duhovnik obhajati, skoči k njemu njegov ljut sovražnik, ki zagrozi, da ne sme Balduin nobene jedi zaužiti. „Grozovitež“, mu reče pobožni grof, „saj ne zahtevam nikake telesne hrane, temveč samo Telo in Kri Jezusa Kristusa, to nebeško hrano našim dušam“. Tudi to mu ni bilo dovoljeno. Tedaj obudi iskreno hrepenenje po nebeški jedi. Na kolenih moli goreče sv. hostijo v duhovnikovih rokah in gotovo mu je ta pobožnost in sveta želja nadomestila pravo sveto obhajilo. Kot Balduin, tako poželite tudi vi pri vsaki sv. maši po nebeškem kruhu in molite s sv. hrepenenjem: „Gospod, nisem vreden, da greš pod mojo streho, pa reci le besedo in ozdravljena bo moja duša“.

Sv. Cerkev pa želi, da bi verniki pogosto, in če mogoče, vsak dan prejemali sv. obhajilo. Naj bi se zopet povrnili prvi časi krščanstva, ko so vsi kristjani, ki so bili pri sv. maši, tudi prejeli sv. obhajilo.

Prvi poglavitni del sv. maše je evangelij, veselo oznanilo Jezusovega nauka. S tem je že naznanjeno, da k vrednemu posvečevanju praznikov spada tudi poslušanje besede božje. In res, dobri kristjani kaj radi poslušajo pridige in krščanske nauke in ravno s tem kažejo svojo otroško ljubezen do Boga; saj pravi Zveličar: „Kdor je iz Boga, posluša božjo besedo“. (Jan. 8, 48.) Pogostno poslušanje božje besede pa tudi vedno opominja k dobremu in odvrača od hudega, zato so vedno najboljši oni verniki, ki radi poslušajo besedo božjo.

Cerkvene zapovedi vežejo pod smrtnim grehom. Vendar pa so od izpolnjevanja druge zapovedi, t. j. od dolžnosti, biti pri sv. maši, izvzeti otroci in oni, ki niso pri pameti, dalje bolniki in po nujnih opravilih, radi dolgega in slabega pota ali grdega vremena zadržani ljudje. Zadržek, da se ne udeležimo službe božje, naj bo vsaj tolik, da bi ne šli v cerkev, tudi ako bi nas tam čakal denarni dobiček. Zoper prvo in drugo cerkveno zapoved bi grešil oni, ki bi po lastni krivdi opustil sv. mašo ali zamudil precejšen del, ali je med sv. mašo prostovoljno razstresen in se nespoštljivo obnaša.

Hodimo radi k službi božji, saj s tem kažemo svoje želje po svetih nebesih. Blagoslovljena voda pri cerkvenih vratih, s katero se pri vstopu pokropimo, naj nas opominja, da bodimo čistega srca in duha pri presv. daritvi, duhovnikovo kropljenje pred svetim opravilom in molitev, s katero prosi angelske družbe, pomoči in varstva vernikom med službo božjo, naj vas pripravi da boste vselej tako pri presv. daritvi, da boste sprejeti kdaj k večni daritvi Jagnjetovi v nebeškem kraljestvu. Amen.

Ferdinand Gregorec.

XLIII. Cerkvene zapovedi. (II.)

Obhajajmo tedaj veliko noč ne v starem kvasu, tudi ne v kvasu hudobije in malopridnosti, ampak v opresnih kruhkih čistosti in resnice.

I. Kor. 5, 8.

Danes nam je govoriti še o tretji, četrti in peti cerkveni zapovedi. Te tri zapovedi so nekako dopolnilo druge cerkvene zapovedi, ker tudi te tri določujejo, kako naj se na svete čase pripravljamo in kako jih obhajajmo. S postom v adventu se

pripravljamo na božične praznike, s štiridesetdanskim postom se pripravljamo na velikonočne praznike, s postom se pripravljamo na binkoštno praznike, na praznik brezmadežnega spočetja Device Marije, njenega vnebovzetja, na praznik sv. Petra in Pavla in vseh svetnikov. Posti kvaternih tednov so obenem priprava na praznovanje kvaternih nedelj. Četrta cerkvena zapoved nam ukazuje, kako naj praznujemo velikonočne praznike, namreč: „Ne v starem kvasu, tudi ne v kvasu hudobije in malopridnosti, ampak v opresnih kruhkih čistosti in resnice“. (1. Kor. 5, 8.) V peti cerkveni zapovedi nam je pa prepovedano motiti resnobo cerkvenih časov s posvetnim šumom in hrupom.

Izpregovorimo o vsaki teh zapovedi nekoliko besed.

Prva zapoved, ki jo je dal Bog človeku, je bila postna zapoved. „Od drevesa spoznanja dobrega in hudega pa nikar ne jej, zakaj kateri dan koli od njega ješ, boš moral umreti.“ (1. Moz. 2, 17.) Iz tega vidimo, kako važna je postna zapoved in kako ljubo Bogu njeno izpolnjevanje. Z izpolnjevanjem postne zapovedi izkazujemo svojo pokorščino materi, sv. katoliški Cerkvi, namestnici božji na zemlji. S postom pa se skažemo pred svetom, da smo dobri otroci svoje matere. Dobri in skrbni starši kaznujejo svoje nepokorne otroke, prav tako kaznuje Bog mnogokrat sramotilce postne zapovedi.

Brezverski Parižani so zadnje leto pred vojsko l. 1870., v postnem času in še celo na veliki petek, prirejali sijajne pojedine, nalašč v zasramovanje cerkvene zapovedi. Drugo leto so pa postni čas trpeli silno lakoto; podgane in podobne živali so bile njihova pičila hrana.

Čul sem o bolj premožnem možu, da je prišel neki petek v gostilno, kjer so ravno klalji. Prav dobro so mu dišale klobase in čez nekaj časa reče: „Prinesite mi jih, se bom pa postil drugičkrat“. In res hudo se je postil drugičkrat. Tako je ubožal, da je na svoje stare dni hodil od hiše do hiše in se postil dan za dnem ob pičli, izprošeni hrani.

S postom posnemamo Jezusa in svetnike. Naš Učenik nam je dajal najlepše zglede vseh čednosti in vsakega zatajevanja; dal nam je tudi s postom najlepši zgled. Na svoje javno delovanje se je pripravljajl štirideset dni v puščavi in postom in tudi pozneje se je na vsako važno opravilo pripravil s postom in molitvijo. Svojega nebeškega Učenika so posnemali svetniki vseh časov. Sv. puščavniki so živeli največ o samih

zeliščih, in so še tista vživali šele po solnčnem zahodu. Mnogo svetnikov ni pokusilo mesa od svojih mladih let, ali celo življenje, drugi zopet so čudežno živeli le od angelskega kruha v svetem obhajilu. S postom si posebno utrdimo svojo voljo, da se hudemu nagnjenju lažje ustavljamo. Ravno s postom krotimo poželenje po jedi in se vojskujemo zoper svoje meso in s tem predobivamo moči, da se moremo tudi drugim hudim nagnjenjem ustavljati. Kdor ne more užugati svojega želodca, kako naj premaga svoje srce, svojo glavo in druge svoje občutke. Saj se vidi, da človek, ki ne zna ukrotiti svojega poželenja po jedi in pijači, ne more brzdati nobene druge stvari.

S postom zadobimo tudi lažje odpuščanje grehov in zasluženih kazni. Bog je napovedal po preroku Jonu prebivalcem mesta Ninive pokončanje, ako se ne izpreobrnejo. Tedaj se je pa vse ljudstvo s kraljem vred začelo strogo postiti, celo otročičem in živalim niso dali jesti in piti, in Bog se je usmilil in prizanesel hudobnemu mestu. S postom si tudi najlažje izprosimo pomoč od Boga.

V sv. pismu stare zaveze beremo, da je prišel asirski vojvoda Holofern na judovska mesta in gradove, da jih premaga in požge. Mnogo jih je že padlo v njegove roke. Pride tudi pred mesto Betulijo, jo oblega, zapre prebivalcem vodo, ki je tekla v mesto, in postavi straže k studencem, ki so bili zunaj mestnega obzidja. Prebivalci v mestu trpe silno žejo ter sklenejo podati se, ako jim ne pošlje Bog pomoči v petih dneh. To stisko sliši pobožna vdova, Judita po imenu. Bila je silno bogata, pa je vendar s svojimi deklami živela na tihem, nosila ostra oblačila in se postila razen praznikov vse dni svojega življenja. Njen post in njena molitev sta Bogu tako dopadla, da je izbral njo samo, da je šla v sovražnikov tabor, odsekala glavo Holofernu in tako rešila svoje mesto in ljudstvo stiske in pogube.

S postom si pridobivamo različne čednosti. Kdor se posti, tudi rad moli, je krotak in potrpežljiv, posebno pa pomaga post, da moremo krotiti hudo poželenje in, da ostanemo nedolžni. Sv. Atanzij pravi: „Post je angelska jed, in kdor se posti, sme biti štet med angele“. — Post kroti vse naše občutke, ki dobivajo od želodca svoje moči. Z njim krotimo vsaktero svoje hudo nagnenje in zadostujemo z njim za vse naše prestopke. Zato najdemo post pri vseh narodih kot znamenje pokore in zadoščenje za storjene grehe. Še celo turška vera, ki pripušča svojim pristašem vsakovrstne počutne naslade, zahteva strog post.

Od solničnega vzhoda do zahoda se ne smejo Turki cel mesec dotakniti ne jedi, ne pijače, in tudi kaditi ne smejo. Akoravno smejo jesti ponoči, je tak post vseeno hudo zatajevanje.

Razen teh duhovnih dobrot nam pa ohranjuje post tudi naše telesno zdravje. Trije judovski mladeniči v babilonski sužnosti, ki so uživali preproste jedi, so bili bolj zdravi in lepi kot oni, ki so dobivali hrano s kraljeve mize. Puščavnika sveti Anton in sv. Pavel sta pri svoji pičli in skromni hrani v puščavi živela čez sto let. Sv. Alfonz se je postil vsako soboto ob kruhu in vodi v čast Materi božji, in je živel devetdeset let. Hipokrat, imenovan oče zdravnikov, je čakal stoinštirideset let in je bil zdrav celo svoje življenje. Ko ga vprašajo, kako je mogel čakati toliko starost, jim odgovori: „Jaz se nisem v celem svojem življenju nikdar najedel do sitega“. — Tudi zdaj opazujemo po bolnišnicah, toplicah in kopeljih mnogo več takih, ki so živeli v obilnosti in potrati, kot onih, ki žive v skromnosti in bedi.

Sv. Cerkev, skrbna naša mati, nam v tretji svoji zapovedi zapoveduje nekaj, kar Bog ni naravnost zapovedal, vendar pa nam je silno koristno za dušo in telo; zato jo kot svojo mater radi in natančno ubogajmo, da bomo dolgo živeli in nam bo dobro na zemlji in v večnosti, posebno, ker nam ne ukazuje nič težkega in težavnega. Mladina in bolehnih ljudi in oni, ki morajo težko delati in se sploh ne morejo postiti, so oproščeni od izpolnjevanja te cerkvene zapovedi.

Kakor nam pa sv. Cerkev zapoveduje se gotove dni zdržati mesnih jedi in si pritržati telesne hrane, tako nam pa veleva uživati duhovno jed, kruh nebeški v zakramentu presvetega Rešnjega Telesa. Sv. obhajilo nam je neobhodno potrebno za duhovno življenje in večno zveličanje. Zveličar sam govori: „Resnično, resnično, vam povem, ako ne boste jedli mesa Sinu človekovega in pili njegove krvi, ne boste imeli življenja v sebi“. (Jan. 6, 54.) Prvi kristjani so prejeli sv. obhajilo vsak dan, kar prav iskreno priporoča tudi sedanji sv. oče. Tekom časa se je ta prelepa, koristna, bogoljubna navada jela polagoma opuščati in mnogi verniki so sprejemali sv. obhajilo le še o božiču, veliki noči in o binškoštih. V srednjem veku se je pokazala že tolika mlačnost med kristjani, da je bila sv. Cerkev prisiljena izdati zapoved: „Izpovej se svojih grehov postavljenemu izpovedniku vsaj enkrat v letu, in o velikonočnem času prejmi presv. Rešnje Telo“. To se je zgodilo na lateranskem cerkvenem

zboru leta 1215. Tedaj je vladal sveto Cerkev papež Inocencij III. Sovražnik sv. Cerkve in nasprotniki sv. izpovedi lažejo, da je šele ta papež vpeljal izpoved. Kako otročja je ta trditev, se razvidi iz tega, da je Jezus naročil že svojim apostolom: „Katerim boste grehe odpustili, so jim odpuščeni, in katerim jih boste zadržali, so jim zadržani“. (Jan. 20, 23.)

Sv. Cerkev zapoveduje prejeti sveto obhajilo o velikonočnem času, zato ker je Jezus v tem času postavil zakrament presvetega Rešnjega Telesa in obhajal veliki četrtek pri zadnji večerji svoje apostole. Gospod je tudi postavil presveti Zakrament pred svojim trpljenjem in svojo smrtjo na križu v vedni spomin svojega trpljenja in svoje smrti, katere se spominjamo zlasti o velikonočnem času. Da se o velikonočnem času izpovemo in prejmemo sv. obhajilo, s tem posnemamo tudi iz groba vstalega Zveličarja, ker tudi mi vstanemo iz groba grehov in hudobije v duhovno življenje milosti in ljubezni božje.

O žal, da se dobe tudi kristjani, ki ne izpolnjujejo te važne cerkvene zapovedi; oni so kot suhe veje, brez listja in sadu, brez duhovnega življenja na drevesu sv. Cerkve, in ako jih odseka smrt v takem stanju z drevesa življenja, tedaj jih pobere hudobni duh, da gore na peklenskem ognju večnega pogubljenja.

V neki pariški ječi so vsi kaznjenci sprejeli velikonočno sv. obhajilo, le eden sedemnajstletni jetnik se je ustavljal in odgovoril jetniškemu duhovniku na njegovo prijazno prigovarjanje: „Ne, to leto ne, drugo pač.“ „Kako je to,“ odvrne duhovnik, „ali ti bo drugo leto ložje in ali veš, da boš drugo leto še živel.“ „O da, drugo leto bom šel k izpovedi, letos pa ne.“ Duhovnik zapusti potrtega srca trdovratnega, mladega jetnika; drugo jutro gre po navadi v bolnico. Ko stopi med bolnike, zagleda v svoje začudenje trdovratnega jetnika ležati bledega lica v postelji. „Kaj se ti je pripetilo,“ ga vpraša duhovnik, ko stopi k njegovi postelji, „včeraj si bil še dober in zdrav?“ Nič glasu. Duhovnik gre do sestre - usmiljenke in do zdravnika. „Kaj je mlademu človeku?“ vpraša sestro. „Kaj posebnega ne more biti, pred eno uro je bil še tukaj.“ Zdravnik gre v bolnišnico in stopi k njemu in zakliče: „Ne diha več — mrtev je!“

„Čujte tedaj, ker ne veste ne dneva ne ure“. (Mat. 25, 13.)

Še eno zapoved nam je dala sv. Cerkev, namreč: „Ne obhajaj ženitve o prepovedanih časih“. S tem pa ni prepovedano prejeti zakrament sv. zakona v prepovedanih časih, marveč le ono šumno razveseljevanje z godbo, petjem in plesom, ker se to ne strinja z resnobo in veličastvom prepove-

danih časov. Prepovedani časi namreč so: ves advent in čas do praznika svetih treh kraljev, ves štiridesetdanski post in čas do bele nedelje. V adventu se pripravljamo na sv. božični praznik, kakor nam kliče sv. Cerkev: „Pripravite pot Gospodovo, ravne storite njegove steze“. (Luk. 3, 4.) Pripravimo s pokoro in s prejemanjem sv. zakramentov svoje srce, da bomo deležni onega miru, ki so ga oznanjevali angeli nad hlevcem betlehemskim njim, „ki so dobre volje“. V postu premišljuje dober kristjan trpljenje in smrt Gospodovo. Kako bi se mogel tedaj vdajati posvetnemu razveseljevanju? Ob veselih božičnih in veličastnih velikonočnih praznikih se pa dviga naš duh v nebeške višave in se veseli v „Gospodu“, zato se tudi te svete dni ne spodobi posvetno rajanje, ki moti nebeški mir v naših srcih.

Žal, da je dandanašnji mnogim, zlasti po mestih, čas pustnega razveseljevanja mnogo prekratek in se sučejo in rajajo še dalje v resnobnem postnem času. Zato je toliko hudobije na svetu, skoro, da je zdaj tako, kakor govori sveto pismo: „So jedli in pili, so se ženili in se možile do dne, ko je šel Noe v barko, in prišel je potop in jih pokončal vse“. (Luk. 17, 27.)

Sv. Cerkev nam je dala svoje zapovedi, ker skrbi za našo časno in večno srečo; zatorej jo pa tudi ubogajmo kot dobri otroci svojo skrbno in ljubečo mater, ker tudi Bogu očetu ne moremo dopasti, ako ne vbogamo Matere sv. Cerkve po besedah sv. Ciprijana: „Nihče ne more imeti Boga za očeta, kdor nima Cerkve za mater“. Amen. *Ferdinand Gregorec.*

Govori krščanskim materam o vzgoji.

(Sestavljeni po naročilu prevzv. knezoškofa Dr. A. B. Jeglič.)

Kaj bo iz mojih otrok?

4. Otroci na tujem.

Poišči si mladeniča, da ti bo pot
kazal. Tobija, 5, 4.

Govorili smo zadnji čas o poklicu, o doti, o poroki . . . Stalen poklic in zaslužek pri mladeniču, dota pri deklici omo-gočita, da mlada človeka po poroki nastopita družinsko življenje.

Ni pa mogoče vsakteremu po tej kratki poti hoditi. Marsikdo si mora z žuljavo roko in s pametno glavo šele poklic ustanoviti in doto pridobiti . . . In to ne gre zmerom v domačem kraju, ker ni zato priložnosti.

Zato je primoranih veliko otrok zapustiti rojstni kraj in iti na tuje, po svetu, iskat si kruha.

Pri nas na Kranjskem je največ kmečkega prebivalstva. Na domu more ostati le eden; drugi se morajo večinoma izseliti. Zato ni čudo, če jih gre toliko v Ameriko. Kranjski in loški okraj sta morda najbolj premožna na Kranjskem in vendar so ob zadnjem ljudskem štetju našeli dokaj manj ljudi kakor pred desetimi leti. Deželni odbor je pred nekaj leti vprašal farne urade, koliko ljudi je iz posameznih fara na tujem. In kaj menite, kokliko sem jih naštel v naši majhni fari? Okoli 100! Raztreseni so po raznih deželah in po mestih, in vendar jih je od tu le malo v Ameriki.

Kako se jim godi? Kako se bo godilo tistim, ki bodo še šli iz fare? Ali bo šel tudi kateri tvojih otrok na tuje? Najbrže! Najbrže še več njih . . . Ni torej nepotrebno, da izpregovorimo o otrocih na tujem.

Preudarimo:

1. Kam hodijo naši ljudje na tuje?
2. Zakaj hodijo na tuje?
3. Kako vpliva tujina na otroka?
4. Kakšne dolžnosti imajo starši do otrok na tujem?

I. Kam hodijo naši ljudje na tuje.

Če gre kateri majhnih otrok služiti, ostane navadno bliže doma; tudi večja dekleta nerade zapuste domačo okolico. Morda zaidejo posamezne v Tržič, Bled, Ljubljano . . . Splošno rečeno, dekleta ne hodijo daleč. Dečki se hodijo učiti rokodelstva navadno na Koroško, da se naučijo nemški. Fantje vojaki gredo v Celovec, Gorico, Ljubljano, Gradec, Trst. V Ameriki imamo malo ljudi. Svoj čas so hodila dekleta precej v Tržič v tovarne — sedaj tudi ta stvar ne vleče prav posebno . . . Fantje v nekaterih sosednjih farah hodijo na Solnograško, Koroško, kar ni prav nič prida, ker velikrat pridejo prav slabi domov. Imamo pa pri nas precej zidarjev. Dosedaj so imeli v domačem kraju dovolj dela; kakor se kaže, ga bo zmanjkalo in bodo morali tudi bolj daleč hoditi . . . česar se ne veselim. Vobče: otroci ostanejo doma

in blizu doma, dokler morajo; če pride nevesta ali zet k hiši, potem se začno seliti kakor lastovske jeseni . . .

2. Zakaj gredo na tuje?

Večinoma radi potrebe, da si kaj prislužijo, kaj naučijo in pridejo do kruha . . . To je prav, da ima mlad človek kaj korajže, da si upa, tudi sam kaj narediti in naprej priti. Človek je sam svoje sreče kovač. Preveč plašni in cincavi otroci niso za rabo . . . Spominjam se mladega dijaka, ki je imal prav revne starše. Vprašam ga, kje ima v Lj. hrano. „V semenišču“! „Kako si tam dobil hrano?“ — „Sam sem šel prosit prelata dr. K.“ — „Prvikrat so mi rekli, da ni nič; ko sem prišel do hišnih vrat, sem se vrnil in sem šel še enkrat prosit.“ Zdaj so rekli: „Pa pridi, ker si toliko nadležen.“ Mladenič se je učil dobro in je sedaj nadarjen uradnik na Goriškem.

Zmerom pa ni potreba ravno tako velika . . . Mlad človek, posebno fant, ljubi prostost; doma, pa kakor si misli, ni nikoli prost. Marsikaterega vleče z veliko silo po svetu; očetov dom zapusti iz neke nagajivosti, kakor izgubljeni sin. Ta je rekel: „Oče, dajte mi doto!“ Lahko bi doma delal, kjer je bilo dosti kruha, pa ne — rajši je šel po svetu, da je slabo živel, zapravljjal, nazadnje svinje pasel. Tako naredi marsikateri mladenič. Pa tudi deklice silijo v svet, ker jih svet veseli; žele biti bolj same in se gosposko nositi. Kdo bo zmerom na kmetih delal? „Če grem, bom morda iztaknila moža, doma bo težko kaj.“ Nekateri gredo na tuje radi izobrazbe: dijaki, rokodelci; drugi, kakor vojaki, so primorani, da gredo. Zlasti v mesta ljudje tako silijo, ker mislijo: v mestu so „sama nebesa“. To je zmota! Kje je več revščine, kakor po mestih? Splošno se opazuje, da povsod prebivalstvo po mestih narašča, na kmetih pa upada, ker vse tišči v mesta. Kmečko delo se zaničuje. Za hlapca ali deklo na kmetih noče nihče več služiti . . . In vendar je otrok najboljši preskrbljen, če more priti na zemljišče, in če je tudi le majhen gruntec. Streho ima, delo ima, kruh ima, prostost ima . . .; tudi za dušo kmečki človek najlažje poskrbi. Tudi sinovi in hčere z manjšimi dotami bi zamogli priti na svoje, če bi imeli le dovolj vstrajnosti, varčnosti in malo potrpežljivosti.

Še eden vzrok naj omenim, zakaj otroci tako silijo proč iz domače hiše: bratje in sestre se premalo ljubijo med seboj. Krščanskega duha manjka po družinah, otroci ne znajo nič drug z drugim potrpeti, nočejo nič drugemu pomagati

in storiti, mladi gospodarji pa tudi včasih nočejo poznati nobene pravičnosti; za skromno plačo bi imel zanesljivega hlapca in vestno deklo, pa meni, da mu mora delati zastonj, kakor je prej delal zastonj staršem. Zato pa gredo vsaksebi!

3. Kako vpliva tujina na mladega človeka...?
Navadno slabo!

Izkušnja uči, da je za greh noč bolj vabljiva kakor dan: koliko greha se zgodi ponoči! Zakaj? Ker se grešnik tolaži, da ga nihče ne bo videl, in, da bo njegov greh ostal prikrit.

Enako vabljivo je tudi življenje na tujem... Tam ni skrbne matere, ne osornega očeta, ne strogega župnika, jezikov se tudi ni toliko bati; sam si, kdo se meni zate, kaj delaš... Doma tudi ne bodo nič vedeli o tvojem lahkoživem življenju. Celopoganski modrijan Seneka je svetoval: „Če hočeš čednosten ostati, misli si vedno, da te nekdo gleda“. Mlad človek na tujem pa se tolaži ravno s tem, da ga nihče ne vidi. Ni čuda, če postane nagnenje k grehu še bolj predrzno.

Poleg tega ima mlad človek šibko voljo in malo izkušnje, kako sprijen, goljufiv je svet; zato dere nepremišljeno za drugimi. Ljudje imajo sploh to napako, da so radi tam, kjer jih je veliko, še posebno mladina. Kar je pa mikavnega, veselega, — če tudi je grešno, jih vleče še z večjo silo nase. — Vse to opazujemo lahko že pri šolarjih in pri mladini doma. Ena garjeva ovca okuži vso čredo. — Grešnih priložnosti je zlasti po mestih v izobilju. Vse, kar se tam vidi, sliši, bere, je vse nekam bolj lahkoživo. Zato ni čuda, če se takega duha mlad človek hitro navzame. Nositi se začne bolj gosposko, govoriti bolj mestno, pa tudi sramovati se začne domačih ljudi, materinega jezika in svoje vere, kar pokaže s tem, da ne gre več k sv. maši, pridigi, izpovedi itd.

Če se v ladji naredi luknja, potem ladja ne plava več daleč; kmalu se mora potopiti. Taka je s kristjanom, če je jela pešati njegova vera. Od verske mlačnosti je le majhen korak do onega trenutka, ko izgubi nedolžnost in postane suženj nečistega greha.

Nekje je bilo jako pošteno dekle. Šla je v mesto služiti in nazadnje je postala tako „mestna“, da še k sv. maši ni več hodila. — Imel sem prav pobožnega učenca, skozi in skozi poštenega fanta; šel se je učiti v mesto rokodelstva — enkrat dobim slučajno v roko precej nesramno razglednico, katero je ta fant poslal nekemu svojemu tovarišu. Spoznal sem, da ni več nekdanji nedolžni učenec.

Posebno nekatere priložnosti so še v večji meri nevarne: službe po gostilnah, po družinah, kjer se ne drži nič posta in ne hodi nič k sv. maši — socialno-demokratski brezverski mojstri, bivanje po vojašnicah itd.

Resnici na ljubo povejmo, da se tudi po mestih čisti biserj in zlate duše s plemenitim mišljenjem in življenjem. Kako razveseli človeka, če vstopi v Ljubljani v kako cerkev, pa najde cel dopoldan polno ljudi po cerkvah.

4. Torej, kaj naj store starši, posebno mati, da zavaruje svojega otroka na tujem?

a) Predvsem krščanska mati ne pozabi, da ima otrok dušo, in da je naš Zveličar rekel: „Kaj pomaga človeku, če ves svet pridobi, na svoji duši pa škodo trpi“.

Starše vodijo velikrat edino posvetne misli: da bi njihov otrok naprej prišel, da bi zabogatel, dobil lepo službo, se bogato oženil ali omožila, da bi prišla hči domov kot „gospa s klobukom na glavi“, sin kot gospod, kot kakšen general, bogat trgovec... No, vse to pač dela ljubezen — samo slepa ne sme biti ljubezen.

Pripovedoval mi je neki oče o svoji hčeri, da služi v Trstu, da ima jako dobro gospodinjo, da dobi veliko daril, da ima dobro plačo in hrano. Jaz na to: „Ali pa k sv. maši in v cerkev hodi kaj?“ — „Tisto pa bolj malo, je gospoda ne pusti.“ — „Oče! ne vem, če bo dobro“ — odkimam možu. Čez nekaj mesecev je prišla domov; kmalu je bil krst.

Drugače je govorila mati slovenskega pisatelja Jurčiča. Neki dijak, ki je bil tam doma, kakor Jurčič, mi je pravil, da je pobožna Jurčičeva mati vedno vzdihovala: „Tako časte mojega Jožeta v Ljubljani; vendar nisem tega nič vesela. Bojim se, kaj bo z njegovo dušo.“

Vem, da je tako pobožnih veliko slovenskih mater.

b) Skrb za dušo otrokovo bo prisilila starše dobro preudariti, ali je potrebno, da gre otrok z doma — posebno, da gre daleč z doma.

c) Če so razmere take, da ne kaže drugače, kakor zapustiti domačo hišo, potem je treba resno preudariti več vprašanj:

1. Kam bo šel? V Ljubljano — Trst — na Koroško — v Ameriko? Dalje ko se gre, slabše je. Sprva se še kaj piše, potem vedno manj, nazadnje ni nobenega glasu več — ljudje pravijo: zgubil se je! Naj povem, kaj mi je rekel enkrat neki zidar, ki je bil v Ameriki: „Če bi moja hči hotela katerikrat iti v Ame-

riko, jo rajši ubijem, kakor, da bi jo pustil v Ameriko.“ (Seveda je tako govorjenje nepremišljeno, kaže pa, kakšne nevarnosti so za mladino v Ameriki.)

2. H komu bo šel . . . H komu služiti, h komu se učiti, h komu delati . . . Največja nevarnost je po mestih in v tujini za ženske posle. Koliko revic se vjame v zanjke peklenških grdnov. Naša dekleta so prepoštena, da bi mogla presoditi nevarnosti, v katere jih po mestih zavajajo. V Trstu, v Ljubljani, v Gradcu so posebna društva za varstvo deklet, ki iščejo službe v mestu . . . Do teh društev naj bi se vselej obračale dekleta, ali oglasile prej pri domačih duhovnikih, preden odhajajo z doma. — Društvo sv. Rafaela¹.

3. Čemu bo šel? — Služiti? Za vajenca? V vojake? Študirati? O rokodelcih bomo govorili še pozneje. Če gre človek na tuje, naj bi ne šel na slepo srečo, ampak z gotovim, trdnim ciljem, kaj hoče doseči. Med svetom le vztrajni, stanovitni ljudje kaj naredijo. Kak fant se gre učiti rokodelstva, se uči par mescev, pa mu je brž vse preveč, se naveliča in gre. S takim ne bo nikoli nič. — V vsaki fari je nekaj faranov, ki hodijo na tuje po kupčiji ali po zaslužku, kakor zidarji, tesarji, tesači. Hodijo celo na Ogrsko, v Srbijo, Rumunijo, celo na Rusko. Izkušnja nas uči, da so taki delavci telesno in duševno navadno zelo zanemarjeni, velikokrat naravnost zanikarni. S seboj ne vzamejo ne perila, ne obleke; zato ne gredo nikjer nič k sv. maši, češ, nimam obleke. Njihova prenočišča so velikokrat pod milim nebom ali pa v zanikarnih beznicah, kjer so izpostavljeni raznim nevarnostim. Slovenec si tudi ne privoščiti tečne gorke hrane; zato peša pod težkim delom, in da bi tega tako ne čutil, se zaliva s pijačo.

Če gredo vaši sinovi — ali pa tudi možje — na tuje — naj skrbe za snažno obleko za v nedeljo; seboj naj vzemo mašne bukvice in molek. Če le morejo, naj ob nedeljah pridejo domov — ali če to ni mogoče, naj ne preživijo Gospodovih dni na tujem samo v gostilni, ampak naj store tudi svojo versko dolžnost.

Poglejte Lahe: ko so pri nas pri cerkvi zidali, so bili umažani cel teden seveda kot zidarji, v nedeljo pa so bili kot go-

¹ Glej Duh. Pastir, l. 1909. (str. 511, in sl.): Sv. Rafael in izseljevanje na tuje.

spodje; eni so prišli pošteno k sv. maši — potem so pa brali časnike, katere so celo tu sem z doma dobivali; pijančevali pa niso.

4. S kom bo šel na tuje? — „Poišči si mladeniča, da ti bo pot kazal“ — je rekel stari Tobija svojemu sinu . . . Nikjer ne pride človeku zanesljiv prijatelj in tovariš tako prav, kakor na tujem. Važno je torej vprašanje: Kdo spremlja otroka? Kdo je ž njim skupaj na stanovanju? Kdo se še ž njim uči? Hčere same daleč ne boste puščali; ne spodobi se to za ženske, in nevarno je. Po slabi tovaršiji rada glava boli.

5. Kakošen bo šel . . . ? Morda skregan s starši, kakor izgubljeni sin? Morda pijan? Ali pa v milosti božji, ko je prej prejel sv. zakramente. Mladeniči in dekleta Marijinih družb se morajo po pravilih zglasiti pri vodniku, preden odidejo — in slovo vzeti od farne cerkve in od domačega župnika, kakor se spodobi.

c) Kaj bo mati naredila doma? Molila bo za otroka na tujem — pisala mu bo včasih, vprašala bo, če je opravil velikonočne sv. zakramente, zahtevala bo, da ji pošlje listek¹. Vesela bo, če pride katerikrat otrok domov, ali če ga more sama obiskati.

d) Da pa se bo otrok ustavljal viharjem zunaj med svetom, mora iz domače družine prineseti seboj trdno vero, strah božji, ljubezen do Marije, ljubezen do angelčka variha, Vzgoja mora že v zgodnji mladosti pripraviti mladega vojaka tudi za vojske in bitke. Ni zadosti samo reči: Kako naredi, ampak katoliška odločnost se mora vrasti v otroško dušo. Mehkužasta, razvajena mladina ni za med svet. Kdor doma omahuje, kako bo zunaj stanoviten?

Polkovnik Paqueron je rekel svojemu sinu, ko ga je poslal na visoke šole: „Takoj pokaži svojo katoliško zastavo; čez 48 ur vedi vsakdo, kdo si“ . . .

Kolikor bolj se ljudje selijo, kolikor več verjetnosti je, da bodo morali tudi tvoji otroci ven med svet — tembolj je otrokom potrebna močatost, da se bodo znali sami otresti raznih zapeljivcev. Nevarno je življenje na tujem, toda kdor noče, temu ne bo nihče vzela vere in nedolžnosti njegove.

¹ Neki mladenič mi je celo iz Amerike poslal izpovedni listek za veliko noč.

Žalostna izkušnja uči; da so teki farani, ki so veliko hodili po svetu, pa pridejo vsi pokvarjeni domov, mnogokrat prava kuga za faro.

Zato je bil naš današnji govor potreben. Vem, matere, da se bojite, da bi ne imele kakih izgubljenih sinov in izgubljenih hčera; zato pa poskrbimo, kar moremo, tudi za otroke na tujem. Priporočimo kar takoj v molitvi vse one otroke, ki so na tujem, njihovim angelom varihom, da se pod varstvom nebeških prijateljev ne bodo pogubili časno in večno. Amen.

J. Mikš.

Pogled na slovstvo.

A.

1. *Na Jutrovem.* Potopisne črtice iz Svete Dežele. Spisal Jurij Trunk. Str. 287. Izdala in založila Družba sv. Mohorja v Celovcu.¹

S Trunkovimi potopisnimi črticami iz Svete Dežele nam je dala Družba sv. Mohorja prav lep knjižni dar. Trunkovo delo bi smeli prištevati knjigam za duhovno branje, zlasti drugo polovico, kjer nam pisatelj opisuje bivanje na svetih krajih. Radostno bo seglo slovensko ljudstvo po tem delu, tembolj, ker je minulo komaj leto, odkar je naše ljudstvo kot narod hodilo in molilo po istih svetih krajih Judeje, ki jih pisatelj omenja. Svoja lastna čuvstva najde tu opisana vsakateri romar, čuvstva, ki so mu prevevala srce na Golgoti, ob Jezusovem grobu, kakor na krajih, ki nam kličejo v spomin Jezusova mladostna leta in dogodke iz časa njegovega javnega delovanja: v Betlehemu, tempelju in jeruzalemskih ulicah. Drugi, ki niso mogli ali hoteli romati lansko leto v Sveto Deželo, bodo spoznali iz te knjige, kaj so zamudili. — Menim, da je knjiga obenem priprava za drugo slovensko romanje v dohlednem času. — Naši jeruzalemski romarji so se prav posebno zanimali tudi za poljedelstvo in živinorejo v Sveti Deželi, potem pa za navade in običaje med Palestinci. V Trunkovi knjigi imajo lep opis o vsem tem in izpopolnitev tega, kar so sami videli in slišali. Pisatelj je duševno soroden v opazovanju in opisovanju svetih krajev z znamenitim Kepplerjem, čegar delo „Wanderfahrten und Wallfahrten im Orient“, je med nami dobro poznano.

P. Jeronim Knoblehar.

2. *Razglašenje Gospodovo.* Dva prizora. V zmislu cerkvenih molitev, psalmov in antifov. Zložil dr. A. Pavlica. Uglasbil I. Kokošar. Str. 32. Cena 1 K. (Ves čisti dobiček je namenjen „Slovenskemu sirotišču“ v Gorici.) Tiskala Zadružna tiskarna v Ljubljani.

Zavodom in društvom bo „Razglašenje Gospodovo“ jako dobro služilo za razne prireditve o božičnem času. Tekst, ki ga je zložil profesor dr. A. Pavlica, je v vsakem oziru dovršen; Iv. Kokošar pa je značaju

¹ Poročila o drugih knjigah Družbe sv. Mohorja smo morali radi pomanjkanja prostora odložiti.

besedila oskrbel primeren izraz v glasbi. Dobro proizvajano bo „Razglašenje Gospodovo“ povsod vzbudilo plemenita božična čuvstva in mora ganiti vsako srce. Scenerija ne dela posebnih težav; prvi prizor se vrši v Jeruzalemu pred kraljem Herodom in judovskimi pismouki, drugi v Betlehemu pred jasicami. — Prav toplo priporočamo!

3. Pri tej priliki zopet opozarjamo na *tri lepe božične igre*, ki so izšle v „Zbirki ljudskih iger“.

Zbirka ljudskih iger, 9. snopič, obsega poleg treh drugih iger tudi ganljivo božično igro v treh dejanjih, z naslovom: *Na betlehemskih poljanah*. Prvo dejanje: Prikazen pastirčka, drugo dejanje: Angelska novica, in tretje dejanje: Pastirji pri jasicah.

V *12. snopiču* „Zbirke ljudskih iger“ je lepa božična igra „*Pastirci in kralji*“.

V *16. snopiču* „Zbirke ljudskih iger“ je objavljena božična igra v dveh dejanjih: *Mojstra Križnika božični večer*. Snov igre je vzeta iz sodobnega življenja. V igri so dobro označene sedanje socialne razmere v malih mestih in trgih. Ker je v njej tudi mnogo dejanja, ki se neprisiljeno razvija, bo dosegla povsod dober uspeh. Igra ne zahteva pri uprizoritvi posebnih priprav.

Navedene igre so prirejene samo za moške vloge. — Voditelji društev, ki hočejo v resnici kaj plemenitega podati pri božičnih prireditvah, naj si izbere eno izmed imenovanih iger. — Vsak snopič „Zbirke ljudskih iger“ stane 80 vinarjev in se naroča v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

4. *Romarica*. Povest iz naroda. Spisala M. Buol, poslovenil o. Veselko Kovač, misijonar na Kitajskem. Cena za broširan izvod 1 K 20 v, za vezan 1 K 60 v. Naroča se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

Ta resnična povest se je vršila na Tirolskem, glavni trenotek pa na svetovnoznanu božji poti Sv. Višarjih. Izredno zanimiva in poučna povest je ponatisnjena iz „Domoljuba“ in je izšla v jako lični zunanji opremi s krasno naslovno sliko.

Povest je prepletana z mnogimi zabavnimi in zanimivimi dogodki, ki blagodejno vplivajo na bravčevo srce in duha.

Knjigo za naša izobraževalna društva in tudi kot božično ali novoletno darilo kar najtopleje priporočamo.

B.

1. *Einleitung in die heilige Schrift des alten und neuen Testaments*. Von Franz Kaulen. Erster Teil. Fünfte, vollständig neu bearbeitete Auflage von Gottfried Hoberg, Doktor der Philosophie und der Theologie, ord. Prof. der Universität Freiburg i. Br. Mit sieben Schriftproben im Text und einer Tafel. (Theologische Bibliothek.) V. 8°. (XII + 266). Freiburg, 1911, Herdersche Verlagshandlung. K 4·80, vez. K 6·25.

Leta 1876. je dr. Kaulen, profesor in prelat v Bonnu, prvič izdal svoj uvod v sv. pismo. In že precej prvo izdajo odlikujejo pred podobnimi deli jasna razdelitev, razvidno in smotreno dokazovanje, lepota in krepost v izrazu ter bogato in določno navedeno slovstvo, tako da so se jo oprijeli izobraženi krogi z velikim veseljem. Knjiga je izšla leta 1899. v četrti izdaji; a ker sta

I. in II. del te nove izdaje kmalu pošla, je začel prof. dr. Hoberg pripravljati novo izdajo in tako imamo sedaj pred seboj izboljšan in pomnožen I. del pete izdaje tega krasnega dela. Dr. Hoberg se je pri tem delu držal pravila, kolikor mogoče ohraniti iz prejšnje izdaje, drugo pa dopolniti in popraviti primerno rezultatom sedanjega kritičnega raziskovanja sv. pisma in pomožnih ved. I. del je po obsegu zelo narastel; dočim je prej obsegal samo 188 strani, jih ima sedaj 266. Posebna prednost nove izdaje je v tem, da je dr. Hoberg znal izbirati izmed obširnega slovstva najvažnejša dela, katera je navedel pri posameznih odstavkih, in tako ukaželjnemu odprl pot do novih raziskavanj. Knjigo krasi različni posnetki semitske in grške pisave. — Ravno dandanes študij sv. pisma zelo napreduje. Da pa moramo sv. pismo samo pravilno umeti in razlagati, moramo prej poznati tudi zgodovino posameznih izdaj in prestav sv. pisma. In o tem nas pričujoča knjiga zares jasno in določno pouči. Zato sezimo po tej knjigi, da bomo mogli braniti sv. pismo nasproti onim, ki zanikavajo avtentičnost njegovih posameznih delov.

G. Žerjav.

2. Ordensleben und Ordensgeist. Vierzig Vorträge — zunächst für Ordensschwester — von P. Ignaz Watterott O. M. I. Freiburg in Breisgau. Herdersche Verlagshandlung, 1911. 397 strani.

Pisatelj je v tej knjigi objavil govore, ki jih je govoril redovnicam. Vsebina je zelo koristna in se ozira na vse važnejše stvari redovnega življenja. Povsod se kaže, da pisatelj življenje v ženskih samostanih dobro pozna in prav presoja. Ni nam še prišla v roke knjiga take vsebine, ki bi imela tako pametne in zdrave nazore. Oblika je zelo mikavna: nauke pojasnjujejo in dokazujejo dogodki in primere, tako da se ti berilo priljubi, če si prebral le dve, tri strani. Vse je jedrnato in ne najdeš tistih praznih fraz, kakor v drugih podobnih knjigah.

Nobenemu nunskemu izpovedniku ali pridigarju, pa tudi nobenemu ženskemu samostanu naj bi knjiga ne ostala nepoznana. Priporočamo jo pa sploh vsem duhovnikom. V njej najdejo sliko samostanskega življenja z njegovimi solnčnimi in senčnimi stranmi; dobro jim bo služila pri vodstvu pobožnih duš in tudi za cerkvene govore je vsebina porabna.

Ign. Nadrah.

3. Die Marianischen Kongregationen in ihren Wesen und ihrer Geschichte von Philipp Löffler S. J. 3. Auflage. 120. (VIII + 116) Freiburg & Wien, 1911, Herdersche Verlagshandlung. Broš. 1.20 K.

Kar nam povedo drugi o marijanskih kongregacijah v dolgih člankih, isto je podal P. Löffler v mali knjižici. Z malo besedami pove veliko. Lepo je znal pisati rajni Opitz in drugi o tem predmetu, a težko, da bi kateri tako globoko prodrl v bistvo in moč kongregacij, kakor P. Löffler. Veliko lepega se je že napisalo o Marijinih družbah, a lepše in prepričevalnejše menda še ni zlepa kdo orisal njih razvoja, bistva in delovanja. (Prim. zlasti 3. in 4. poglavje prvega dela!) Čitatelj mora po branju teh navdušenih sestavkov i sam se navdušiti za ideale Marijine družbe. Na vodnike družbe pa bodo te vrstice omenjene knjižice še posebno vplivale kot netivo, ki bo srce vodnikovo še bolj vnelo za požrtvovalno ljubezen do izročene mu armade Marijinih otrok.

J. Kovač.